

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені В.Н. КАРАЗІНА

ЗВІТ РЕКТОРА ПРОФЕСОРА В. С. БАКІРОВА

про результати роботи
у 2020 році

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна

**Звіт ректора
професора В. С. Бакірова
про результати роботи
у 2020 році**

Харків – 2020

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ДЕЛЕГАТИ КОНФЕРЕНЦІЇ!

Дозвольте, згідно із ст.34, п. 5 Закону України «Про вищу освіту» і ст. 4.3.4. Статуту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна представити звіт про результати роботи у 2020 році.

У роботі ректор керувався законодавством України про освіту, наукову та науково-технічну діяльність, нормативно-правовими актами МОН України, розпорядженнями керівництва Харківської обласної державної адміністрації, статутом університету та його нормативними документами, рішеннями Конференції трудового колективу, Наглядової Ради університету, Вченої ради, Кодексом цінностей Каразінського університету, положеннями контракту з МОН України № IV-103 від 05 травня 2018 року, завданнями, визначеними Стратегією розвитку університету на 2019-2020 роки. Основні зусилля були спрямовані на виконання місії університету, забезпечення якісної підготовки фахівців з вищою освітою за бакалаврськими, магістерськими та аспірантськими програмами, високоефективної наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності університетських підрозділів, міжнародної співпраці, виконання умов колективного договору, запобігання проявам корупційних правопорушень. В умовах пандемії Covid 19 виконано великий обсяг роботи із переформатування навчального процесу, наукової роботи, прискореного переходу на технології дистанційного та змішаного навчання, запобігання поширенню коронавірусних захворювань серед студентів і працівників університету.

ЗМІСТ

I. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ	5
II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	12
2.1. Організація науково-дослідної діяльності	12
2.2. Результати наукових досліджень	16
2.3. Діяльність спеціалізованих вчених рад	19
2.4. Науково-дослідна робота студентів та молодих учених	21
2.5. Інноваційна діяльність	23
III. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ	26
3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців	26
3.2. Контингент здобувачів, які навчаються на денній і заочній формах навчання (громадяни України й іноземні студенти)	30
3.3. Успішність студентів і випуск фахівців за денною та заочною формами навчання	30
3.4. Навчально-виробнича практиката та сприяння працевлаштуванню студентів та випускників університету	37
3.5. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук	39
3.6. Освіта дорослих	40
3.7. Підготовка іноземних здобувачів вищої освіти	41
3.8. Прийом на навчання до університету у 2020 році	43
IV. ЯКІСТЬ ОСВІТИ. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА	47
4.1. Університетська система забезпечення якості освіти	47
4.2. Підвищення педагогічної майстерності	52
4.3. Електронна (дистанційна) освіта	56
V. ДОУНІВЕРСИТЕТСЬКЕ НАВЧАННЯ. РОБОТА З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ	57
5.1. Підготовка до вступу в університет	57
5.2. Малий Каразінський університет	57
5.3. Робота з обдарованими дітьми	58
5.4. Співпраця з Малою академією наук України	58
VI. КУЛЬТУРНА, ПРОСВІТНИЦЬКА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	59
6.1. Культурна і виховна діяльність	59
6.2. Фізичне виховання та розвиток спорту	61
VII. РОБОТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ	64
7.1. Комплектування фондів	64
7.2. Обслуговування користувачів. Упровадження автоматизованих технологій	64

VIII. МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ	69
8.1. Музей історії університету	69
8.2. Музей природи.....	69
8.3. Музей археології.....	71
8.4. Навчальний центр «ЛандауЦентр»	71
8.5. Культурно-просвітницький центр сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр»	72
8.6. Художня галерея імені Генріха Семирадського	72
8.7. Центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька.....	73
IX. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	75
X. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ.....	81
XI. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	89
XII. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ	98
XIII. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ.....	103
XIV. РОЗВИТОК МАТЕРІАЛЬНОЇ БАЗИ І ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ.....	105
XV. УЧАСТЬ УНІВЕРСИТЕТА У МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГАХ.....	109
XVI. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РЕКТОРА	110
ПІДСУМКИ	111

І. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

У звітному році, як і у попередні роки велика увага приділялася збереженню і посиленню кадрового науково-педагогічного потенціалу університету – головної умови ефективності його діяльності. Станом на 1 грудня 2020 року в університеті працювало 1804 штатних науково-педагогічних працівників та 161 науковець, серед яких два академіки НАН України, 3 члени-кореспонденти НАН України, 293 доктори наук, професори і 1061 кандидатів наук, доцентів. Кількість науково-педагогічних працівників, зокрема, докторів наук, професорів і кандидатів наук, доцентів у зв'язку із збільшенням контингенту здобувачів дещо збільшилася. Зменшена кількість навчально-допоміжного персоналу, допоміжного персоналу НДЧ, адміністративно-управлінського і господарсько-обслуговуючого персоналу (табл. 1.1.)

Таблиця 1.1

Кадровий склад університету на 01.12.2020 року

Науково-педагогічні працівники та працівники	Кількість штатних працівників осіб	
	2019 рік	2020 рік
Усього	4705	4506
Науково-педагогічні працівники	1755	1804
Наукові працівники	193	161
Доктори наук, професори, у т. ч.	285	293
3.1. науково-педагогічні працівники	266	276
3.2. наукові працівники НДЧ	19	17
Кандидати наук, доценти, у т. ч.	1050	1061
4.1. науково-педагогічні працівники	914	939
4.2. наукові працівники НДЧ	86	75
4.3. інші	50	47
Навчально-допоміжний персонал	792	715
Допоміжний персонал НДЧ	71	60
Адміністративно-управлінський персонал	1031	947
Господарський і обслуговуючий персонал	863	819

До викладання в університеті було залучено працювало 515 зовнішніх сумісників, висококваліфікованих науковців і практичних працівників, серед яких 26 академіків і членів-кореспондентів НАН України, 146 докторів наук і 227 кандидатів наук.

Таким чином, загалом у навчальному процесі й науковій роботі в університеті брали участь 439 докторів наук, професорів і 1288 кандидатів наук, доцентів. Це один з найпотужніших кадрових потенціалів серед усіх українських ЗВО. 67,3 % науково-педагогічних працівників мають наукові ступені та вчені звання (табл.1 .2.)

Найбільший відсоток кадрів вищої кваліфікації мають факультети: історичний (100%), філософський (90,9%), навчально-науковий інститут «Фізико-технічний факультет» (88,6%) (табл. 1.3)

Навчальними та науковими підрозділами університету керують досвідчені і висококваліфіковані педагоги і науковці. Серед деканів факультетів, директорів навчально-наукових інститутів 66,6% – докторів наук, професорів і 33,3% – кандидатів наук, доцентів; середній вік – 55,1 років; серед завідувачів кафедр 67,6% – докторів наук, професорів, 32,3% – кандидати наук, доцентів; середній вік – 61,5 рік (табл. 1.4).

Таблиця 1.2

Науково-педагогічні працівники станом на 01.12.2020 р.

Науково-педагогічні працівники	2019 рік		2020 рік	
	Кількість	%	Кількість	%
Усього	1755	100	1804	100
У тому числі:				
докторів наук, професорів	266	15,1	276	15,2
кандидатів наук, доцентів	914	52,0	939	52,0
Усього науково-педагогічних працівників з науковими ступеннями та вченими званнями	1180	67,2	1215	67,3
Середній вік	49		50	
До 30 років	151	9,6	120	6,6
30 – 39 років	437	24,9	454	25,1
40 – 49 років	472	26,8	552	30,5
50 – 59 років	324	18,4	285	15,7
Понад 60 років	371	21,1	393	21,7
Пенсійного віку, чол.	223	60,1	236	60,0
Пенсійного віку, жін.	148	39,8	157	40,0
Усього науково-педагогічних працівників пенсійного віку	371	21,1	393	21,7

Таблиця 1.3.

Науково-педагогічні працівники на факультетах (станом на 01.12.2020 р.)

№ п/п	Структурний підрозділ	Кількість осіб	Доктори наук, професори		Кандидати наук, доцент		Викладачі з н.ст. і вч. зв.		Викл. без н.ст. і вч. звання	
			К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%	К-ть	%
1.	Біологічний	84	11	13,0	47	55,9	58	69,0	26	30,9
2.	Геології, географії, рекреації і туризму	47	11	23,4	27	57,4	38	80,8	9	19,1
3.	Економічний	116	20	17,5	72	62,0	92	79,3	24	20,6
4.	Іноземних мов	230	14	6,0	97	42,1	111	48,2	119	51,7
5.	Історичний	35	14	40,0	21	60,0	35	100	-	-
6.	Комп'ютерних наук	79	19	24,0	37	46,8	56	70,8	23	29,1
7.	Медичний	300	24	8,0	124	41,3	148	49,3	152	50,6
8.	Математики і інформатики	60	13	21,6	37	61,6	50	83,3	10	16,6
9.	Міжнародних економ. відносин і туристичного бізнесу	86	11	12,7	56	65,1	67	77,9	19	22,0
10.	Психології	37	7	18,9	24	64,8	31	83,7	6	16,2
11.	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	41	12	29,2	24	58,5	36	87,8	5	12,1
12.	Соціологічний	59	9	15,2	36	61,0	45	76,2	14	23,7
13.	Фізичний	55	12	21,8	36	65,4	48	87,2	7	12,7
14.	Філологічний	98	13	13,2	61	62,2	74	75,5	24	24,4
15.	Філософський	87	27	31,0	52	59,7	79	90,8	8	9,1
16.	Хімічний	48	11	22,9	31	64,5	42	87,5	6	12,5
17.	Юридичний	60	17	28,3	36	60,0	53	88,3	7	11,6

Продовження таблиці 1.3

18.	Кафедра фізичного виховання і спорту	28	-	-	3	10,7	3	10,7	25	89,2
19.	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	33	6	18,1	19	57,5	25	75,7	8	24,2
20.	ННІ міжнародної освіти	62	2	3,2	22	35,4	24	38,7	38	60,2
21.	ННІ екології	18	4	22,2	7	38,8	11	61,1	7	38,8
22.	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	19	2	10,5	12	63,1	14	73,6	5	26,3
23.	ННІ «Фізико-технічний факультет	35	12	34,2	19	54,2	31	88,5	4	11,4
24.	ННІ «Каразінський банківський інститут»	53	5	9,4	37	69,8	42	79,2	11	20,7
25.	Інститут післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання	14	-	-	2	14,2	2	14,2	12	85,7
	Усього по університету	1804	276	15,2	939	52,0	1215	67,3	589	32,6

Таблиця 1.4

Керівники факультетів і кафедр (станом на 01.12.2020 р.)

	Керівний склад	2019 рік		2020 рік	
		К-ть	%	К-ть	%
1	Декани, директори інститутів	23	100	24	100
	Із них докторів наук, професорів	15	65,2	16	66,6
	кандидатів наук, доцентів	8	34,7	8	33,3
	За віком:				
	Середній вік	56,8		55,1	
	До 30 років	-	-	-	-
	30 – 39 років	3	13,0	3	12,5
	40 – 49 років	4	17,3	4	16,6
	50 – 59 років	6	26,0	5	20,8
	Понад 60 років	10	43,4	12	50,0
	Пенсійного віку	10	43,4	12	50,0
2	Завідувачі кафедр	128	100	133	100
	Із них докторів наук, професорів	90	70,3	90	67,6
	кандидатів наук, доцентів	38	29,6	43	32,3
	За віком:				
	Середній вік	61		61,5	
	До 30 років	-	-	-	-
	30 – 39 років	5	3,9	5	3,7
	40 – 49 років	24	18,7	26	19,5
	50 – 59 років	27	21,0	28	21,0
	Понад 60 років	72	56,2	74	55,6
	Пенсійного віку	72	56,2	74	55,6

Таблиця 1.5

Науково-педагогічні працівники пенсійного віку(станом на 01.12.2020 р.)

№ п/п	Структурний підрозділ	2019 рік			2020 рік		
		Осіб	З них пенс.вік	% осіб пенс.вік	Осіб	З них пенс.вік	% осіб пенс.вік
1	Біологічний	83	17	20,4	84	17	20,2
2	Геології, географії, рекреації і туризму	44	18	40,9	47	15	31,9
3	Економічний	118	29	24,5	116	30	25,8
4	Іноземних мов	248	38	15,3	230	42	18,2
5	Історичний	37	13	35,1	35	13	37,1
6	Комп'ютерних наук	73	18	24,6	79	20	25,3
7	Медичний	290	19	6,5	300	27	9,0
8	Математики та інформатики	58	23	39,6	60	22	36,6
9	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	84	9	10,7	86	12	13,9
10	Психології	37	8	21,6	37	11	29,7
11	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	44	20	45,4	41	19	46,3
12	Соціологічний	61	10	16,3	59	12	20,3
13	Фізичний	56	30	53,5	55	30	54,5
14	Філологічний	102	15	14,7	98	15	15,3
15	Філософський	93	26	27,9	87	28	32,11
16	Хімічний	49	18	36,7	48	20	41,6
17	Юридичний	60	1	1,6	60	1	1,6
18	Кафедра фізичного виховання і спорту	30	6	20,0	28	6	21,4
19	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	21	3	14,2	33	4	12,1
20	ННІ міжнародної освіти	80	23	28,7	62	17	27,4
21	ННІ екології	20	4	20,0	18	4	22,2
22	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	18	4	22,2	19	4	21,0
23	ННІ «Фізико-технічний факультет	35	18	51,4	35	17	48,5
24	ННІ «Каразінський банківський інститут»				53	5	9,4
25	Інститут післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання	14	1	7,1	14	2	14,2
	Усього по університету	1755	371	21,1	1804	393	21,7

Таблиця 1.6

Навчально-допоміжний персонал (станом на 1 жовтня 2020 року)

№ з/п	Структурний підрозділ	Кількість працівників
1.	Біологічний факультет	69
2.	Економічний факультет	48
3.	Інститут Конфуція	0
4.	Інститут післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання	0

Продовження таблиці 1.6

5.	Історичний факультет	22
6.	Кафедра фізичного виховання та спорту	14
7.	Медичний факультет	88
8.	Навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»	1
9.	Навчально-науковий інститут «Фізико-технічний факультет»	47
10.	Навчально-науковий інститут екології	23
11.	Навчально-науковий інститут комп'ютерної фізики та енергетики	11
12.	Навчально-науковий інститут міжнародної освіти	8
13.	Навчально-науковий інститут «Каразінський банківський інститут»	4
14.	Соціологічний факультет	45
15.	Факультет геології, географії, рекреації і туризму	60
16.	Факультет іноземних мов	52
17.	Факультет комп'ютерних наук	33
18.	Факультет математики і інформатики	25
19.	Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	29
20.	Факультет психології	13
21.	Факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	66
22.	Фізичний факультет	63
23.	Філологічний факультет	26
24.	Філософський факультет	22
25.	Хімічний факультет	55
26.	Юридичний факультет	17
Разом		841

В університеті на штатних посадах факультетів іноземних мов та філологічному працювали 4 викладачі з Італії, КНР, Польщі, Сирії.

10 фахівців з Великої Британії, Естонії, США, ФРН читали лекції для студентів та співробітників університету, в тому числі в межах Програми Еразмус+, Проекту Жана Моне.

Серйозна увага надавалася у 2020 році підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників університету. Воно проходило згідно з річним планом, розробленим за безпосередньої участі кожної кафедри.

Однією з основних форм підвищення кваліфікації викладачів університету, як і в попередні роки, було стажування, яке відбувається згідно з «Положенням про підвищення кваліфікації та стажування у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

У 2020 році 86 викладачів університету підвищили свою наукову та методичну кваліфікацію шляхом стажування як на споріднених кафедрах університету, так і в інших закладах вищої освіти та наукових закладах, інших організаціях і установах м. Харкова. 52 викладача стажувалося на кафедрах університету (понад 60% від загальної кількості), 18 – на кафедрах інших закладів вищої освіти (майже 21%), 8 – у наукових установах (більше 9%) (табл. 1.7).

Таблиця 1.7

Інформація про бази стажування викладачів університету

Бази стажування	Кількість осіб, що направлені на стажування			
	2019 рік		2020 рік	
	Кількість осіб	Питома вага	Кількість осіб	Питома вага
Кафедри університету	68	46,26%	52	60,47%
Інші заклади вищої освіти	56	38,10%	18	20,93%
Наукові заклади	14	9,52%	8	9,30%
Інші організації та заклади	9	6,12%	8	9,30%
Усього	147		86	

Стажування викладачів відбувалося без відриву від основного місця роботи та терміном від 1,5 до 4 місяців (близько 90%). Лише 9 науково-педагогічних працівників університету (викладачі медичного факультету) стажувалися терміном більше 6 місяців.

Підвищення кваліфікації викладачів відбувалося не лише шляхом стажування, а й шляхом навчання за різними програмами, які були започатковані в університеті.

Центр післядипломної освіти впродовж 2020 року забезпечував організаційний супровід підвищення кваліфікації наукових, науково-педагогічних працівників й інших працівників університету шляхом їх залучення до опанування технологій дистанційного навчання через навчання на курсі за програмою «Технології дистанційного навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти».

Впродовж 2020 року навчання на цьому курсі успішно закінчили 64 особи (3 групи), у тому числі 58 викладачів і 2 співробітники Каразінського університету та 4 викладачі на умовах контракту інших закладів вищої освіти. За попередній, 2019 рік, цей курс опанували 79 осіб, у тому числі 70 викладачів і 6 співробітників Каразінського університету та 3 науково-педагогічних працівника інших закладів вищої освіти на умовах контракту. На курсах за освітньою програмою «Українська мова в професійному спрямуванні» в Центрі післядипломної освіти впродовж 2020 року успішно підвищили кваліфікацію 88 осіб, із них 66 науково-педагогічних працівників і 22 співробітники університету (4 групи). У 2019 році цей курс успішно завершили також 88 осіб, в тому числі 56 викладачів і 32 співробітника університету (4 групи).

У першому півріччі 2020 року **Інститут післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання** здійснив навчання за новою освітньою програмою «Інновації в системі дистанційного (змішаного) навчання», що стала логічним продовженням програми «Технології дистанційного навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти». Впродовж 2020 року навчання за програмою курсу успішно завершили 44 особи, а саме 38 викладачів і 1 співробітник Каразінського університету та 5 викладачів на умовах контракту інших закладів вищої освіти.

Короткостроковий онлайн-курс підвищення кваліфікації «Організація підсумкового контролю знань у дистанційному форматі на базі LMS Moodle» (30 годин) опанували 140 викладачів упродовж травня–червня 2020 року та 90 викладачів наприкінці I семестру 2020/2021 навчального року. Всього 230 осіб.

Крім цього, в якості підвищення кваліфікації при оформленні документів відповідним чином викладачам університету зараховувалися такі форми, як захист

дисертацій, закордонні відрядження (з метою підвищення кваліфікації), спеціалізовані курси для викладачів медичного факультету, участь в міжнародних проєктах тощо.

Каразінський університет є університетом дослідницького типу, здійснює широке коло наукових досліджень в галузі фундаментальних і прикладних, природничих та соціо-гуманітарних наук. Основною метою наукової і науково-технічної діяльності університету є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку, впровадження та використання наукових і науково-практичних розробок. Розвиток та ефективна реалізація наукових досліджень в університеті є необхідною умовою підвищення його конкурентоздатності у міжнародному науково-освітньому просторі.

II. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

2.1. Організація науково-дослідної діяльності

За такими показниками як академічна репутація, якість науково-педагогічного потенціалу, якість навчання, міжнародне визнання, присутність у глобальному інформаційному просторі, обсяг фінансування науково-дослідних робіт (в тому числі обсяг позабюджетних коштів), обсяг грантового фінансування на виконання досліджень, кількість отриманих патентів, кількість наукових публікацій у міжнародних наукометричних базах даних Scopus і Web of Science та кількості цитувань цих публікацій, кількість студентів, залучених до виконання наукової роботи, Каразінський університет займає провідні позиції серед закладів вищої освіти України і є визнаним лідером української університетської науки.

За результатами проведеного МОН України конкурсу щодо фінансування наукових досліджень, виконання яких розпочато у 2020 році, 16 науково-дослідних робіт університету отримали високу оцінку і були включені для виконання до тематичного плану науково-дослідних робіт, з них 10 – фундаментальні НДР, 5 – прикладні НДР, 1 наукова робота молодих вчених. Взагалі до тематичного плану наукових досліджень та розробок, які виконує університет за рахунок коштів державного бюджету у 2020 році, включено 74 НДР з обсягом фінансування 71 300,995 тис. грн., з них 47 НДР виконувались за фундаментальними дослідженнями на загальну суму 46 328,190 тис. грн., 20 НДР – прикладні дослідження на суму 21 144,015 тис. грн. та 7 наукових робіт молодих вчених на суму 3 828,790 тис. грн.

У середині 2019 року відбулася зміна Кабінету Міністрів України і керівництва МОН України, змінився обсяг фінансування наукових досліджень, а на початку 2020 р. розпочалася боротьба з коронавірусною хворобою COVID-19. Це призвело до перенесення проведення державної атестації в частині провадження наукової (науково-технічної) діяльності, зменшення обсягів фінансування і суттєвого збільшення конкуренції між науковими проектами ЗВО за всіма науковими напрямками. Тільки в вересні 2020 року на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 30.07.2020 № 994 університетом була подана оновлена заявка та інформаційні матеріали щодо проведення державної атестації в частині провадження наукової (науково-технічної) діяльності за окремими її напрямками за галузями знань.

Обсяг фінансування фундаментальних, прикладних досліджень та наукових робіт молодих вчених на 2020 рік за КПКВК 2201040 «Наукова і науково-технічна діяльність закладів вищої освіти та наукових установ» складає 71 300,995 тис. грн. У порівнянні з іншими ЗВО України університет як і у попередні роки отримав другий (після Київського національного університету імені Тараса Шевченка) за загальною сумою обсяг фінансування.

Розподіл обсягів фінансування науково-дослідних робіт за науковими підрозділами університету наведено у табл. 2.1.

Для забезпечення збереження та належного функціонування 5 наукових об'єктів, що становлять національне надбання (Гербарій, Когерентно-оптичний процесор зображень Астрономічної обсерваторії, Комплекс для дистанційного зондування навколоземного космічного простору Радіофізичної обсерваторії, Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки, «Колекції ліній *Drosophila*» кафедри генетики та

цитології біологічного факультету), Міністерством освіти і науки України в 2020 році виділені бюджетні асигнування в обсязі 1 570,500 тис. грн

За кошти замовників у 2020 році виконувалось 27 науково-дослідних робіт на загальну суму 1 529,382 тис. грн. та 8 грантів із різних джерел фінансування.

Таблиця 2.1

Розподіл обсягів науково-дослідних робіт з усіх видів фінансування по наукових підрозділах у 2020 році (10.12.2020)

№ п/п	Структурний підрозділ	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Кіл-ть	обсяг, тис. грн.	Кіл-ть	обсяг, тис. грн.
1	Біологічний	-	-	2	257,000
2	Геології, географії, рекреації і туризму	-	-	5	62,000
3	ННІ Екології	-	-	10	72,692
4	Економічний	-	-	1	42,500
5	Іноземних мов	1	202,761	-	-
6	Історичний	-	-	-	-
7	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	3	1 284,146	-	-
8	Комп'ютерних наук	2	2 575,060	1	40,000
9	Математики і інформатики	2	1 123,844	-	-
10	Медичний	-	-	-	-
11	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	-	-	-	-
12	НДІ астрономії	7	7 331,948	1	292,390
13	НДІ біології	1	304,395	-	-
14	НДІ хімії	2	1 763,496	-	-
15	Психології	-	-	-	-
16	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	26	26 962,147	1	270,000
17	Соціологічний факультет	1	319,348	-	-
18	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	-	-	-	-
19	ННІ «Фізико-технічний факультет»	21	23 285,937	1	45,000
20	Фізичний	4	2 806,208	1	120,000
21	Філологічний	-	-	-	-
22	Філософський	-	-	-	-
23	Хімічний	4	3 341,705	4	327,800
24	Юридичний	-	-	-	-
25	Центр болгаристики	-	-	-	-
26	ЦНБ	-	-	-	-
27	НФДУ	-	-	5	6 883,076
28	Управління міжнародних відносин	-	-	-	-
	Усього	74	71 300,995	32	8 412,458

У 2020 році Каразінським університетом за тематичним планом виконуються 8 науково-дослідних робіт і розробок, результати яких мають важливе значення для підвищення обороноздатності та національної безпеки держави й мають прикладні результати подвійного використання на загальну суму понад 10 млн. грн. З метою проведення спільних фундаментальних та прикладних досліджень, впровадження результатів спільних науково-технічних досліджень підписано Меморандум про партнерство та співпрацю між Державним підприємством «Конструкторське бюро «Південне» та Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна. З метою

здійснення багатоцільового співробітництва у сфері високих технологій, зокрема у сфері радіолокаційної скритності об'єктів, засобів розвідки та систем наведення і ураження укладено угоду про науково-технічне співробітництво між Університетом та Центральним науково-дослідним інститутом озброєння та військової техніки Збройних Сил України.

Для розвитку матеріально-технічної бази Каразінського університету в 2020 році, за рахунок коштів спеціального фонду університету придбано обладнання приблизно на 500 тис. грн., що дозволяє підвищити конкурентоздатність університетської науки.

Однією з задач науково-дослідної частини університету є розвиток та збільшення обсягів позабюджетного фінансування. Переважна частина коштів припадає на фінансування робіт, що проводяться за міжнародними грантами і програмами.

Наявність грантів на проведення фундаментальних НДР поряд з публікаціями у базах даних Scopus та Web of Science є визнанням авторитету вчених університету світовою науковою спільнотою і актуальності тематики наукових досліджень.

Щорічно в межах міжнародного співробітництва виконується низка проектів STCU, Горизонт-2020, NATO, MAGATE, CRDF, а також за угодами з міжнародними науковими центрами, зокрема:

Грант «Створення детекторів іонізуючого випромінювання для потреб медицини». (2018-2020 рр.). Загальний обсяг фінансування 581,709 тис. євро. Фінансується STCU. Керівник – доц. Фомін С. П. (ННІ «Фізико-технічний факультет»).

Проект «Теоретичне та комп'ютерне моделювання розсіювання світла для частинок та середовищ» (2018-2020 рр). Фінансування 100 тис. дол. США (фінансування Дослідницькою лабораторією армії США у рамках проекту «Розсіювання світла на поверхнях, що складаються з частинок Максвелла»). Керівники – д-р фіз.-мат. наук, проф. Шкуратов Ю. Г., канд. фіз.-мат. наук, старший дослідник Кайдаш В. Г. (НДІ астрономії).

Проект Еразмус+ «INTENSE: Комплексна докторська програма з екологічної політики, менеджменту природокористування та техноекології» (2017-2021 рр.). Разом з Естонським університетом наук про життя». Керівник – канд. геогр. наук, доц. Тітенко Г. В.

Інструменти екологічної політики ЄС. Програма Жана Моне (2017-2020 рр.). Керівник – канд. геогр. наук, доц. Тітенко Г. В.

Діалог та відмінності. Освітній проект разом із університетом Мейсон (США) (2019-2020 рр.). Фінансується Посольством США в Україні. Керівник проекту – канд. соц. наук, доцент кафедри соціології Філіппова О. А.

Акомодація регіонального розмаїття в Україні. Дослідницький проект разом із університетом ОслоМет (Норвегія) (2018-2021рр.). Фінансується Норвезькою Науковою Радою. Керівник проекту – канд. соц. наук, доцент кафедри соціології Філіппова О. А.

Зовнішня політика ЄС. Модуль Жана Моне (2018-2021). Керівник – канд. юр. наук, доц. Новікова Л. В.

Українські міста на лінії геополітичного розлому: міська ідентичність, геополітика та міська політика (2018-2022 рр.). Фінансується Департаментом соціології та суспільної географії Університету Осло. Керівник – д-р геогр. наук, проф. наук, проф. Немець Л. М.

Проект ЄС Еразмус+ «Регіональна політика, місцеве самоврядування» (2019-2022 рр.). Разом з Центрально-Європейським університетом. Керівник робочої групи доц. Марк Воронов, зав. кафедри конституційного і муніципального права.

Кримінальна політика ЄС (2019-2022 рр.). Разом з університетом Турку, Фінляндія, Інститут імені Макса Планка (Фрайбург, Германія), Таллінським університетом (Естонія). Керівник – канд. юр. наук Давиденко М. Л.

Грант «Програма підтримки підприємництва у вищій освіті «Творча іскра – клуби англійської мови» (2019 – 2020 рр.). Фінансується Британською Радою, створеною Королівською хартією. Керівник – докт. соціол. наук, доц. Хижняк О. В.

Грант «Медіація: тренінги та трансформація суспільства / Mediators» (599010-EPP-1-2018-1-NL-EPPKA2-SVNE-JP) (2018 – 2021 рр.). Фінансується Європейською Комісією. Керівник – канд. екон. наук, проф. Александров В.В.

Методика навчання іноземних мов (2019-2021 рр.) у рамках проекту «Розвиток потенціалу підготовки вчителів іноземної мови як шлях до впровадження багатомовної освіти та європейської інтеграції в Україні». Разом з Тартуським університетом (Естонія). Координатор проекту д-р філол. наук, проф. Морозова О. І.

Засадничий підхід до розробки нових надтвердих нанокompозитних покриттів (2018-2021 рр.). Проект УНТЦ. Керівник – д-р техн. наук, проф. Береснев В. М.

Вчені університету отримали 5 грантів Національного фонду досліджень України, де університет є головним виконавцем та 3 гранти – субвиконавцем.

Головні виконавці:

– «Аналіз, дослідження, розробка та впровадження сучасних технологій інформаційної безпеки для глобального моніторингу кібернетичного простору України в умовах кризових та надзвичайних ситуацій» (2020 – 2022 рр.). Керівник – докт. техн. наук, проф. Олійников Р.В. Фінансування на 2020 рік – 2106,0 тис. грн.

– «Індикатори на основі похідних хромону для флуоресцентного визначення активності β-глюкозидаз» (2020 – 2022 рр.). Керівник – докт. хім. наук, с.н.с. Рoshаль О.Д. Фінансування на 2020 рік – 1500,0 тис. грн.

– «Оператори в нескінченно-вимірних просторах: взаємозв'язок геометрії, алгебри і топології» (2020 – 2022 рр.). Керівник – докт. фіз.-мат. наук, проф. Кадець В.М. Фінансування на 2020 рік – 667,584 тис. грн.

– «Модифікація поверхні твердого тіла під дією плазми та пучків заряджених частинок» (2020 – 2022 рр.). Керівник – докт. техн. наук, проф. Береснев В.М. Фінансування на 2020 рік – 660,0 тис. грн.

– «Металеві астероїди: пошук батьківських тіл залізних метеоритів, джерел позаземних ресурсів». (2020 – 2022 рр.). Керівник – докт. фіз.-мат. наук, с.н.с. Бельська І.М. Фінансування на 2020 рік – 1949,49 тис. грн.

Субвиконавці:

«Теоретичні та експериментальні дослідження глобальних збурень природного і техногенного походження в системі Земля-атмосфера-іоносфера». (2020 – 2022 рр.). Керівник – докт. фіз.-мат. наук, професор Черногор Л.Ф., спільно з Інститутом космічних досліджень Національної академії наук України та Державного космічного агентства України, м. Київ.

«Астрофізичні Релятивістські Галактичні Об'єкти (АРГО): життєвий шлях активних ядер Галактики». (2020 – 2022 рр.). Керівник – канд. фіз.-мат. наук, Ахметов В.С., спільно з Головною астрономічною обсерваторією Національної академії наук України, м. Київ.

«Дослідження шляхів створення та властивостей невзаємних контрольованих оптичних мета поверхонь». (2020 – 2022 рр.). Керівник – канд. фіз.-мат. наук, доцент Хардигов В.В, спільно з Радіоастрономічним інститутом Національної академії наук України, м. Харків.

2.2. Результати наукових досліджень

Усі науково-дослідні роботи, які виконує Каразінський університет, відповідають пріоритетним напрямкам розвитку науки і техніки на період до 2020 року (Закон України № 2519-VI від 09.09.2010 р.) та переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2015 р. (Постанова КМ України від 07.09.2011 р. № 942) зі змінами (Постанова КМ України від 23 серпня 2016 р. № 556).

У 2020 році завершуються 27 НДР, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету, з них 16 – фундаментальні, 6 – прикладні, 5 - наукові роботи молодих учених на загальну суму 27570, 700 тис. грн.

Наукова частина університету протягом 2020 року проводила активну роботу з підвищення наукового рівня фундаментальних та прикладних досліджень, отримання вагомих результатів вже на рівні планування наукових досліджень, згідно з якими відбувається відкриття нової тематики, прийняття завершених робіт та оцінка отриманих результатів. Оцінювання результатів здійснювала Науково-технічна рада університету, незалежні експерти-рецензенти.

У 2020 році відповідно до наказу МОН № 1362 від 03.11.2020 р. «Про проведення конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок» проведено перший етап конкурсного відбору проектів фундаментальних досліджень, прикладних досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок. До Міністерства освіти і науки України для проходження 2-го етапу конкурсного відбору подано 42 проекти, що пропонується до виконання за рахунок видатків державного бюджету починаючи з 2021 року, на загальну суму 44491,093 тис. грн. (на 2021 рік), з них 28 – фундаментальні з обсягом фінансування 30607,699, тис. грн., 14 – прикладні з обсягом фінансування 13883,394 тис. грн. На конкурс молодих вчених згідно наказу МОН № 1051 від 14.08.2020 р. було подано 6 наукових робіт та 1 науково-технічна (експериментальна) розробка з загальним обсягом фінансування на 2020 рік 5777,604 тис. грн.

Результати наукових досліджень фахівців Каразінського університету відповідають світовому рівню та затребувані науковою спільнотою. За показниками бази даних Scopus університет посідає четверте місце серед ЗВО України за річною кількістю публікацій. Станом на 24 грудня 2020 року у базі даних Scopus університет має 644 публікації за 2020 рік. Індекс Хірша університету дорівнює 76, загальна кількість публікацій – 10736.

У базі даних Web of Science зареєстровано 123 публікації. Загальна кількість публікацій – 8590.

Всього у міжнародних наукометричних базах (Scopus, Web of Science) зареєстровано 19298 публікації.

Згідно з наказом МОН України № 32 від 15.01.2018 року та доповненнями № 1471 від 26 листопада 2020 р. університет має 36 наукових фахових періодичних видань. Ці видання включено до категорії «А та Б»

Три періодичні наукові видання університету індексуються в Web of Science Core Collection, а саме:

1. Східно-європейський фізичний журнал.
2. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Біологія».
3. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, серія «Геологія. Географія. Екологія».

Східно-європейський фізичний журнал індексується у міжнародній наукометричній базі SCOPUS.

Протягом 2020 року видано 108 монографій (з них 53 за кордоном), 48 випусків «Вісника ХНУ імені В.Н. Каразіна», 46 збірників наукових праць, 4096 статей та тез доповідей, з них 1274 – у зарубіжних виданнях. Організовано 118 виставок, взяли участь у 53 виставках. Проведено 114 конференцій, з них 58 – міжнародні (табл. 2.2).

Серед проведених міжнародних конференцій можна відзначити такі: Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми міжнародних відносин та міжнародного права», «II Міжнародна науково-практична конференція «Стратегічні напрями зовнішньої політики Європейського Союзу», Міжнародна наукова конференція «Проблеми сьогодення в педіатрії», IX Всеукраїнська наукова конференція з міжнародною участю: «Academic and Scientific Challenges in the 21st Century» та ін. Більша частина конференцій проводилась у режимі online.

Університет є власником 219 чинних охоронних документів на об'єкти права інтелектуальної власності, з яких: патентів на винаходи – 24, патентів на корисні моделі – 188, свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір – 7

У 2020 році отримано 68 патенти, власником 27 патентів на корисну модель та 3 авторських свідоцтва є університет (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Оприлюднення результатів науково-дослідної роботи за 2020 р.

№ з/п	Структурний підрозділ	Вісники	Збірники наукових праць	Монографії	Статті		Тези доповідей		Патенти	Конференції		Виставки	
					Усього	У міжнародних виданнях	Усього	У міжнародних виданнях		Усього	Міжнародні	Проведені в університеті	В яких університет брав участь
1.	Біологічний	2		1	14	9				3	3		
2.	Геології, географії, рекреації та туризму	2	4	1	50	22	109	33	1	7	4		
3.	ННІ екології	2	3		88	18	90	38	1	5	4		
4.	Економічний	2	2	4	63	10	96	18		1			
5.	Іноземних мов	2	3	7	609	28	321	14		27	6		1
6.	Історичний	2	3	1	17	2	4			5	3		
7.	Комп'ютерних наук	4	2	8	102	65	91	68	7	1	1		
8.	Медичний	2	5	16	289	130	343	110	32	17	10		50
9.	Математики і інформатики	2			42	37	10	7		3	3		
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	2		8	132	53	116	22	1	10	3		
11.	Психології	2	4	8	46	9	93	49		3	2		
12.	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	2	4	6	80	47	69	61	12	2	2		
13.	Соціологічний	2	3	3	127	10	145	9		1	1		
14.	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики			1	44	36	39	24		1	1		

Продовження таблиці 2.2

15.	ННІ «Фізико-технічний факультет»		4	11	138	69	54	3	7	2	1		
16.	Фізичний	2		1	61	42	56	34		1			
17.	Філологічний	6	4	2	86	17	21	3		4	2		
18.	Філософський	8		9	128	53	106	16		5	4		
19.	Хімічний	2		1	106	95	62	9	3	1			
20.	Юридичний	2		8	53	31	46	14		2	1		
21.	НДІ астрономії			1	46	44	37	19		2	1		
22.	НДІ біології			1	6	5	2	1	1				
23.	НДІ хімії			1	7	6	6	5					
24.	Загальноуніверситетські відділи		3							2	1	9	1
25.	Інститут міжнародної освіти		2	1	122	14	33	7		1	1		
26.	ЦНБ				27					4	2	109	
27.	Ботанічний сад				2	2							
28.	ННІ «Каразінська школа бізнесу»			5	50	19	85	14		1			1
29.	ННІ «Каразінський банківський інститут»			3	53	10	119	19	3	3	2		
	Усього	48	46	108	2588	883	2153	597	68	114	58	118	53

Статус дослідницького університету, численні наукові досягнення університетських науковців підтверджуються, зокрема Державними преміями України в галузі науки і техніки, почесними званнями, орденами, преміями Верховної Ради України та ін.

Указом Президента України №4/2020 від 13 січня 2020 року науковцям університету присуджені Державні премії України в галузі науки і техніки 2019 року:

– за роботу «Структура та взаємодія атомних ядер в пружних, непружних і радіоактивних процесах» Бережному Ю.А., докт. фіз.-мат. наук, проф.; Клепікову В.Ф., чл.-кор. НАН України (у складі колективу);

– за роботу «Високоселективні методи синтезу гетероциклічних сполук для розробки компонентів функціональних матеріалів та створення нових лікарських засобів» Чебанову В.А., чл.-кор. НАН України, зав. каф.; Десенку С.М., докт. хім. наук (у складі колективу.)

До Вищої наукової ради Європейського ядерного товариства обрано професора кафедри матеріалів реакторобудування та фізичних технологій Навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет», члена-кореспондента Національної академії наук України, віце-президента Українського ядерного товариства з науки В.М. Воєводіна.

Комітетом з Державних премій України в галузі науки і техніки оприлюднено список молодих вчених, яким призначено стипендії та продовжено виплату стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених у 2020 році.

Серед стипендіатів:

– доцент кафедри медичної фізики та біомедичних нанотехнологій навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Ольга Житняківська;

– інженер 1 категорії кафедри матеріалів реакторобудування та фізичних технологій навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Ярослав Гречко;

- старший науковий співробітник науково-дослідної частини кафедри експериментальної фізики фізичного факультету Сергій Петрушенко;
- директор регіонального центру міжнародних проєктів і програм навчально-наукового інституту «Каразінська школа бізнесу» Юлія Прус;
- заступник директора центру краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька Ольга Вовк.

Згідно з поданням об'єднаної Конкурсної комісії з присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим розробка молодих вчених хімічного факультету університету «Комплексний екологічний підхід до створення нових функціональних матеріалів для потреб хімічного аналізу та технологій», авторами якої стали молоді вчені хімічного факультету: доцент кафедри хімічного матеріалознавства Олег Ткаченко, доцент кафедри прикладної хімії Володимир Ткаченко, доцент кафедри фізичної хімії Володимир Фарафонов, доцент кафедри хімічного матеріалознавства Антон Захаров, а також спільна робота фізичного факультету та Навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет», а саме «Комплексне дослідження фізичних властивостей нанорозмірних бінарних систем: стійкість рідкої фази та кінетика взаємодії компонентів», старшого наукового співробітника кафедри матеріалів реакторобудування та фізичних технологій та кафедри експериментальної фізики Олексія Міненкова, старшого наукового співробітника кафедри експериментальної фізики Сергія Петрушенка були рекомендовані разом з 29-ма іншими роботами Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до преміювання.

2.3. Діяльність спеціалізованих вчених рад

Протягом 2020 року в університеті працювало 20 спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора/кандидата наук (із них 15 докторських та 5 кандидатських), в яких проводилися захисти дисертацій за 41 спеціальністю (31 спеціальність – у докторських спецрадах та 10 спеціальностей – у кандидатських) (табл. 2.3).

У 2020 році було створено 5 спеціалізованих учених рад з правом прийняття до розгляду та разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (PhD):

1) Осінового Г.Г. з галузі знань «Природничі науки» за спеціальністю «Прикладна фізика та наноматеріали»; спецрада ДФ 64.051.001 (голова ради – Шульга С.М.);

2) Деки А.О. на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю «Економіка»; спецрада ДФ 64.051.002 (голова ради – Меркулова Т.В.);

3) Заварзіної О.О. на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань «Математика та статистика» за спеціальністю «Математика»; спецрада ДФ 64.051.003 (голова ради – Ігнатович С.Ю.);

4) Прус Ю.І. з галузі знань «Управління та адміністрування» за спеціальністю «Менеджмент», спецрада ДФ 64.051.004 (голова ради – Матюшенко І.Ю.);

5) Гамарлі Раміг Рауф огли (громадянин Республіки Азербайжан) на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань «Міжнародні відносини» за спеціальністю «Міжнародні економічні відносини», спецрада ДФ 64.051.005 (голова ради – Гончаренко В.В.)

Таблиця 2.3

Захисти дисертацій в спеціалізованих вчених радах університету в 2020 році

№ з/п	Спецрада	Спеціальності	Голова спецради	Захисти кандидатських дисертацій		Захисти докторських дисертацій		Усього	Галузі наук
				Здобувачі ХНУ	Сторонні здобувачі	Здобувачі ХНУ	Сторонні здобувачі		
1.	Д64.051.01	1	Тютюнникова С.В.	1	1			2	Економічні
2.	Д64.051.02	3	Шульга С.М.	1	1		1	3	Фіз.-мат.
3.	Д64.051.03	3	Шкуратов Ю.Г.						Фіз.-мат.
4.	Д64.051.06	2	Карленко І.В.						Філосо.
5.	Д64.051.08	2	Кочарян О.С.						Психол.
6.	Д64.051.09	2	Жолткевич Г.М.		2			2	Техн.
7.	Д64.051.12	2	Азаренков М.О.	1				1	Фіз.-мат.
8.	Д64.051.13	1	Катрич В.О.				1	1	Фіз.-мат.
9.	Д64.051.14	2	Дорошенко А.О.						Хімічні
10.	Д64.051.15	2	Бакіров В.С.	1			1	2	Соціол.
11.	Д64.051.22	2	Фісун О.А.				2	2	Політичні
12.	Д64.051.27	2	Шевченко І.С.	6			1	3	Філолог.
13.	Д64.051.28	2	Навроцький О.О.	1			1	2	Юридичні
14.	Д64.051.29	2	Погій О.В.						Технічні
15.	Д64.051.33	3	Цівенко О.І.	1	2			3	Медичні
16.	К64.051.04	1	Максименко Н.В.						Географ.
17.	К64.051.11	4	Коробов В.І.		1			1	Фіз.-мат.
18.	К64.051.23	1	Немець Л.М.						Географ.
19.	К64.051.30	2	Головко О.М.		2			2	Юридичні
20.	К64.051.32	2	Жмурко В.В.	1				1	Біологічні
	Усього	31+10=41		13	9	5	10	32	
	ДФ64.051.001	PhD	Шульга С.М.	1				1	Природничі науки
	ДФ64.051.002	PhD	Меркулова Т.В.	1				1	Соціальні та поведінкові науки
	ДФ64.051.003	PhD	Ігнатович С.Ю.	1				1	Математика та статистика
	ДФ64.051.004	PhD	Матюшенко І.Ю.	1				1	Управління та адміністрування
	ДФ64.051.005	PhD	Гончаренко В.В.						Міжнародні відносини
	Усього	41+5(PhD)		13+4 PhD	9	22+4 PhD	10	32+4(PhD)	

Всього у спеціалізованих учених радах університету у 2020 році проведено захисти 32 дисертацій:

– 10 докторських дисертацій і 22 кандидатські дисертації та 4 дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії (PhD), з них здобувачами університету захищено:

- 4 докторські дисертації,
- 13 кандидатських дисертацій;
- 4 дисертації на здобуття ступеня доктора філософії (PhD) (табл.2.3).

У 2020 році *працівниками* університету захищено 8 докторських дисертацій, з них 4 у спецрадах університету (Баннікова О.Ю. (фізичний факультет), Вінникова Н.А. (філос. ф-т), Міхно Н.К. (соціологічн. ф-т), Крисанова Т.А. (ф-т іноз. мов), Комарова Т.Г. (філософ. ф-т) та 3 у спецрадах сторонніх ЗВО та наукових установ (Лантух О.В. (медичн. ф-т), Баранова В.В. (МЕВ та ТБ), Лях І.О. (КШБ), та 22 кандидатські дисертації, з них 13 кандидатських дисертацій захищено у спецрадах університету.

Певне зменшення кількості захистів дисертацій пов'язане з карантинном. Відповідно до наказу МОН України від 16.03.2020 № 406 «Про організаційні заходи для запобігання поширенню коронавірусу COVID-19» захист дисертацій було призупинено або перенесено на більш пізні терміни.

Із метою забезпечення роботи спеціалізованих учених рад у період карантину та проведення таємного голосування з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування під час засідань університетських спеціалізованих рад Вчена рада університету 26.08.2020 р. (протокол № 13) затвердила «Порядок проведення таємного голосування з використанням програмного забезпечення (засобу), що забезпечує анонімність і верифікованість такого голосування на засіданнях спеціалізованих учених рад Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у випадку використання засобів відеозв'язку в режимі реального часу».

У зв'язку з приєднанням Консультативної служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів до відділу аспірантури і докторантури з передачею функцій Консультативної служби до відділу аспірантури і докторантури рішенням Вченої ради університету від 30.11.2020 року (протокол № 17) затверджено «Положення про відділ аспірантури і докторантури Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна».

2.4. Науково-дослідна робота молодих учених та студентів

В університеті функціонує Рада молодих учених (РМУ), яка є консультативно-дорадчим органом, що здійснює координацію науково-дослідної роботи аспірантів, докторантів та молодих учених університету.

У поточному році було оновлено Положення про Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених, розроблено Порядок відрахування з аспірантури та докторантури університету. Разом з Первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів та докторантів впроваджено інформаційний канал для аспірантів та докторантів університету.

У 2020 році представники Ради молодих учених взяли участь у акредитації більше ніж 10 освітньо-наукових програм рівня підготовки PhD. Рада молодих вчених підтримує проведення науково-популярних лекторіїв «Intellect Networking», «15×4». Молоді науковці університету інтегрувались до провідних молодіжних наукових організацій – SPIE, OSA, IEEE (представники ННІ «Фізико-технічний факультет», факультету математики та інформатики, факультету комп'ютерних наук, РБЕКС, фізичного факультету).

За підтримки Ради молодих учених проводиться щорічна конференція аспірантів та докторантів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Ефективна аспірантура та докторантура».

Основними формами наукової роботи студентів є індивідуальна робота на кафедрах і в лабораторіях факультетів, участь у виконанні НДР кафедр, у наукових гуртках, дискусійних клубах, круглих столах, семінарах, олімпіадах, конкурсах наукових робіт, конференціях, а також підготовка та публікація наукових статей.

У зв'язку з карантинном проведення другого етапу II туру всеукраїнського конкурсу наукових робіт з галузей знань і спеціальностей (підсумкові науково-практичні конференції) було відмінено. Підсумки Конкурсу підведено за результатами першого етапу II туру.

У Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за різними галузями знань і спеціальностей у 2019/2020 навчальному році перемогли 23 студенти (табл. 2.4).

Переможцями XIV Харківського регіонального конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук стали 10 студентів університету. Природничий напрямок: I місце завоювали Персанов Ілля (факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем), II місце – Кореньков Руслан (факультет геології, географії, рекреації і туризму) та Рикова Катерина (біологічний факультет), III місце – Труш Олександр (Навчально-науковий інститут «Фізико-технічний факультет»), Самойлова Юлія (Навчально-науковий інститут екології) та Ларіонова Анастасія (екологічний факультет). Соціально-гуманітарний напрямок: II місце *завоювала* Беляєва Вікторія (соціологічний факультет), III місце – Ульянова Валерія (соціологічний факультет) та Абашнік Ульяна (філософський факультет). Технічний напрямок: II місце завоював Щибря Артем (Навчально-науковий інститут «Фізико-технічний факультет»).

Студенти університету беруть активну участь в організації та роботі міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій. У 2019/2020 навчальному році були організовані та проведені такі конференції за участю студентів: VII Міжнародна наукова конференція студентів і молодих вчених «Екологія, неоекологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (онлайн-формат), XVII Міжнародна наукова конференція студентів та аспірантів «Соціологія у (пост)сучасності» (онлайн-формат), Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих науковців «Регіон-2020: суспільно-географічні аспекти»(інтернет-режим).

Результати наукових досліджень студентів знаходять відображення в публікаціях. Протягом 2019/2020 навчального року студентами опубліковано 1250 статей та тез доповідей (із них самостійно – 750).

Таблиця 2.4

Переможці конкурсу наукових робіт

№	Напрямок	Переможець	Керівник	Диплом
1.	Соціологія	Шеденко Марія	Зав.каф. Сокурянська Людмила Георгіївна	I ступеня
2	Управління фінансово-економічної безпекою	Травкіна Карина	Доц. Шуба Олена Артурівна	I ступеня
3	Історія і археологія	Пасько Анастасія	Доц. Іващенко Вікторія Юріївна	II ступеня
4	Актуальні питання співробітництва з ЄС	Редько Наталія	Проф. Матюшенко Ігор Юрійович	II ступеня
5	Переклад	Сиса Яна	Док. Ребрій Олександр Володимирович	II ступеня

Продовження таблиці 2.4

6	Економіка природо-користування та охорона навколишнього середовища	Шаповалова Олена	Доц. Кучер Анатолій Васильович	II ступеня
7	Економіка природо-користування та охорона навколишнього середовища	Яковлева Юлія	Доц. Кучер Анатолій Васильович	II ступеня
8	Педагогічна та вікова психологія	Баліцька Анастасія	Доц. Яворовська Любов Миколаївна	II ступеня
9	Підприємство	Прус Даніло	Проф. Гонтарева Ірина В'ячеславівна	II ступеня
10	Право	Артамонова Марія	Доц. Градова Юлія Володимирівна	II ступеня
11	Право	Коломієць Карина	Доц. Гужва Антон Миколайович	II ступеня
12	Географія	Джим Дар'я	Викл. Попович Наталя Валеріївна	II ступеня
13	Транспортні технології (за видами)	Шраменко Владислав	Проф. Жолткевич Григорій Миколайович	II ступеня
14.	Історія і археологія	Радченко Віталіна	Викл. Павлова Ольга Григорівна	III ступеня
15.	Філософія	Старченко Наталія	Доц. Перепелиця Олег Миколайович	III ступеня
16.	Економіка підприємства	Леоненко Катерина	Проф. Гонтарева Ірина В'ячеславівна	III ступеня
17.	Фінанси і кредит	Зарайська Влада	Доц. Рохман Махбубир Сидикович	III ступеня
18.	Менеджмент природоохоронної діяльності	Ширканова Валерія	Викл. Клещ Анастасія Анатоліївна	III ступеня
19.	Кримінальне право та криміналогія	Фойт Сергій	Зав.каф. Житний Олександр Олександрович	III ступеня
20.	Екологія	Мишкін Костянтин	Проф. Некос Алла Наумівна	III ступеня
21.	Екологія	Васюха Олександр	Проф. Некос Алла Наумівна	III ступеня
22.	Фізика та астрономія	Унукович Владислав	Докторант Голубов Олексій Андрійович	III ступеня
23.	Географія	Сержантова Юля	Проф. Черваньов Ігор Григорович	III ступеня

2.5. Інноваційна діяльність

У 2020 році укладені Договори про співробітництво та організацію взаємовідносин між університетом та науково-технічною асоціацією «Екологічний імператив» (м. Хайфа, Ізраїль), компанією «TRIDENT» (м. Гольфо-Аранчі, Італія), Всеукраїнською громадською організацією «Український союз промисловців і підприємців» (м. Київ).

В університеті відбулися наступні заходи:

– представлена презентація проєкту «Е0 Business Incubators», який є частиною Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України». Проєкт розроблений для підтримки інноваційного бізнесу і співпраці з підприємствами у таких сферах, як ІТ-технології, інженерія, сільське господарство, медицина тощо;

– проведено зустріч з представниками естонської компанії «Roval Grupp». Під час зустрічі були обговорені питання співпраці між компанією «Roval Grupp» та університетом у сфері альтернативних джерел енергії. На першому етапі сторони домовилися заключити договір про співпрацю та організацію взаємовідносин;

– відбувся фестиваль креативних індустрій «Create Kharkiv Fest». У ході заходу між Харківською міською радою, університетом та ТОВ «Екополіс-Харків» підписано меморандум про створення на базі університету «Кластеру креативних індустрій»;

– проведено форум «Наука: діалог поколінь», на якому обговорені стан та перспективи науки як одного з основних драйверів розвитку регіону та держави загалом за напрямками: «Наука та суспільство», «Наука та держава», «Наука та економіка». На форумі також було порушено питання важливості академічних знань у сучасному світі, необхідності трансформації української науки, консолідації зусиль органів влади, наукової спільноти та бізнес-середовища, шляхів утримання молодих вчених в Україні тощо.

Співробітники університету взяли участь у круглому столі на базі центру підтримки підприємців «Дія.Бізнес.Харків», на якому обговорювалися питання щодо залучення фінансової підтримки в наукоємні стартапи, комерціалізації науково-технічних студентських розробок, підвищення якості та конкурентоспроможності українських інноваційних бізнес-проектів тощо.

У межах розвитку українсько-американського міжрегіонального співробітництва університетом надані презентаційні матеріали, які демонструють науковий потенціал закладу.

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна брав участь у заходах із сучасних напрямів інноваційної діяльності, а саме:

– інформаційному заході, присвяченому презентації програми «Global Innovation through Science and Technology» за підтримкою Бюро з питань океанів та міжнародної політики у сфері екології та науки Державного департаменту США (м. Харків);

– науково-практичному семінарі «Оцінка вартості та облік об'єктів права інтелектуальної власності» (м. Київ);

– всеукраїнському конкурсі «Винахід року», організованому Державним підприємством «Український інститут інтелектуальної власності» спільно з Торгово-промисловою палатою України. На конкурс подано 11 заявок;

– розширеному засіданні інноваційного аерокосмічного кластеру «Мехатроніка» (м. Харків) та кластеру «Nano Micro Materials Photonic.NRW» (м. Дюссельдорф) на тему «Співробітництво аерокосмічних галузей України та Німеччини»;

– інформаційному дні «Роль досліджень та інновацій у Європейському зеленому курсі. Можливості для українських дослідників» за ініціативою МОН України та підтримкою Європейської комісії та Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції;

– вебінарах: «Підготовка інвестиційного проекту, робота з інвестором та партнером, просування на ринок інноваційних проектів та технологій»; «Практичні аспекти оцінки вартості та обліку об'єктів права інтелектуальної власності»; «Практичні аспекти маркетингових, патентних та патентно-кон'юнктурних досліджень об'єктів права інтелектуальної власності»; «Практика укладання договорів про трансфер технологій»; «Практичні аспекти розробки бізнес-плану з комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності. Взаємодія з потенційними інвесторами»;

«Шляхи комерціалізації науково-технічних розробок: специфіка України»; «Варіанти розподілу прав інтелектуальної власності у договорах на виконання досліджень та розробок з національними та іноземними замовниками», організованими Українським інститутом науково-технічної експертизи та інформації; «EUREKA infoday» щодо можливості участі українських команд в ініціативі «EUREKA Globalstars», організованому МОН України спільно з Українським фондом стартапів»; «**RadarTech**» по програмі «Z.Innovation», організованому ПАТ «Запоріжсталь».

Співробітниками Інноваційного центру проведені роботи по збору інформації та попередньому аналізу університетських науково-технічних розробок. Наразі готується проведення експертної оцінки розробок з метою відбору найбільш перспективних та їх реалізація у вигляді стартап-проектів з фінансуванням, яке передбачене в Стратегії розвитку університету на 2019-2025 роки.

Університет надавав значну увагу розвитку винахідницької діяльності та захисту прав інтелектуальної власності. У 2020 році отримано 27 патентів на корисну модель та 3 авторські свідоцтва, власником яких є університет.

ІІІ. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ – ОСНОВНІ КІЛЬКІСНІ ТА ЯКІСНІ ПОКАЗНИКИ

3.1. Напрями і спеціальності підготовки фахівців

У звітний період підготовка бакалаврів, магістрів, спеціалістів велася на 17 факультетах та в 5 навчально-наукових інститутах за напрямками і спеціальностями відповідно до «Відомостей на право здійснення освітньої діяльності Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна», ліцензії наданої Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України № 1352-л від 21.06.2018 р).

У червні 2020 року було введено в дію рішення Вченої ради університету від 30.03.2020 р. «Про утворення на базі припиненого Харківського навчально-наукового інституту Державного вищого навчального закладу «Університет банківської справи» навчально-наукового інституту «Каразінський банківський інститут». Згідно з наказом МОН України від 04.06.2020 №767 «Про деякі питання діяльності закладів вищої освіти» та відповідно до рішення Ліцензійної комісії (наказ МОН України від 10.09.2020 р. № 221-л) ліцензований обсяг припиненого інституту за спеціальностями 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 122 Комп'ютерна наука, 125 Кібербезпека був доданий до ліцензії університету.

Освітня діяльність з підготовки фахівців проваджується згідно з «Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. №266 (таблиця 3.1):

- підготовка бакалаврів за 39 спеціальностями у 17 галузях знань;
- підготовка магістрів (на основі ступеня бакалавра) здійснюється за освітньо-професійними і освітньо-науковими програмами за 36 спеціальностями у 14 галузях знань;
- підготовка магістрів, спеціалістів (на основі ПЗСО) за спеціальністю 222 Медицина.

Продовжується підготовка спеціалістів за спеціальністю 7.12010001 лікувальна справа на 6 курсі (згідно з переліком спеціальностей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. №787) (таблиця 3.2.)

Таблиця 3.1

№ п/п	Код та найменування спеціальності	Галузь знань
БАКАЛАВР		
1.	014 Середня освіта	01 Освіта / Педагогіка
2.	032 Історія та археологія	03 Гуманітарні науки
3.	033 Філософія	
4.	034 Культурологія	
5.	035 Філологія	05 Соціальні та поведінкові науки
6.	051 Економіка	
7.	052 Політологія	
8.	053 Психологія	06 Журналістика
9.	054 Соціологія	
10.	061 Журналістика	07 Управління та адміністрування
11.	071 Облік і оподаткування	
12.	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
13.	073 Менеджмент	
14.	075 Маркетинг	

Продовження таблиці 3.1

15.	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
16.	081 Право	08 Право
17.	091 Біологія	09 Біологія
18.	101 Екологія	10 Природничі науки
19.	102 Хімія	
20.	103 Науки про Землю	
21.	104 Фізика та астрономія	
22.	105 Прикладна фізика та наноматеріали	
23.	106 Географія	
24.	111 Математика	11 Математика та статистика
25.	113 Прикладна математика	
26.	122 Комп'ютерні науки	12 Інформаційні технології
27.	123 Комп'ютерна інженерія	
28.	125 Кібербезпека	
29.	144 Теплоенергетика	14 Електрична інженерія
30.	151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	15 Автоматизація та приладобудування
31.	153 Мікро- та наносистемна техніка	
32.	162 Біотехнології та біоінженерія	16 Хімічна та біоінженерія
33.	231 Соціальна робота	23 Соціальна робота
34.	241 Готельно-ресторанна справа	24 Сфера обслуговування
35.	242 Туризм	
36.	281 Публічне управління та адміністрування	28 Публічне управління та адміністрування
37.	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	29 Міжнародні відносини
38.	292 Міжнародні економічні відносини	
39.	293 Міжнародне право	
МАГІСТР		
1.	014 Середня освіта	01 Освіта / Педагогіка
2.	032 Історія та археологія	03 Гуманітарні науки
3.	033 Філософія	
4.	034 Культурологія	
5.	035 Філологія	
6.	051 Економіка	
7.	052 Політологія	05 Соціальні та поведінкові науки
8.	053 Психологія	
9.	054 Соціологія	
10.	061 Журналістика	
11.	071 Облік і оподаткування	07 Управління та адміністрування
12.	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
13.	073 Менеджмент	
14.	075 Маркетинг	
15.	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
16.	081 Право	08 Право
17.	091 Біологія	09 Біологія
18.	101 Екологія	10 Природничі науки
19.	102 Хімія	
20.	103 Науки про Землю	
21.	104 Фізика та астрономія	
22.	105 Прикладна фізика та наноматеріали	
23.	106 Географія	

Продовження таблиці 3.1

24.	111 Математика	11 Математика та статистика
25.	113 Прикладна математика	
26.	122 Комп'ютерні науки	12 Інформаційні технології
27.	123 Комп'ютерна інженерія	
28.	125 Кібербезпека	
29.	151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології	15 Автоматизація та приладобудування
30.	153 Мікро- та наносистемна техніка	
31.	222 Медицина	22 Охорона здоров'я
32.	241 Готельно-ресторанна справа	24 Сфера обслуговування
33.	242 Туризм	
34.	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	29 Міжнародні відносини
35.	292 Міжнародні економічні відносини	
36.	293 Міжнародне право	
Освітньо-кваліфікаційний рівень СПЕЦІАЛІСТ (5 курс)		
1.	222 Медицина	22 Охорона здоров'я

Таблиця 3.2

№ з/п	Код та найменування спеціальності	
Освітньо-кваліфікаційний рівень СПЕЦІАЛІСТ (6 курс)		
1.	7.12010001 Лікувальна справа	1201 Медицина

Освітня діяльність з підготовки фахівців проваджується за:

- 122 освітньо-професійними програмами першого (бакалаврського) рівня;
- 92 освітньо-професійними програмами другого (магістерського) рівня;
- 10 освітньо-науковими програмами другого (магістерського) рівня;
- 24 програмами третього (освітньо-наукового) рівня.

На виконання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1187 (в редакції постанови КМУ № 347 від 10 травня 2018 р.), у січні 2020 року за заявою університету був звужений загальний ліцензований обсяг за рахунок зменшення обсягів за напрямками з переліку, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13.12.2006 р. № 1719, за якими університетом завершено освітню діяльність (наказ МОН України від 24.01.2020 № 28-л).

Відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977, рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти у травні 2020 року було акредитовано на п'ять років освітню програму «Комп'ютерна інженерія» за першим (бакалаврським) рівнем (сертифікат № 302 від 14.05.2020).

З вересня 2020 року триває процедура акредитації Національним агентством шести магістерських програм, усі програми пройшли етап Галузевих експертних рад та передані на розгляд Національного агентства. Прийняття рішення про акредитацію очікується в грудні 2020 р. (таблиця 3.3). З травня 2020 року триває процедура акредитації 16 програм докторів філософії (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Акредитація освітніх програм у 2020 році

№	Спеціальність	Назва ОП	Результат
Бакалавр (лютий-травень 2020 очно)			
1	123 Комп'ютерна інженерія	Комп'ютерна інженерія	Акредитація
Магістр (вересень - грудень 2020 дистанційно)			
1.	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Міжнародні відносини та регіональні студії: сходознавство	Акредитація
2.	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Міжнародна інформаційна безпека	Акредитація
3.	014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)	Умовна акредитація (відкладена)
4.	052 Політологія	Глобальні студії та світова політика	Акредитація
5.	123 Комп'ютерна інженерія	Комп'ютерна інженерія	Акредитація
6.	241 Готельно-ресторанна справа	Готельно-ресторанна справа	У процесі
Доктор філософії (травень - грудень 2020 дистанційно)			
1.	073 Менеджмент	Менеджмент і адміністрування	Акредитація
2.	292 Міжнародні економічні відносини	Міжнародні економічні відносини	Акредитація
3.	054 Соціологія	Соціологія	Акредитація зразкова
4.	032 Історія та археологія	Історія та археологія	Акредитація
5.	081 Право	Право	Акредитація
6.	105 Прикладна фізика та наноматеріали	Прикладна фізика та наноматеріали	Акредитація
7.	035 Філологія	Філологія	Акредитація
8.	091 Біологія	Біологія	Акредитація
9.	053 Психологія	Психологія	Акредитація
10.	102 Хімія	Сучасні напрямки розвитку фундаментальної хімії та їх прикладна перспектива	Акредитація зразкова
11.	061 Журналістика	Журналістика	Умовна акредитація (відкладена)
12.	051 Економіка	Економіка	У процесі
13.	033 Філософія	Філософія	У процесі
14.	104 Фізика та астрономія	Фізика та астрономія	У процесі
15.	111 Математика	Математика	Акредитація зразкова
16.	122 Комп'ютерні науки та інформаційні технології	Комп'ютерні науки та інформаційні технології	У процесі

3.2. Контингент здобувачів, які навчаються на денній і заочній формі навчання (громадяни України і іноземні студенти)

Станом на 24 грудня 2020 року в університеті навчається 17188 осіб, з них 13052 – громадяни України, в тому числі 10778 особи за денною, 2274 особи – за заочною формами навчання. Кількість іноземних студентів досягла 4136 осіб. Навчаються іноземні громадяни з 58 країн. В аспірантурі навчається 336 громадян України та 8 іноземців, у докторантурі – 4 громадянина України.

За державним бюджетом навчаються 5670 осіб. З них: 5658 громадян України (32,8%) (5537– на денній формі навчання (32,02%), 121– на заочній формі навчання.

За кошти фізичних та юридичних осіб навчаються 11242 осіб (65,13% від загальної кількості здобувачів університету). Серед них 7394 – громадяни України (денна форма навчання 5241, заочна 2153) (42,83 % від загальної кількості здобувачів) і 3848 осіб – громадяни іноземних держав (22,3% від загальної кількості здобувачів).

У Центрі довузівської освіти навчається 1322 особи, у Лінгвістичному центрі – 355 осіб, у Центрі післядипломної освіти – 1250 осіб, на Підготовчому відділенні ННІ міжнародної освіти – 260 осіб.

Загальна кількість осіб, які навчаються – 20723 (у 2019 році – 20738).

3.3. Успішність студентів і випуск фахівців за денною та заочною формою навчання

У 2019/2020 навчальному році одним із головних пріоритетів залишалось забезпечення високого рівня освітнього процесу, дотримання державних стандартів вищої освіти та вимог Міністерства освіти і науки України. Порівнюючи показники успішності здобувачів у літню екзаменаційну сесію 2019/2020 навчального року з успішністю 2018/2019 навчального року, можна відзначити, що показник абсолютної успішності зменшився і становить 88,5 % (проти 90,1%). Показник якісної успішності збільшився і дорівнює 42,8 % (38,1% у 2018/2019 н.р.) (таблиці 3.4, 3.5).

Аналіз підсумків літньої екзаменаційної сесії 2019/2020 навчального року вказує на те, що показник «кількість боржників» збільшився і дорівнює 648 осіб (7,8 %), у 2018/2019 навчальному році – 585 (7,0% здобувачів). Найбільша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно» на таких факультетах: економічному – 95 (8,3%), математики і інформатики – 71 (21,1%), ННІ «Каразінська школа бізнесу» – 56 (28,6%), медичний – 55 (12,1%), факультет комп'ютерних наук – 50 (7,5%). (таблиця 3.6).

Найменша кількість осіб, які отримали оцінку «незадовільно», на таких факультетах: юридичному – 1 (0,2%), геології, географії, рекреації і туризму – 2 (0,8%), ННІ екології – 7 (5,4%), філософському – 11. 216 осіб (2,6%) не з'явилися на іспити без поважних причин. Серед них: на юридичному факультеті – 56 осіб (13,3%), економічному факультеті – 52 (4,6%), факультеті комп'ютерних наук – 35 (5,3%), у 2019/2020 навчальному році не з'явилися на іспити – 222 особи (2,7%). На фізичному, математики і інформатики, геології, географії, рекреації і туризму, медичному, історичному, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу факультетах, ННІ екології, ННІ «Каразінська школа бізнесу» не було здобувачів, які не з'явилися на іспити без поважних причин.

Усього в університеті за денною формою навчання 962 здобувача освіти (11,6%), які склали літню екзаменаційну сесію тільки на «5». Найбільший цей показник на таких факультетах: економічному – 136 (11,9%), міжнародних економічних відносин та

туристичного бізнесу – 106 (9,3%), філологічному – 86 (21,2%), іноземних мов- 86 (9,6%), комп'ютерних наук – 75 (11,3%), соціологічному – 67 (12,1%), математики і інформатики- 56 (16,7%), медичному – 53 (11,7%), фізичному – 52 (27,8%).

Незначно зріс показник відсіву здобувачів. Він становить у 2019/2020 навчальному році 6,1 % (5,9% у 2018/2019 навчальному році). З них за академічну заборгованість відраховано 3,6 % осіб. Цей показник зменшився (у 2018/2019 навчальному році він становив 4,6%) (таблиці 3.7, 3.8).

Найбільший відсів був на таких факультетах:

– міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу – 58 особи (4,5%), із них за академічну неуспішність відраховано 17 осіб (1,3%);

– економічному – 51 особа (3,9%), з них за академічну неуспішність відраховано 37 осіб (2,8%);

– комп'ютерних наук – 52 особи (6,9%), з них за академічну неуспішність відраховано 42 осіб (5,6%);

– медичному – 55 осіб (9,6%), з них за академічну неуспішність відраховано 51 особа (8,9%);

– соціологічному – 48 осіб (7,6%), з них за академічну неуспішність відраховано 12 осіб (1,9%);

– іноземних мов – 35 осіб (3,5%), з них за академічну неуспішність відраховано 3 особи (0,3%);

– біологічному – 32 особи (7,6%), з них за академічну неуспішність відраховано 11 осіб (2,6%).

У цілому по університету за 2019/2020 навчального року (вересень – липень) відраховано 608 осіб, з них за академічну неуспішність – 354 особи.

У 2019/2020 навчальному році за денною та заочною формами навчання випуск фахівців – громадян України має такі показники: за першим (бакалаврським) освітнім рівнем – 1743 особи, за другими освітніми рівнями: «спеціаліст» (медичний факультет) – 143 особи, «магістр» – 1438 осіб. (таблиця 3.9)

Серед випускників - громадян України денної форми навчання другого освітнього рівня - 143 спеціаліста (з них 113 осіб навчалась за контрактом) та 1010 магістрів (254 особи навчались за контрактом). За першим освітнім рівнем «бакалавр» отримали дипломи 1400 осіб (з них 384 осіб навчались за контрактом).

Дипломи із відзнакою отримали серед бакалаврів – 123 особи та 262 випускники другого освітнього рівня(таблиця 3.10).

Таблиця 3.4

Динаміка основних показників успішності студентів, %

Форма навчання	Сесія	Абсолютна успішність		«5»		«5» і «4»		Тільки «3»	
		18/19	19/20	18/19	19/20	18/19	19/20	18/19	19/20
Денна	Зимова	91,1	90,7	13,2	13,7	26,7	27,4	12,7	11,6
	Літня	90,1	88,5	12,0	11,6	26,1	31,1	10,1	6,7
Заочна	Зимова	89,0	86,0	6,5	6,4	33,1	34,9	10,8	10,7
	Літня	88,6	87,5	4,5	4,0	31,9	34,5	10,3	8,3

Таблиця 3.5

**Основні показники екзаменаційних сесій за факультетами
(денна форма навчання), %**

№ з/п	Структурний підрозділ	Сесія	2018/2019 навчальний рік		2019/2020 навчальний рік	
			Абсолютна	Якісна	Абсолютна	Якісна
1	Біологічний	зимова	83,4	45,0	87,6	50,5
		літня	87,5	42,7	84,5	50,6
2	Геології, географії, рекреації і туризму	зимова	90,4	36,2	82,5	39,7
		літня	88,8	39,7	91,9	50,8
3	Економічний	зимова	91,6	42,8	88,0	43,9
		літня	91,5	40,5	87,1	41,4
4	ННІ екології	зимова	98,8	31,5	94,2	32,9
		літня	95,5	50,1	94,6	33,8
5	Іноземних мов	зимова	93,3	48,5	96,6	50,3
		літня	93,6	41,5	95,4	50,4
6	Комп'ютерних наук	зимова	85,7	27,5	88,6	33,9
		літня	87,7	34,1	87,2	37,3
7	Історичний	зимова	96,0	44,9	94,0	31,3
		літня	86,3	26,5	86,8	25,0
8	Математики і інформатики	зимова	87,5	35,8	80,5	34,7
		літня	84,4	35,8	78,9	38,4
9	Медичний	зимова	97,4	43,1	97,9	49,6
		літня	85,9	38,3	87,9	44,9
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	зимова	95,7	35,1	95,2	42,4
		літня	96,0	33,6	963,2	41,4
11	Психології	зимова	85,2	34,1	82,3	38,6
		літня	83,5	22,3	86,4	36,0
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	зимова	87,4	39,3	81,3	32,3
		літня	88,7	36,9	83,9	41,7
13	Соціологічний	зимова	88,0	35,9	90,1	35,2
		літня	87,2	37,5	86,5	41,4
14	ННІ «Фізико-технічний факультет»	зимова	91,7	45,5	87,4	41,7
		літня	83,7	53,7	82,2	52,5
15	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	зимова	78,3	35,4	95,7	36,8
		літня	82,9	36,6	85,9	25,5
16	Фізичний	зимова	83,7	49,8	86,4	45,0
		літня	83,2	56,6	88,8	57,8
17	Філологічний	зимова	94,8	45,3	97,3	48,9
		літня	97,2	50,4	93,1	58,5
18	Філософський	зимова	85,4	48,1	79,6	46,7
		літня	92,5	54,1	88,3	45,5
19	Хімічний	зимова	90,8	38,0	83,3	33,9
		літня	92,0	42,6	100,0	16,7
20	Юридичний	зимова	96,8	36,3	98,0	30,3
		літня	90,6	27,2	86,4	37,9
21	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	зимова	76,7	32,7	79,5	32,4
		літня	79,7	32,9	70,9	41,3
По університету в цілому		зимова	91,1	39,8	90,7	41,1
		літня	90,1	38,1	88,5	42,8

Таблиця 3.6

**Боржники після літньої екзаменаційної сесії
2019/2020 навчального року (денна форма навчання)**

№ з/п	Структурний підрозділ	Отримали «2» після літньої сесії 2018/2019 н.р.	З них, відраховано на 1.09.2019 р.	Отримали «2» після літньої сесії 2019/2020 н.р.
1	Біологічний	39	11	39
2	Геології, географії, рекреації і туризму	-	-	2
3	Економічний	41	19	95
4	ННІ екології	4	-	7
5	Іноземних мов	29	5	20
6	Комп'ютерних наук	70	13	50
7	Історичний	43	7	40
8	Математики і інформатики	51	15	71
9	Медичний	71	71	55
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	20	12	23
11	Психології	38	6	24
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	21	7	27
13	Соціологічний	42	12	48
14	ННІ «Фізико-технічний факультет»	17	3	15
15	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	25	6	19
16	Фізичний	33	2	21
17	Філологічний	10	1	24
18	Філософський	8	4	11
19	Хімічний	12	10	0
20	Юридичний	-	-	1
21	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	11	10	56
По університету в цілому		585	214	648

Таблиця 3.7

**Відсів студентів на факультетах
(денна форма навчання 2019/2020 навчального року), %**

№ з/п	Структурний підрозділ	Усього					За академічну неуспішність				
		15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20
1	Біологічний	11,6	5,9	11,3	8,2	7,6	7,0	4,1	6,8	6,6	2,6
2	Геології, географії, рекреації і туризму	13,4	5,5	3,5	4,1	4,4	8,8	4,7	0	2,4	3,2
3	Економічний	7,4	4,3	3,9	4,0	3,9	4,6	2,6	1,5	3,5	2,8

Продовження таблиці 3.7

4	ННІ екології	8,5	4,9	7,0	3,0	3,2	5,6	2,7	5,4	2,4	0,6
5	Іноземних мов	9,0	5,1	5,6	4,3	3,5	2,4	3,2	0,8	3,1	0,3
6	Комп'ютерних наук	8,4	10,5	6,7	6,5	6,9	6,4	6,6	4,5	5,6	5,6
7	Історичний	3,0	4,1	7,4	5,5	7,6	0,6	2,2	4,7	3,3	3,9
8	Математики і інформатики	11,3	12,3	10,0	8,3	10,2	7,8	8,4	6,4	7,8	8,9
9	Медичний	9,8	6,6	9,4	9,9	9,6	5,7	5,9	8,1	8,4	8,9
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	5,8	3,6	3,5	3,6	4,5	1,6	2,9	2,7	2,6	1,3
11	Психології	5,9	7,2	5,6	7,5	7,3	1,7	5,2	4,0	5,6	6,9
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	11,0	8,6	8,3	11,0	6,6	10,0	8,3	6,7	10,7	4,7
13	Соціологічний	11,0	6,7	8,5	7,5	7,6	1,9	4,7	2,9	5,9	1,9
14	ННІ «Фізико-технічний факультет»	12,7	6,8	5,2	8,3	7,2	9,8	3,2	2,9	5,7	6,5
15	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	3,2	10,6	9,1	6,5	6,5	2,3	8,3	8,7	5,0	2,2
16	Фізичний	7,9	12,1	8,7	9,9	5,4	5,9	8,8	6,2	6,8	4,5
17	Філологічний	10,3	5,7	9,3	4,9	6,8	7,9	4,3	6,7	3,3	4,8
18	Філософський	6,8	8,7	7,9	8,1	10,3	5,2	7,3	4,2	6,9	6,9
19	Хімічний	7,7	3,9	7,4	4,9	5,8	4,8	2,4	3,2	2,1	1,8
20	Юридичний	6,4	3,6	5,3	3,6	5,7	2,8	1,1	3,0	2,7	1,4
21	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	11,6	-	9,8	10,9	9,9	-	-	5,9	9,1	8,5
	По університету в цілому	8,6	6,2	6,7	5,9	6,1	4,8	4,4	3,9	4,6	3,6

Таблиця 3.8

**Відрахування студентів денної форми навчання
у 2019/2020 навчальному році**

Контингент денної форми навчання	Структурний підрозділ	Денна			
		Усього		Академічна заборгованість	
		Кількість	%	Кількість	%
423	Біологічний	32	7,6	11	2,6
316	Геології, географії, рекреації і туризму	14	4,4	10	3,2
1318	Економічний	51	3,9	37	2,8
154	ННІ екології	5	3,2	1	0,6
1002	Іноземних мов	35	3,5	3	0,3
746	Комп'ютерних наук	52	6,9	42	5,6
380	Історичний	29	7,6	15	3,9
372	Математики і інформатики	38	10,2	33	8,9

Продовження таблиці 3.8

569	Медичний	55	9,6	51	8,9
1282	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	58	4,5	17	1,3
303	Психології	22	7,3	21	6,9
258	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	17	6,6	12	4,7
635	Соціологічний	48	7,6	12	1,9
139	ННІ фізико-технічний факультет	10	7,2	9	6,5
186	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	13	6,5	4	2,2
223	Фізичний	12	5,4	10	4,5
479	Філологічний	33	6,8	23	4,8
174	Філософський	18	10,3	12	6,9
277	Хімічний	16	5,8	5	1,8
492	Юридичний	28	5,7	7	1,4
223	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	22	9,9	19	8,5
9951	По університету	608	6,1	354	3,6

Таблиця 3.9

**Випуск фахівців-громадян України
(за денною і заочною формами навчання)**

Форма навчання	Бакалаври		Спеціалісти		Магістри	
	2019рік	2020рік	2019рік	2020рік	2019рік	2020рік
Денна	1450	1400	127	143	979	1010
Заочна	370	343	-	-	453	428
Усього	1820	1743	127	143	1432	1438

Таблиця 3.10

**Випуск фахівців у 2019/2020 навчальному році за другим освітнім рівнем
«магістр» і освітнім рівнем «спеціаліст» (для медичного факультету)
(денна форма навчання)**

№ з/п	Структурний підрозділ	Випуск	Дипломи з відзнакою	
			Кількість	%
1	Біологічний	59	22	35,6
2	Геології, географії, рекреації і туризму	56	18	32,1
3	Економічний	140	22	15,7
4	ННІ екології	20	3	15,0
5	Іноземних мов	69	12	17,4
6	Комп'ютерних наук	59	13	22,3
7	ННІ «Фізико-технічний факультет»	29	12	41,3
8	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	31	8	25,8
9	Історичний	44	4	9,1
10	Математики і інформатики	49	12	24,5
11	Медичний	143	25	17,5

Продовження таблиці 3.10

12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	93	15	16,1
13	Психології	30	4	13,3
14	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	53	15	28,3
15	Соціологічний	45	10	22,2
16	Фізичний	44	15	34,1
17	Філологічний	47	28	59,6
18	Філософський	21	9	42,9
19	Хімічний	46	4	8,7
20	Юридичний	52	3	5,8
21	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	23	8	34,8
По університету		1153	262	22,6

У звітному періоді за заочною формою навчання підготовка здобувачів здійснювалась в університеті за освітньо-професійною програмою на першому бакалаврському рівні та другому магістерському рівні вищої освіти на 14 факультетах та у навчально-науковому інституті екології. Підготовка за освітньо-професійною програмою та за освітньо-науковою програмою на магістерському рівні вищої освіти пропонувалася у навчально-науковому інституті «Каразінська школа бізнесу». Здобувачі вищої освіти заочної форми навчалися за державним замовленням і на умовах контракту, а також отримували другу вищу освіту.

Упродовж 2020 року за заочною формою навчались 2251 здобувача, з них за кошти юридичних і фізичних осіб – 2076 осіб.

У 2020 році отримали дипломи 771 випускники. За першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти дипломи отримали – 343 осіб (з відзнакою – 7 осіб (2%)), за другим (магістерським) рівнем – 428 особи (з відзнакою – 58 особи (13,6%)). (таблиця 2.9).

За результатами літнього підсумкового семестрового контролю здобувачів вищої освіти 2019/2020 навчального року середній абсолютний показник успішності за заочною формою підвищили наступні факультети: юридичний (8,8%), факультет геології, географії, рекреації і туризму (6,9%), ННІ «Каразінська школа бізнесу» (4,9%), філософський (3,6%), іноземних мов (2,9%) (таблиця 2.11).

За 2020 рік відсів за заочною формою склав 249 особи (11,1% від загальної кількості здобувачів заочної форми навчання), у тому числі: за порушення фінансових умов контракту – 115 осіб, за академічну заборгованість – 112 осіб (таблиця 2.12).

Другу вищу освіту за заочною формою навчання здобували 170 осіб. У 2020 році за освітнім рівнем бакалавра дипломи захистили 36 здобувача вищої освіти.

Таблиця 3.11

**Абсолютна успішність здобувачів вищої освіти за заочною формою навчання
(літня сесія) (у %)**

№ з/п	Структурний підрозділ	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
1	Біологічний	97,5	100,0
2	Геології, географії, рекреації і туризму	72,8	79,7
3	Економічний	96,3	95,8
4	Іноземних мов	84,3	87,2

Продовження таблиці 3.11

5	Історичний	77,5	69,4
6	Математики і інформатики	100,0	38,9
7	Психології	86,7	76,9
8	Комп'ютерних наук	68,4	44,4
9	Соціологічний	85,6	81,6
10	Філологічний	92,7	93,0
11	Філософський	70,7	74,3
12	Хімічний	97,0	97,4
13	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	95,5	95,3
14	Юридичний	83,0	91,8
15	ННІ екології	100,0	96,7
16	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	84,6	89,5
По університету в цілому		88,6	87,5

Таблиця 3.12

**Відрахування здобувачів вищої освіти за заочної форми навчання
у 2019/2020 навчальному році**

№ з/п	Структурний підрозділ	Контингент	Усього		За академічну заборгованість	
			Кількість	%	Кількість	%
1	Біологічний	137	10	7,3	1	0,7
2	Геології, географії, рекреації і туризму	96	4	4,2	2	2,1
3	Економічний	413	40	9,7	21	5,1
4	Іноземних мов	337	20	6,0	-	-
5	Історичний	87	10	11,5	4	4,6
6	Математики і інформатики	18	5	27,8	5	27,8
7	Психології	197	20	10,2	14	7,1
8	Соціологічний	174	23	13,2	2	1,1
9	Філологічний	149	15	10,1	14	9,4
10	Філософський	45	10	22,2	9	20,0
1	Хімічний	41	9	22,0	5	12,2
12	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	182	23	12,6	19	10,4
13	Юридичний	252	33	13,1	-	-
14	Комп'ютерних наук	36	19	52,8	14	39,0
15	ННІ екології	44	2	4,5	-	-
16	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	43	6	14,0	2	4,7
Усього		2251	249	11,1	112	5,0

3.4. Навчально-виробнича практика та сприяння працевлаштуванню студентів та випускників університету

Організація практичної підготовки студентів регламентується Положенням про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, введеним в дію наказом університету №0202-1/145а від 04.04.2018р.

У 2020 році факультети та навчально-наукові інститути працювали згідно з наскрізними та робочими програмами практики. Програми проведення виробничих практик спрямовані на поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу дисциплін, на формування у студентів сучасних практичних компетентностей та наближення практичної підготовки до потреб ринку праці.

Практична підготовка студентів здійснюється на сучасних підприємствах і організаціях різних галузей, які відповідають вимогам програми її проведення.

У весняному семестрі 2019/2020 навчального року та осінньому семестрі поточного навчального року в умовах карантину практика, проводилась у дистанційній формі, що відобразилось на її показниках. Станом на 01.12.2020 р. укладено 697 договорів на проведення практики. Студенти проходили практику в онлайн форматі. Керівники практики і студенти мали змогу використовувати доступні дистанційні форми навчання та обрати зручний формат і платформу для проведення практики (поштові сервіси, Google Class, Google Drive, Zoom, Cisco WebEx тощо), використовували інструменти LMS Moodle Центру електронного навчання Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

На навчальних базах університету практика студентів за умов карантину не проводилася.

На засіданнях кафедр і вчених рад факультетів та навчально-наукових інститутів у дистанційному форматі обговорювалися питання щодо ретельної підготовки до проведення практики та її методичного забезпечення, розширення співпраці з базами практик в умовах карантинного періоду, результати проходження практики студентами, удосконалено програми усіх видів практик.

Існує нагальна потреба в реалізації гнучкої системи практичної підготовки, що здатна швидко реагувати на потреби ринку праці, де питання якості професійної підготовки повинні стояти на першому місці. Факультети та навчально-наукові інститути проводять систематичну роботу з пошуку нових місць проведення практики у співпраці з місцевими органами самоврядування, спрямовують свою діяльність у подальшому розширенні зв'язків з потенційними роботодавцями та базами практики.

Студенти-практиканти отримали позитивні відгуки щодо рівня їхньої теоретичної та методичної підготовки. Усі студенти, які пройшли практику одержали позитивні результати. Було забезпечено належний науковий і методичний рівні керівництва студентами під час проведення практики, 100 % керівників практики мали вчені ступені та звання .

Практика проводилася організовано, без порушень та нещасних випадків, чому сприяв ретельний контроль з боку керівників практики студентів та відділу охорони праці університету.

В умовах обмеження на проведення офлайн заходів в умовах пандемії університет адаптував кар'єрні заходи до онлайн формату. Слід відзначити, що в умовах загального погіршення економічної ситуації відбулось зниження активності співпраці роботодавців із університетом. Внаслідок запровадження карантину був відмінений офлайн ярмарок вакансій "Кар'єра у великому місті", що традиційно, відбувався у Колонній залі Північного корпусу університету. Тиждень кар'єри університету був перенесений з квітня на червень місяць та відбувся в онлайн форматі за участю 12 роботодавців. Профорієнтаційний фестиваль "Старт кар'єри" також був проведений у онлайн форматі за участю 16 роботодавців.

Слід відзначити, що факультети та навчально-наукові інститути університету адаптували свої кар'єрні заходи до онлайн формату, зокрема економічний факультет та факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу провели самостійні кар'єрні заходи онлайн за участю роботодавців та випускників факультету.

Разом із тим слід відзначити Проєкт 2.6-2.7 Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки, що передбачає розробку та впровадження кар'єрної платформи для організації взаємодії студентів та роботодавців. В умовах фактично припинення фінансування проєкту, було прийнято рішення про залучення ІТ-компанії NIX, що надала технічних фахівців для керівництва розробкою платформи. До реалізації проєкту залучаються студенти та аспіранти університету.

В умовах зниження запиту роботодавців на організацію та проведення кар'єрних заходів в університеті Навчальний центр практичної підготовки і працевлаштування розробив тренінги з планування кар'єри та пошуку роботи у онлайн форматі.

Представники університетського студентства впродовж 2019/2020 навчального року брали участь у різних національних і міжнародних олімпіадах, конкурсах і демонстрували високий рівень підготовки, зокрема:

– VIII Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка – студентка філологічного факультету Мацак Ярослава отримала диплом II ступеню;

– XIV Міжнародна олімпіада студентів закладів вищої освіти з теоретичної механіки (заочний тур) – Диплом I ступеня вибороли Григорій Овчаренко (фізичний факультет), Ілля Лукін (навчально-науковий інститут «Фізико-технічний факультет»). Диплом III ступеня здобув Олександр Кашаба (навчально-науковий інститут «Фізико-технічний факультет»);

– II Всеукраїнська олімпіада з військової історії – диплом I ступеню отримав Перегудов Олексій (історичний факультет) та диплом II ступеню отримав Хижняв Ігор (історичний факультет);

– XXVII Міжнародна студентська олімпіада з математики, організатором якої був Університетський коледж Лондона. Призові місця отримали студенти факультету математики і інформатики: перше місце – Володимир Рябов, друге – Ольга Шевченко.

3.5. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук

З 2016 року університет здійснює підготовку здобувачів вищої освіти докторів філософії та докторів наук, керуючись законом України «Про вищу освіту» та постановою Кабінету Міністрів «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)». Дозвіл на освітню діяльність одержано за 24 спеціальностями.

Якщо у 2016, 2017, 2018 роках прийом до аспірантури проходив досить успішно за новими правилами, то у 2019 та 2020 роках план прийому є недовиконаним. Це можна пояснити тим, що останнім часом абітурієнти віддають перевагу навчанню за кордоном, а також складною ситуацією з коронавірусом у 2020 році.

У 2020 році було зараховано 87 осіб, із них:

- 51 особа – денна форма, бюджет;
- 1 особа – вечірня форма, бюджет;
- 4 особи – денна форма, контракт;
- 31 особа – заочна форма, контракт.

В даний час в аспірантурі навчається 336 аспірантів. Найбільше аспірантів навчається на факультетах: юридичному – 49 осіб; філософському – 36 осіб; біологічному – 30 осіб.

У 2020 році аспірантуру закінчили 43 особи.

З них захистили дисертації лише 5 аспірантів (Дек А.О., Прус Ю.І., Осіновий Г. Г., Заварзіна О.О. – захищалися за новими правилами; Мусаєва Р.Ш. – за старими).

У 2020 році акредитацію ОПП з підготовки докторів філософії пройшли 16 спеціальностей:

1. 032 Історія та археологія;
2. 033 Філософія;
3. 035 Філологія
4. 051 Економіка;
5. 053 Психологія;
6. 054 Соціологія;
7. 061 Журналістика;
8. 073 Менеджмент;
9. 081 Право;
10. 091 Біологія;
11. 102 Хімія;
12. 104 Фізика та астрономія;
13. 105 Прикладна фізика та наноматеріали;
14. 111 Математика;
15. 122 Комп'ютерні науки;
16. 292 Міжнародні економічні відносини.

У докторантурі університету зараз навчається 4 докторанти:

1. Гамзаєв Р.О. (факультет комп'ютерних наук);
2. Курбан О.В. (філологічний факультет);
3. Романенко С.В. (соціологічний факультет);
4. Ольшанський В.В. (ННІ «Фізико-технічний факультет»).

Закінчили докторантуру в 2020 році 2 докторанти: Крисанова Т.А. (факультет іноземних мов) – із захистом дисертації та Голубов О.А. (ННІ «Фізико-технічний факультет»).

3.6. Освіта дорослих

У 2020 році Центр післядипломної освіти Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання організував стажування 76 науково-педагогічних працівників інших закладів фахової перед вищої та вищої освіти, 21 з них – за умовами контракту.

Упродовж 2020 року 356 педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти та таких, що її надають, підвищили свою кваліфікацію.

За звітний період Центром післядипломної освіти проведено 15 спеціальних короткострокових курсів для вчителів; короткотривалих стажувань, в яких взяли участь 449 осіб, а також проведено 6 науково-практичних семінарів для вчителів, директорів і заступників директорів із навчально-виховної роботи закладів загальної середньої освіти м. Харкова, Полтавської та Сумської областей, у роботі яких взяли участь 107 осіб.

У межах програми «Відкриті курси Каразінського університету» запропоновано 92 курси. Проведено короткостроковий курс «Фінансовий аудит державних установ» для працівників Рахункової палати України.

Таким чином, у 2020 році Інститутом післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання залучено 1250 зовнішніх слухачів.

У 2020 році на курсах іноземних мов (англійська, французька, німецька, китайська, японська, іспанська мови, англійська для медиків, курси інтенсивної англійської мови) Лінгвістичного центру навчалось 355 слухачів. Під час карантину курси працюють у дистанційному режимі за допомогою платформ Skype, Zoom, Discord, Google Meet, електронної пошти та ін.

При Лінгвістичному центрі впроваджено практикум (зі складанням екзамену) з іноземної мови на отримання сертифікату відповідного рівня знань. У 2020 році сертифікат отримали 117 осіб, серед яких є науково-педагогічні працівники ХНУ імені В.Н. Каразіна.

При Лінгвістичному центрі надається можливість вивчення студентами факультету іноземних мов третьої іноземної мови поза навчальним планом. За наказом № 0210-05/1824 від 08.10.2020 року, іноземну мову як третю року вивчає 61 студент, з них 7 іноземних студентів (німецьку мову – 7, французьку – 13, іспанську – 7, японську – 7, китайську – 6, італійську – 20, арабську – 1 студентів).

Продовжується співпраця Лінгвістичного центру з територіальним управлінням Рахункової палати по Харківській та Сумській областях (у м. Харків) та територіальним управлінням Рахункової палати по Донецькій та Луганській областях (у м. Донецьк). У 2020 році працювало дві групи загальною кількістю 15 слухачів.

3.7. Підготовка іноземних здобувачів освіти

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна здійснює підготовку іноземних фахівців за освітніми рівнями: бакалавр, магістр та спеціаліст за більш ніж 30-ма спеціальностями (Табл. 3.13).

Таблиця 3.13

Перелік спеціальностей, за якими навчаються іноземні здобувачі вищої освіти у 2020 році

№ з/п	Код та найменування спеціальності	Галузь знань
Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр (1-4 курси)		
1.	032 Історія та археологія	03 Гуманітарні науки
2.	035 Філологія	
3.	051 Економіка	05 Соціальні та поведінкові науки
4.	053 Психологія	
5.	061 Журналістика	06 Журналістика
6.	071 Облік і оподаткування	07 Управління та адміністрування
7.	072 Фінанси, банківська справа та страхування	
8.	073 Менеджмент	
9.	081 Право	08 Право
10.	091 Біологія	09 Біологія
11.	103 Науки про Землю	10 Природничі науки
12.	104 Фізика та астрономія	
13.	105 Прикладна фізика та наноматеріали	
14.	122 Комп'ютерні науки	12 Інформаційні технології

Продовження таблиці 3.13

15.	241 Готельно-ресторанна справа	24 Сфера обслуговування
16.	242 Туризм	
17.	292 Міжнародні економічні відносини	29 Міжнародні відносини
18.	293 Міжнародне право	
Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр (1-2 курси)		
19.	034 Культурологія	03 Гуманітарні науки
20.	035 Філологія	
21.	052 Політологія	05 Соціальні та поведінкові науки
22.	072 Фінанси, банківська справа та страхування	07 Управління та адміністрування
23.	073 Менеджмент	
24.	081 Право	08 Право
25.	091 Біологія	09 Біологія
26.	102 Хімія	10 Природничі науки
27.	105 Прикладна фізика та наноматеріали	
28.	106 Географія	
29.	123 Комп'ютерна інженерія	12 Інформаційні технології
30.	292 Міжнародні економічні відносини	29 Міжнародні відносини
31.	293 Міжнародне право	
Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр (Медицина 1-4 курси)		
32.	222 Медицина	22 Охорона здоров'я
Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (5 курс)		
33.	222 Медицина	22 Охорона здоров'я
Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліст (6 курс)		
34.	7.12010001 Лікувальна справа	

На кінець 2020 року в університеті навчається 4136 іноземних здобувачів вищої освіти з 58-ми країн світу. Порівняно з минулим 2019 роком (4066 особи) кількість іноземних студентів збільшилась на 70 осіб.

Найбільша кількість студентів на медичному факультеті. Серед інших факультетів найбільша кількість іноземних студентів на юридичному факультеті, у навчально-науковому інституті «Каразінська школа бізнесу», на факультеті іноземних мов, на факультеті міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу, та на економічному факультеті.

За державним бюджетом у 2020 році навчалися 12 іноземних студентів: навчально-науковий інститут фізики та енергетики (1 особа), філософський факультет (1 особа), філологічний факультет (5 осіб), факультет іноземних мов (4 особи) та хімічний факультет (1 особа). У 2019 році за державним бюджетом навчалися 14 іноземних студентів (на 14,3% більше).

За денною формою навчалися 3820 іноземних студентів, це на 5% менше ніж у 2019 році – 4018 осіб. За заочною формою навчалися 40 іноземних студентів, це на 16,7% менше ніж у минулому році – 48 осіб.

У 2020 році в аспірантурі навчалися 8 іноземців.

У поточному році відбувся захист 1 кандидатської дисертації іноземцем у НДІ біології, спеціальність – 03.00.20 «Біотехнологія».

Також в університеті проходять стажування 16 осіб, що на 23,8% менше, ніж у 2019 році – 21 особа.

2020 році за денною формою навчання випуск фахівців – іноземних громадян має такі показники: за першим (бакалаврським) освітнім рівнем – 26 осіб (у 2019 році - 46 осіб, випуск зменшився на 43%), за другим освітнім рівнем: (спеціаліст) – 545 осіб (у 2019 році - 677 осіб, випуск зменшився на 19 %), магістр – 32 особи (у 2019 році – 44 осіб випуск зменшився на 27%) (табл.3.14).

Дипломи з відзнакою в 2020 році отримали 5 випускників медичного факультету (так само і в минулому році).

Випуск за заочною формою навчання серед іноземних громадян у 2020 році: за першим (бакалаврським) освітнім рівнем – 7 осіб (у 2019 році – 44 особи, випуск зменшився на 84%), за другим освітнім рівнем (магістр) – 3 особи (у 2019 році випуск складав 5 осіб).

Таблиця 3.14

Випуск фахівців - іноземних громадян у 2019 році та 2020 році (за денною та заочною формами навчання)

Форма навчання	Бакалаври		Спеціалісти		Магістри*	
	2019 рік	2020 рік	2019 рік	2020 рік	2019 рік	2020 рік
Денна	46	26	677	545	44	32
Заочна	44	7	0	0	5	3
Усього	90	33	677	545	49	35

* випуски у лютому і червні

У 2020 році серед бакалаврів денної форми навчання найбільше було випущено за спеціальністю «Право» – 10 осіб та за напрямом підготовки «Філологія» – 10 осіб. Серед магістрів найбільше випускників за спеціальністю «Менеджмент» – 16 осіб, «Філологія» – 6 осіб (з них 3 за бюджетом) та «Міжнародні економічні відносини» – 4 особи та «Право» – 3 особи. Серед спеціалістів за спеціальністю «Лікувальна справа» було випущено 545 осіб (з них 2 за бюджетом).

3.8. Прийом на навчання до університету у 2020 році

Денна форма здобуття освіти. Загальний ліцензований обсяг складав 5172 місця (у 2019 р. – 5013 місць), максимальний обсяг державного замовлення становив 1555 місць, на які було отримано 1336 рекомендацій і зараховано 1270 осіб (у 2019 році – 1153 особи). До університету у 2020 р. на денну форму здобуття освіти на основі повної загальної середньої освіти було подано 22085 заяв абітурієнтів (у 2019 р. – 19006 заяв). За загальною кількістю заяв університет, як і протягом двох попередніх років, був на сьомому місці в Україні, але за кількістю заяв від вступників на основі повної загальної середньої освіти, а також за кількістю отриманих у результаті широкого конкурсу рекомендацій до зарахування на місця державного замовлення він посів п'яте місце серед закладів вищої освіти нашої країни.

Від абітурієнтів, які претендують на зарахування за квотами, було подано 142 заяви, зараховано на місця державного замовлення 23 особи за квотою-1 і 32 особи за квотою-2.

Конкурс у цілому по університету на денну форму здобуття освіти на місця державного замовлення складав 14.2 (у 2019 році – 9.03).

Найбільший конкурс був за такими спеціальностями: 061 «Журналістика» – 93.92; 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» – 86.93;

293 «Міжнародне право» – 81.2; 292 «Міжнародні економічні відносини» – 56.7; 081 «Право» – 54.8.

Студентами десяти факультетів університету стали 20 вступників, які отримали найвищі результати зовнішнього незалежного оцінювання в 200 балів. Із них 8 осіб стали студентами факультету математики і інформатики, серед яких Аліпова Віталіна отримала 200 балів зразу з двох предметів – з математики і з фізики.

Заочна форма здобуття освіти. Максимальний обсяг державного замовлення на заочну форму здобуття освіти складав 51 місце, на яке було отримано 14 рекомендацій і зараховано 9 осіб (у 2019 р. – 16). Конкурс у цілому по університету на заочну форму здобуття освіти на місця державного замовлення – 3.84.

Навчання для здобуття ступеня бакалавра з фінансуванням підготовки за рахунок фізичних та/або юридичних осіб. У 2020 році зараховано на денну форму навчання 1570 абітурієнтів (у минулому році – 1167), на заочну – 264 (у минулому році – 181).

У цілому кількість зарахованих на навчання на основі повної загальної середньої освіти за денною і заочною формами становить 3113 осіб, що на 23% більше, ніж у 2019 році.

Прийом абітурієнтів, які вступали на навчання для здобуття ступеня магістра, здійснювався за 45 спеціальностями (спеціалізаціями). На денну форму здобуття освіти було зараховано 439 осіб на місця державного замовлення (у минулому році – 626) і 321 вступник був зарахований на навчання з оплатою підготовки за кошти фізичних та/або юридичних осіб (у 2019 році – 240). На заочну форму здобуття освіти було зараховано 20 абітурієнтів на місця держзамовлення (у 2019 році – 29) і 367 осіб зараховані на навчання за контрактом (у 2019 році – 323).

Кількість зарахованих на навчання для здобуття ступеня магістр за денною і заочною формами становить 1147 осіб, що на 6% менше ніж минулого року.

Вступні випробування були проведені в строк, згідно з розкладом. Усі предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії працювали на високому професійному рівні, чітко та злагоджено.

Комп'ютерне забезпечення роботи приймальної комісії здійснювалося під керівництвом співробітників Навчального центру комп'ютерних технологій Управління якості освіти і було оперативним та чітким.

Таблиця 3.17

Загальна статистика вступних кампаній 2017-2020 років

	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
ОС бакалавр (магістр медичного спрямування), денна форма				
Загальний ліцензований обсяг	4220	5525	5013	5172
Держзамовлення	1028	1082	1153	1270
Кількість заяв	20584	19205	19006	22085
Контракт	926	1185	1176	1570
ОС бакалавр, заочна форма				
Загальний ліцензований обсяг	1820	1510	1037	1098

Держзамовлення	18	28	16	9
Кількість заяв	1155	1093	1170	1355
<i>Контракт</i>	<i>178</i>	<i>203</i>	<i>181</i>	<i>264</i>
ОС магістр, денна форма				
Загальний ліцензований обсяг	2367	2686	2385	2584
Держзамовлення	712	826	626	439
Кількість заяв	1933	1917	2084	1925
<i>Контракт</i>	<i>344</i>	<i>286</i>	<i>240</i>	<i>321</i>
ОС магістр, заочна форма				
Загальний ліцензований обсяг	995	1096	938	971
Держзамовлення	31	46	29	20
Кількість заяв	1102	1025	684	1095
<i>Контракт</i>	<i>439</i>	<i>434</i>	<i>323</i>	<i>367</i>

Таблиця 3.18

Загальна кількість вступників 2020 року (станом на 1 жовтня 2020 р.)

Структурний підрозділ	ОС бакалавр (магістр медичного спрямування)						ОС магістр					
	Денна форма		Заочна форма		Денна форма		Денна форма		Заочна форма		контракт	
	бюджет	контракт	бюджет	контракт	бюджет	контракт	бюджет	контракт	бюджет	контракт	бюджет	контракт
Біологічний факультет	80	37	0	18	25	5	3	9				
Економічний факультет	129	283	0	58	39	51	7	103				
Історичний факультет	46	56	1	11	20	18	1	5				
Медичний факультет	69	4	0	0	0	0	0	0				
Навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»	14	79	0	0	4	13	0	17				
Навчально-науковий інститут «Каразінський банківський інститут»	15	41	0	4	16	26	0	17				
Навчально-науковий інститут «фізико-технічний факультет»	27	3	0	0	11	0	0	0				
Навчально-науковий інститут екології	25	8	0	3	9	1	1	0				
Навчально-науковий інститут комп'ютерної фізики та енергетики	33	5	0	0	27	0	0	0				
Соціологічний факультет	61	135	0	27	15	19	0	33				
Фізичний факультет	48	1	0	0	24	1	0	0				
Філологічний факультет	65	70	2	19	20	12	2	12				
Філософський факультет	24	67	2	18	10	7	0	1				
Факультет іноземних мов	115	142	2	23	30	38	4	55				
Факультет геології, географії, рекреації і туризму	57	6	2	1	29	4	2	7				
Факультет комп'ютерних наук	151	68	0	6	50	15	0	4				
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	57	349	0	29	9	68	0	38				
Факультет математики і інформатики	85	8	0	2	32	7	0	0				
Факультет психології	29	61	0	23	12	9	0	27				
Факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	68	3	0	0	21	1	0	0				
Хімічний факультет	53	3	0	5	24	0	0	7				
Юридичний факультет	19	141	0	17	12	26	0	32				
Усього	1270	1570	9	264	439	321	20	367				

IV. ЯКІСТЬ ОСВІТИ. НАУКОВО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

4.1. Університетська система забезпечення якості освіти

Одним із основних завдань «Стратегії розвитку Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна на 2019–2025 роки» є забезпечення високої якості освітньої діяльності відповідно до яка має сучасних світових стандартів.

Забезпечення академічної доброчесності є важливим елементом роботи з підвищення якості освіти.

У 2020 році в університеті для аналізу текстів робіт щодо наявності ознак плагіату в роботах працівників та здобувачів освіти використовувалися дві антиплагіатні онлайн-системи: Strikeplagiarism.com та Unicheck.com.

У березні 2020 року було введено в дію новий «Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчально-методичних видань щодо наявності запозичень з інших документів», який регламентує проведення перевірок у всіх роботах таких типів:

- статтях, що друкуються у періодичних наукових виданнях університету;
- навчально-методичних працях, монографіях;
- дисертаційних роботах, що були підготовлені до захисту в університеті або - ули подані до захисту у спеціалізованих вчених радах, що сформовані в університеті;
- кваліфікаційних робіт студентів (бакалавр, магістр);
- збірках тез доповідей на наукових конференціях, що проводяться в університеті.

В результаті перевірки тексту роботи за допомогою антиплагіатної системи оператор отримує звіт подібності, в якому відмічені фрагменти тексту, що подібні до текстів, розташованих в мережі Інтернет. Аналіз звіту подібності експертами з тематики роботи дозволяє встановити, чи наявні в роботі неправомірні копіювання з текстів документів, які розміщені у вільному доступі. Кваліфікаційні роботи студентів із виявленою великою кількістю запозичень з інших документів повертаються студентам на доопрацювання з обов'язковою перевіркою оновленого варіанту роботи. У разі повторного виявлення великої кількості запозичень з інших текстів кваліфікаційна робота не допускається до захисту. У травні та червні 2020 року перевірялися бакалаврські роботи та кваліфікаційні роботи магістрів, що навчалися за освітньо-науковими програмами. У грудні 2020 року були перевірені кваліфікаційні роботи магістрів, які проходили підготовку за освітньо-професійними програмами.

Відповідно до кількісних показників результатів перевірки кваліфікаційних робіт студентів близько 65% робіт були класифіковані як оригінальні, 17% – задовільно оригінальні, 18% – умовно оригінальні; на доопрацювання було направлено близько 20% робіт, декілька робіт були недопущені до захисту через наявність великої кількості неправомірних текстових запозичень.

Протягом 2020 року було перевірено близько 900 статей, надісланих авторами для публікації в наукових періодичних виданнях Університету та збірниках наукових праць. Серед них приблизно 4% не відповідали вимогам оригінальності та були відхилені від публікації.

Проведення перевірок робіт щодо наявності в них ознак плагіату дозволяє збільшити рівень самостійності студентів під час написання кваліфікаційних робіт, а також попередити появу плагіату у документах, що друкуються у виданнях університету.

У 2020 році здійснювалися традиційні заходи з моніторингу організації і якості освітнього процесу: адміністративний контроль проведення занять та екзаменів, ректорський контроль, відкриті заняття, визначення індивідуальних рейтингів і звітування науково-педагогічних працівників за підсумками навчального року; визначення рейтингів кафедр за підсумками навчального року; опитування студентів; конкурси: на здобуття премій університету; на кращу студентську групу; виставка-конкурс навчальної та наукової літератури. Згадані заходи дозволяють отримувати інформацію про реальний стан справ, наявні проблеми і недоліки, виявляти підрозділи та окремих викладачів, які мають суттєві здобутки і корисний досвід у певних питаннях.

У 2020 році в університеті ректорський контроль знань студентів був проведений у формі контрольних робіт, які студенти виконували в системі електронного навчання Moodle. Оцінка, яку студенти отримували під час такої перевірки знань, в переважній більшості випадків визначалася без участі викладача.

Результати ректорського відтермінованого контролю демонструють рівень остаточних знань з дисципліни, визначений через певний проміжок часу після її вивчення; ці результати не впливають на оцінки студентів. В той же час результати поточного ректорського контролю обов'язково зараховуються до загальної суми балів, яку студент отримує за роботу з дисципліни протягом семестру.

У зв'язку із запровадженням в Україні карантинних заходів, пов'язаних із високою захворюваністю на COVID-19, у 2020 році ректорський контроль знань студентів був проведений майже повністю в дистанційному режимі.

Під час проведення ректорських контрольних робіт проводився як відтермінований, так і поточний контроль знань. У весняному семестрі відтермінований контроль був проведений у студентів 1-го курсу, а поточний – у студентів 2-го курсу. Під час осіннього семестру 2020 року відтермінований контроль був проведений у студентів 3-го курсу (бакалавр), а поточний – у студентів 1-го курсу, що навчаються в магістратурі.

Результати ректорських контрольних робіт були обговорені на засіданнях ректорату, науково-методичної ради, методичних комісій факультетів та кафедр. Аналіз результатів ректорського контролю знань використаний для проведення роботи з вдосконалення викладання дисциплін, а також внесення необхідних змін до робочих програм.

Із 2011 року в Каразінському університеті проводиться визначення рейтингів науково-педагогічних працівників, яке допомагає об'єктивному аналізу якості їхньої роботи і слугує активізації та стимулюванню професійної діяльності викладачів та усуненню наявних недоліків, спрямовує діяльність науково-педагогічних працівників на розв'язання актуальних для університету задач. Відповідно до Порядку визначення рейтингів науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, у червні 2020 року на кафедрах і факультетах визначено рейтингові показники науково-педагогічних працівників за підсумками 2019/2020 навчального року, а у вересні 2020 року ці результати розглянуто на засіданнях кафедр і учених рад факультетів та оприлюднено на сайтах факультетів.

Із 2015 року в Каразінському університеті запроваджено оцінювання педагогічних працівників (регулюються відповідним положенням).

Із 2006 року проводиться порівняльна оцінка ефективності діяльності (визначення рейтингів) кафедр університету за підсумками навчального року. Метою визначення рейтингів є виявлення підрозділів, що роблять найбільший внесок у підвищення якості

підготовки фахівців, розвиток наукових досліджень, поширення передового досвіду кафедр. Критерії оцінки охоплюють кваліфікаційні показники науково-педагогічних і наукових працівників, науково-методичну діяльність, видання підручників, навчальних посібників, монографій, статей, підготовку кадрів вищої кваліфікації. У червні – липні 2020 року проведено п'ятнадцяте визначення рейтингу кафедр.

Одним із важливих елементів системи моніторингу якості освітнього процесу стали конкурси, які проводить Навчальний центр методичної роботи Управління якості освіти. Мета конкурсів – виявити та підтримати підрозділи й окремих викладачів, які мають суттєві здобутки і корисний досвід у різних напрямках навчальної та виховної роботи. Переможці конкурсів відзначені грошовими преміями, дипломами та грамотами.

Із метою стимулювання науково-методичної роботи у січні 2020 року проведено XX виставку-конкурс навчальної та наукової літератури.

За напрямом «Навчальна література для вищої школи» відзначено:

- дипломом I ступеня – Азаренкова М. О., Булавина Л. О., Олефіра В. П. за підручник «Електрика та магнетизм»;
- дипломом II ступеня – Дубовика В. М., Сухова В. М. за навчальні посібники із загальної фізики для студентів фізичних фахів університетів;
- дипломом II ступеня – Шевченка С. М. за підручник «Mesoscopic Physics meets Quantum Engineering»;
- дипломом III ступеня – Матюшенка І. Ю., Родченка В. Б. за навчальний посібник «Технології суспільного розвитку»;
- дипломом III ступеня – авторський колектив під керівництвом Немець Л. М., Мезенцева К. В. за підручник «Соціальна географія».

За напрямом «Наукова література (монографії)» відзначено:

- дипломом I ступеня – авторський колектив під керівництвом Токарського В. А. за науково-довідкове видання «Червона книга Харківської області. Тваринний світ»;
- дипломом II ступеня – Гірку І. О., Гірку В. О. за монографію «Surface Electron Cyclotron Waves in Plasmas»;
- дипломом II ступеня – Кучера А. В. за монографію «Sustainable soil management in the formation of competitiveness of agricultural enterprises»;
- дипломом III ступеня – Пугача Б. Я. за монографію «Фундаментальна парадигма науки Леонардо да Вінчі»;
- дипломом III ступеня – Бельську І. М., співавтора монографії «Astronomical Polarisation from the Infrared to Gamma Rays».

За напрямом «Навчальна література для загальноосвітньої школи» відзначено:

- дипломом I ступеня – Сотникову С. І. за підручники та навчально-методичні комплекси з німецької мови для 2-го та 11-го класів закладів загальної середньої освіти;
- дипломом I ступеня – Зарецьку І. Т. за підручники та навчально-методичні комплекси з інформатики для 2-го та 5-го класів закладів загальної середньої освіти;
- дипломом II ступеня – Борзенка О. І. за підручники з української літератури для 11-го класу закладів загальної середньої освіти;

– дипломом III ступеня – Утевську О. М. за підручник та навчально-методичний комплекс для 11-го класу закладів загальної середньої освіти «Біологія і екологія (профільний рівень)».

За напрямом «Іміджеві університетські видання» відзначено:

– дипломом I ступеня – авторський колектив під керівництвом Бакірова В. С., Безхутрого Ю. М. за видання «Харківський університет і література: антологія творів випускників, викладачів і студентів»;

– дипломом II ступеня – авторський колектив під керівництвом Бакірова В. С. за видання «Обличчям до світу: історія міжнародних зв'язків Каразінського університету»;

– дипломом III ступеня – авторський колектив під керівництвом Бакірова В. С. за видання «Симфонія кольорів Віктора Ковтуна»;

– дипломом III ступеня – авторський колектив під керівництвом Біткової Т. В. за видання «Каразінський університет у Харкові – Університет ім. Адама Міцкевича в Познані: 50 років співпраці (1967–2017)».

Із метою підвищення якості навчання та активізації науково-дослідної роботи студентів, підтримки обдарованої молоді, залучення студентів до громадської діяльності Навчальним центром методичної роботи було організовано та проведено конкурс на кращу студентську групу за підсумками 2019 року. Переможцями цього конкурсу стали:

серед факультетів природничо-математичного профілю:

– група ТЯ-31 ННІ «Фізико-технічний факультет» (перше місце);

– група ГР-31 факультету геології, географії, рекреації і туризму (друге місце);

– група БГ-41 біологічного факультету (третє місце);

– група ДЕ-32 ННІ екології (третє місце);

серед факультетів гуманітарного профілю:

– група УО-31 факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу (перше місце);

– група ПС-33 факультету психології (друге місце);

– група СР-47 соціологічного факультету (третє місце).

Відповідно до вимог ISO 9001:2015, у 2020 році було вдосконалено нормативну базу якості:

оновлено (переглянуто) 7 стандартів організації, що безпосередньо впливають на якість освітньої та наукової діяльності: Положення про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості; Інструкція з діловодства за зверненнями громадян, Положення про організацію освітнього процесу; Порядок проведення перевірки кваліфікаційних робіт, наукових праць та навчально-методичних видань щодо наявності запозичень з інших документів; Положення про порядок обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників; Положення про визначення рейтингів кафедр; Положення про електронне (дистанційне) навчання тощо;

розроблено 8 стандартів для вдосконалення роботи університету: Положення про порядок підготовки фахівців ступенів доктора філософії та доктора наук в аспірантурі та докторантурі; Положення про врегулювання конфліктних ситуацій; Положення ХНУ

імені В. Н. Каразіна про реалізацію проєктів програм міжнародної співпраці; Положення Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна про Конкурсну комісію з відбору учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності; Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна; Положення про підвищення кваліфікації та стажування наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за кордоном; Положення про атестацію педагогічних працівників Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна; Положення про студентський моніторинг якості освіти у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна;

оновлено (переглянуто) документи, що заявляють про спрямованість і здатність університету надавати якісні освітні послуги та здійснювати продуктивні наукові дослідження: «Політика Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2021-2024 роки»;

розроблено і затверджено «Цілі Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у сфері якості на 2020/2021 навчальний рік». Цілі у сфері якості, визначені на 2019/2020 навчальний рік, було досягнуто на 65 % (на 2018/2019 навчальний рік – на 65 %). У повному обсязі не реалізовано п'ять цілей: розробка вебплатформи з працевлаштування та практичної підготовки (відповідальний Д.О. Лобанов); відкриття представництва українського відділення Європейської Асоціації редакторів академічних видань (відповідальна О.О. Гужва); розробка програми кількісного дослідження якісного освітнього процесу (відповідальний С.С. Махновський); створення сервісного центру ННІ міжнародної освіти (відповідальний О.О. Навроцький); впровадження коучинг-технологій для розвитку та професійного зростання персоналу університету (відповідальний В.В. Резніков). Виконання цілей буде подовжено на 2020/2021 навчальний рік. Нові цілі на 2020/2021 навчальний рік буде сформовано з програм реалізації стратегії розвитку Каразінського університету та проєктів її реалізації.

У березні 2020 року 20 працівників університету пройшли підготовку за програмою «Загальні вимоги стандарту ISO 9001:2015. Особливості проведення внутрішніх аудитів згідно з вимогами стандартів ISO 9001:2015 та ISO 19011:2018». Також для керівного складу факультетів (інститутів) 12 березня 2020 року було проведено семінар «Управління якістю із застосуванням стандарту ISO 9001:2015».

У 2020 році аудитори перевірили 34 підрозділи університету (заплановано 36 підрозділів) та надали рекомендації щодо вдосконалення їхньої роботи. Серед перевірених підрозділів – 21 факультет (навчально-науковий інститут), Інститут післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання, 2 науково-дослідні інститути, Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності Управління якості освіти, Навчальний центр організації освітнього процесу Управління якості освіти, кафедра фізичного виховання та спорту, служба головного метролога, відділ міжнародних програм та академічної мобільності, відділ капітального будівництва, реконструкції та поточного ремонту, відділ постачання, університетське видавництво, Навчально-виробнича університетська медіа-студія, Відділ охорони праці Служби управління персоналом.

Під час перевірки освітніх підрозділів окремо було проаналізовано діяльність деканатів, вчених рад та методичних комісій факультетів, кафедр. За результатами перевірки аудитори надали 145 рекомендацій / зауважень. Сім структурних підрозділів

– Науково-дослідний інститут астрономії, служба головного метролога, відділ капітального будівництва, реконструкції та поточного ремонту, університетське видавництво, Навчально-виробнича університетська медіа-студія, відділ постачання, соціологічний факультет – не мали зауважень за стандартом ISO 9001:2015.

Значну кількість зауважень щодо неналежного виконання вимог нормативних документів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна було виявлено на факультетах: біологічному, медичному, філософському, радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, фізичному.

21–22 квітня 2020 року університет проходив ресерттифікацію міжнародною агенцією TÜV Rheinland Cert GmbH. Аудитори відвідали 16 структурних підрозділів і провели співбесіду з 35 співробітниками університету та здобувачами вищої освіти. Результатом цієї роботи стало підтвердження сертифіката відповідності міжнародному стандарту ISO 9001:2015 «Системи управління якістю. Вимоги» від німецької компанії TÜV Rheinland Cert GmbH.

У 2021 році в Україні вступить в силу новий стандарт ISO 21001:2018 «Educational organizations – Management systems for educational organizations – Requirements with guidance for use».

ISO 21001:2018 – цей стандарт, визначає вимоги до системи менеджменту якості освітніх закладів, враховує особливості надання освітніх послуг та базується на принципах стандарту ISO 9001:2015. Тому в поточному навчальному році планується перегляд Настанови з якості ХНУ імені В. Н. Каразіна на відповідність вимогам нового стандарту.

4.2. Підвищення педагогічної майстерності

Важливим чинником якості освітнього процесу є педагогічна майстерність викладача, його вміння використовувати сучасні методи навчання. Удосконаленню педагогічної майстерності викладачів та впровадженню сучасних методів навчання сприяли методичні конференції й семінари, майстер-класи, показові й відкриті заняття тощо. Проведено низку конференцій і семінарів міжнародного та всеукраїнського рівнів, зокрема, XI Міжнародну конференцію «Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі: шляхи інтеграції школи та ЗВО» (квітень 2020 року), Міжнародну конференцію «Проблеми та шляхи реалізації компетентнісного підходу» (травень 2020 року), VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Дистанційне навчання – старт із сьогодення в майбутнє» (квітень 2020 року); XXXI Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми безперервної географічної освіти і картографії» (вересень 2020 року), школу-семінар «Нові підходи до навчання іноземних мов (листопад 2020 року), Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Теорія і практика реалізації сучасних педагогічних методик та технологій в освіті». (листопад 2020 року). В умовах карантину конференції проводилися в онлайн-режимі.

Методичні семінари та майстер-класи найкраще організовано на факультетах: психології, іноземних мов, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, філософському, екологічному, біологічному, економічному. Під час карантину проводилися вебінари. Традиційно на факультетських і кафедральних методичних семінарах обговорювалися питання побудови та оформлення освітніх програм, нові вимоги до кваліфікаційних робіт, міжнародний досвід організації вищої освіти; проблеми

розробки і впровадження сучасних освітніх технологій, удосконалення системи оцінювання якості результатів навчання, організації практичної підготовки студентів, актуальність та особливості впровадження дистанційної освіти.

Новими темами семінарів стали: «Силабуси навчальних дисциплін: функції, зміст, структура», «Нова українська школа та ЗВО: перспективи розвитку» (факультет психології), «Міжнародна кар'єра: де почати» (факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу), «Предметномовне інтегроване навчання» (факультет іноземних мов), «Індивідуальні освітні траєкторії» (соціологічний факультет), «Кого ми навчаємо, або студенти нового покоління», «Медіаграмотність: репрезентація викладача в мережі Інтернет» (ННІ «Каразінська школа бізнесу») тощо.

Навчальним центром методичної роботи та Центром електронного навчання створено Банк нових методик викладання навчальних дисциплін, до якого увійшла інформація про 122 розробки викладачів 15 факультетів, Навчально-наукових інститутів міжнародної освіти та «Каразінська школа бізнесу». Інформацію про розробки розміщено на сайті Інституту післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання.

Сучасний освітній процес, особливо в умовах карантину, передбачає широке використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). У Каразінському університеті вже традиційними стали читання лекцій із застосуванням мультимедійних презентацій, використання освітніх платформ дистанційного навчання та комп'ютерних технологій під час контролю знань.

Цікавий досвід застосування ІКТ накопичено на факультетах: фізичному (віртуальні лабораторні роботи, комп'ютерний вимірювальний комплекс, використання технологій доповненої реальності), іноземних мов, соціологічному, ННІ «Каразінська школа бізнесу» (використання Google-сервісів, онлайн-консультацій, вебінарів).

На факультетах використовувалися діяльнісні освітні технології: ділові та рольові ігри (факультети: комп'ютерних наук, економічний, геології, географії, рекреації і туризму, юридичний, іноземних мов, філософський), кейс-методи (юридичний, біологічний факультети, ННІ «Каразінська школа бізнесу»), тренінги (факультети: психології, соціологічний), метод проєктів (факультети: психології, економічний, біологічний), методи, які реалізують принципи проблемності в навчанні (факультет психології).

Активно використовуються діяльнісні освітні технології на факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу: проведено моделювання засідань Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики і Мінських переговорів «Мінськ 3», дискусійно-дебатні проєкти «Перемовний пункт», «Британський формат дебатів», «Світ під час чуми: світова економіка та міжнародні відносини в контексті сучасних викликів».

Питання використання сучасних технологій в освітньому процесі обговорювалися на засіданнях Науково-методичної ради університету. Цій тематиці присвячено проєкт 2.11 Стратегії розвитку ХНУ імені В. Н. Каразіна на 2019–2025 роки «Новітні психолого-педагогічні технології навчання (керівник – Н. П. Крейдун). Відповідно до ухвалених рішень, в Каразінському університеті започатковано роботу «Педагогічної вітальні» на базі кафедри педагогіки; проведено низку круглих столів із проблем застосування новітніх технологічних технологій навчання, підготовлено до друку колективну монографію «Компетентнісний підхід у вищій школі: теорія та практика». Рішенням Вченої ради від 20 січня 2020 року затверджено освітню робочу програму Школи педагогічної новатики. У листопаді 2020 року проведено Всеукраїнську конференцію з

міжнародною участю «Теорія і практика реалізації сучасних педагогічних методик та технологій в освіті».

Впровадження інформаційно-комунікативних технологій потребує сучасного технічного оснащення. На сьогодні факультети використовують 200 одиниць мультимедійної техніки (у 2018/2019 навчальному році – 191), 189 аудиторій обладнано технічними засобами (у 2018/2019 навчальному році – 183) (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Технічні засоби навчання

№ з/п	Структурний підрозділ	Мультимедійні комплекси		Аудиторії з ТЗН	
		2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
1.	Біологічний	12	16	12	16
2.	Геології, географії, рекреації і туризму	10	16	9	16
3.	ННІ екології	7	8	7	7
4.	Економічний	13	13	16	16
5.	Іноземних мов	7	7	6	6
6.	Історичний	8	8	8	8
7.	Комп'ютерних наук	6	7	6	13
8.	Медичний	14	14	5	5
9.	Математики і інформатики	6	7	6	6
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	7	7	6	6
11.	Психології	5	5	5	5
12.	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	9	9	8	9
13.	Соціологічний	10	10	8	8
14.	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	4	5	4	4
15.	ННІ «Фізико-технічний факультет»	11	11	11	11
16.	Фізичний	10	10	10	10
17.	Філологічний	7	8	7	7
18.	Філософський	4	4	3	4
19.	Хімічний	17	17	14	14
20.	Юридичний	3	3	2	2
21.	ННІ міжнародної освіти	7	7	8	8
22.	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	8	8	8	8
	Разом	191	200	183	189

Кращий досвід викладачів університету узагальнено у методичних та періодичних виданнях; зокрема у щорічному збірнику науково-методичних праць «Проблеми сучасної освіти» (видається Навчальним центром методичної роботи). Статті присвячено загальним питанням сучасної освіти, інноваційним освітнім технологіям та методиці викладання у вищій школі, а також актуальним проблемам навчання студентів-іноземців в Україні, специфіці дистанційного навчання, підготовці вчителів для Нової української школи.

Факультет геології, географії, рекреації і туризму щорічно видає збірник статей «Проблеми безперервної географічної освіти і картографії»; Навчально-науковий інститут міжнародної освіти – збірник наукових праць «Викладання мов у закладах вищої освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки»; факультет іноземних мов – матеріали шкіль-семинарів «Нові підходи до навчання іноземних мов».

Велика увага приділялася у 2019-2020 навчальному році періоді навчальної та навчально-методичної літератури. Усього у 2019/2020 навчальному році видано 83 підручники та навчальні посібники (у 2018/2019 навчальному році – 97), 332 найменування методичних матеріалів (у 2018/2019 навчальному році – 214) (табл. 4.2).

Найбільша кількість методичних видань – на медичному факультеті (у тому числі – англійською мовою), що пов'язано з необхідністю покращення забезпечення навчального процесу студентів-іноземців.

Таблиця 4.2

Видання навчальної та навчально-методичної літератури

№ з/п	Структурний підрозділ	Вид літератури			
		Підручники та навчальні посібники		Методичні матеріали	
		2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.	2018/2019 н.р.	2019/2020 н.р.
1.	Біологічний	8	6	14	10
2.	Геології, географії, рекреації і туризму	1	3	4	3
3.	ННІ екології	3	2	0	4
4.	Економічний	5	7	11	16
5.	Іноземних мов	17	8	20	21
6.	Історичний	3	0	1	2
7.	Комп'ютерних наук	2	2	0	2
8.	Медичний	17	13	108	224
9.	Математики і інформатики	0	3	4	3
10.	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	6	6	14	27
11.	Психології	2	2	2	1
12.	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	1	1	4	0
13.	Соціологічний	0	1	0	0
14.	ННІ комп'ютерної фізики та енергетики	0	0	1	0
15.	ННІ «Фізико-технічний факультет»	3	4	3	1
16.	Фізичний	4	2	1	0
17.	Філологічний	4	2	8	3
18.	Філософський	0	1	4	0
19.	Хімічний	3	0	5	1
20.	Юридичний	11	7	3	4
21.	ННІ міжнародної освіти	4	10	7	5
22.	ННІ «Каразінська школа бізнесу»	3	3	0	5
	Разом	97	83	214	332

4.3. Електронна (дистанційна) освіта

У 2020 році розвиток електронного навчання в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна здійснювався відповідно до проєкту 2.8 «Електронне навчання» Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки і координувався Центром електронного навчання Інституту післядипломної освіти та електронного (дистанційного) навчання за нижченаведеними напрямками.

В системі Moodle університету у весняному семестрі 13 665 тис. студентів навчаються 819 дистанційних курсах

В осінньому семестрі 9757 студентів навчаються на 764 дистанційних курсах.

Загалом у 2020 році студенти навчалися на 1649 дистанційних курсах в університетській системі Moodle (у 2019 році – 503).

Загалом брали участь в системі e-learning університету (у тому числі в системі дистанційного навчання) у 2020 році понад 14 000 осіб, у тому числі:

- студенти заочної форми навчання – 741 (2019 р. – 668);
- студенти денної форми навчання – 13 665 (2019 р. – 5121);
- студенти, які брали участь у ректорських контрольних роботах на базі системи Moodle університету, – 5514. (2019 р. – 4 908);
- викладачі ДК університету – 774;
- вчителі і викладачі закладів загальної середньої освіти, професійно-технічної та фахової передвищої освіти, що надають відповідний рівень загальної середньої освіти, – 356 осіб;
- учасники моніторингу знань іноземних мов (студенти 4 курсу) – 406;
- передплатники відеоканалів Karazin Universarium та E-learning Open Karazin – 2294 (347 + 1947), (2019 р. – 1682);
- учасники інформаційного освітнього середовища «Каразінський простір» для вчителів загально-освітніх шкіл – понад 1 034;
- загальна кількість користувачів, що підписані у Moodle, становить понад 24 тисячі осіб (2019 р. – 7697 активних користувачів).

Сертифікація дистанційних курсів в якості навчально-методичної праці: на 15.12.2020 сертифіковано 228 ДК. 35 курси сертифіковано протягом 2020 р., ще 12 курсів готові до сертифікації.

V. ДОВУЗІВСЬКЕ НАВЧАННЯ. РОБОТА З ОБДАРОВНОЮ МОЛОДДЮ

Організацію довузівської освіти зосереджено в Центрі довузівської освіти (далі Центр), який об'єднує підготовчі курси, і Малий Каразінський університет. Організаційну та навчальну роботу в Центрі забезпечують 11 штатних працівників та 46 доцентів, викладачів та працівників, які залучені до педагогічної роботи.

Основними завданнями цього підрозділу є:

- підготовка учнів за предметами незалежного оцінювання якості освіти;
- залучення молоді до вступу в університет;
- пошук та підтримка обдарованих дітей, сприяння їхній подальшій освіті;
- постійна співпраця з факультетськими комісіями сприяння новому набору;
- профорієнтаційна робота серед школярів, участь в організації масових заходів для учнівської молоді;
- виконання функцій інформаційного центру приймальної комісії протягом року.

На час карантину заняття в підрозділах Центру відбуваються за дистанційною та змішаною формами навчання.

5.1. Підготовка до вступу в університет

Підготовка в університет учнів навчальних закладів Харкова та Харківської області здійснюється за предметами зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти (ЗНО) на підготовчих курсах (вечірня та недільна форми навчання).

У травні 2020р. підготовчі курси закінчили 340 вступників, майже половина з них стали студентами нашого університету.

За станом на грудень 2020 р. за 8 предметами до складання ЗНО готуються 212 слухачів. За договором між Харківським регіональним центром оцінювання якості освіти й університетом у Центрі довузівської освіти протягом лютого – березня працював єдиний у м. Харкові пункт реєстрації на ЗНО випускників минулих років (56 осіб), всі вони одержали інформацію щодо факультетів та спеціальностей університету.

Центр брав активну участь у підготовці та проведенні 9 лютого 2020 р. Дня відкритих дверей університету, у ньому взяли участь 706 відвідувачів.

5.2. Малий Каразінський університет

У 2020 р. в Малому Каразінському університеті 670 учнів здобували позашкільну освіту за напрямками: комп'ютерні науки, математика, українська, англійська, німецька мови, фізика (теоретична та експериментальна), хімія, біологія, психологія, археологія, історія України та «Майстерня історика», підготовка до школи.

Для обдарованих дітей працюють спеціальні групи підготовки до олімпіад, турнірів та конкурсів різного рівня.

У Малому Каразінському університеті в 2020 році для учнів Харківської області працювали дистанційні школи з математики, фізики, хімії та біології, в яких близько 100 учнів 7-10 класів здобували додаткову позашкільну освіту.

Протягом 2020 року учні Малого Каразінського університету брали участь в численних учнівських олімпіадах 16 лютого 2020 р. в університеті відбулася зимова математична олімпіада для четверокласників. Із 187 учасників призерами стали 49 школярів.

Із 26 лютого по 2 березня 2020 року в м. Бухарест (Румунія) проходила Міжнародна математична олімпіада Romanian Master of Mathematics (RMM). Наших учнів нагороджено золотою та двома срібними медалями. У командному заліку команда України посіла друге місце серед 19 країн.

Із 15 по 21 квітня 2020 року в режимі онлайн проходила 9-а Європейська олімпіада для дівчат (EGMO). Ученицю Малого Каразінського університету було нагороджено срібною медаллю.

Із 20 по 24 липня пройшла Всеукраїнська онлайн олімпіада з математики. У цьому році вона мала неофіційний статус. Учні ХФМЛ №27 і Малого Каразінського університету виступили на олімпіаді, отримавши 6 перших, 6 других і 7 третіх місць.

У вересні відбулася 61-а Міжнародна математична олімпіада (IMO). Україну представляло троє учнів Малого Каразінського університету, всі вони вибороли срібні медалі.

У листопаді 2020р. Малий Каразінський університет та хімічний факультет організував та провів за дистанційною формою Хіміко-біологічний турнір імені І. Мечникова (секція хімія), в якому взяли участь 66 учнів харківських шкіл.

У травні 2020 р. за дистанційною формою відбулася ХІХ підсумкова наукова конференція Малого Каразінського університету, присвячена Дню науки в Україні. В роботі 9 секцій взяли участь 102 учні, які представили свої доповіді. Кожен учасник конференції одержав друковану збірку тез всіх доповідей.

5.3. Робота з обдарованими дітьми

Центр довузівської освіти бере активну участь в організації проведення в університеті обласних наукових змагань школярів.

З 19 січня по 7 лютого 2020 р. в університеті відбувся ІІІ (обласний) етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з математики, фізики, астрономії, хімії, історії, географії, економіки, в яких взяли участь 1205 учнів. До роботи журі олімпіад було залучено 84 університетських викладачів. Всі учасники олімпіад - учні одинадцятих класів - одержали листівки-запрошення до вступу в університет.

5.4. Співпраця з Малою академією наук України

Згідно з договором про співробітництво між університетом та Комунальним закладом «Харківська обласна Мала академія наук Харківської обласної ради» на базі університету під керівництвом університетських викладачів працюють 13 гуртків дослідницько-експериментального напрямку.

У 2020 році, як і у попередні роки, 80 викладачів університету працювали у складі журі ІІ (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України.

VI. КУЛЬТУРНА, ПРОСВІТНИЦЬКА І СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

6.1. Культурна і виховна діяльність

Значну роль у формуванні світоглядної позиції та ціннісних орієнтацій молоді, передачі їй надбань попередніх поколінь, збереженні та збагаченні культури народу відіграє виховна робота. Вона спрямована на залучення молоді до багатств національної і світової культури та загальнолюдських цінностей, формування у студентів громадської відповідальності, патріотизму, академічної доброчесності, здорового способу життя.

Виховною роботою спеціально опікувалися співробітники Навчального центру соціально-виховної та позаосвітньої діяльності й Культурного центру, заступники деканів із виховної роботи, куратори академічних груп у взаємодії з органами студентського самоврядування.

В університеті та на факультетах відбувалися численні виховні та культурно-просвітницькі заходи. Серед загальноуніверситетських заходів можна відзначити такі:

- урочиста церемонія випуску студентів і святковий концерт у Харківському національному академічному театрі опери і балету імені М.В. Лисенка (13 січня 2020 р.);

- пісенні мистецькі акції з нагоди 215-ї річниці відкриття університету за участі академічного студентського хору «Ad libitum» 11-25 січня 2020 р. на багатьох локаціях міста (залізничний вокзал, міжнародний аеропорт, торговельно-розважальні центри, Харківська філармонія);

- урочиста Асамблея вчених рад університету з нагоди 215-ї річниці відкриття університету (29 січня 2020 р.);

- урочиста церемонія випуску студентів (23 червня 2020 р.);

- посвячення першокурсників у студенти (28 вересня 2020 р.);

- зустріч з українськими письменниками А. Курковим, С. Жаданом, Г. Шиян, М. Кіяновською, Б. Коломійчуком у межах літературного проекту «Наближення. Харків» (8 жовтня 2020 р.);

- вистава «Крукові крила» творчого об'єднання «Інакше» (10-11 жовтня 2020 р.).

Реалізація різноманітних форм та методів культурно-просвітницької роботи здійснюється безпосередньо через творчі об'єднання та колективи Культурного центру університету, що охоплюють 575 студентів:

- ансамбль народного танцю «Сонцеворот»;

- академічний студентський хор «Ad libitum»;

- інструментальний ансамбль;

- студентський театр;

- факультетські команди КВК;

- клуб шанувальників поезії;

- клуб інтелектуальних ігор «Фенікс».

Порівняно з 2019 роком зменшилася кількість учасників творчих об'єднань на 5% у зв'язку із тим, що студенти першого курсу не були залучені до гуртків через карантинні обмеження, зменшилася кількість заходів культурно-мистецького спрямування на 50% (через запроваджені карантинні заходи).

На 2021 рік заплановано створення нового творчого колективу – жіночого вокального гурту, придбання музичних інструментів для комплектування інструментального ансамблю, оновлення концертних костюмів для університетського хору.

Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності Управління якості освіти співпрацює із заступниками деканів із виховної роботи з питань координації роботи кураторів академічних груп – проводяться засідання з нагальних питань та електронною поштою постійно розсилаються методичні матеріали до кураторських годин (інформація про загальноуніверситетські й міські заходи, працевлаштування, нові накази, розпорядження, положення та закони, що стосуються освітнього процесу). Щорічно оновлюється база кураторів академічних груп.

Фахівці Центру постійно ведуть закриту інформаційну сторінку «Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності» для кураторів академічних груп Каразінського університету у соціальній мережі Facebook, де регулярно публікується нагальна інформація.

На базі Навчального центру соціально-виховної та позаосвітньої діяльності працюють кваліфіковані практикуючі психологи, які щоденно надають безкоштовні психологічні консультації студентам та співробітникам університету. За 2020 рік психологи надали понад 570 консультацій, в тому числі близько 300 консультацій онлайн (Telegram, Viber, Zoom та інше). У період оголошеного загальнонаціонального карантину та під час оголошення дистанційного навчання психологи Центру не припиняли своєї роботи, а оперативно стали надавати консультації онлайн. Крім того вони відмітили, що у цей час збільшилась кількість звернень із запитом «занепокоєння через карантинні заходи» та «проблеми у пристосуванні до дистанційних умов життя». У зв'язку із цим, Центром було розроблено та записано інформаційний відео-семинар для кураторів академічних груп на тему: «Як зберегти своє емоційне здоров'я під час дистанційної роботи і навчання в умовах карантину». Також психологи Центру постійно ведуть сторінку «Psy Counseling» з практичними порадами психолога для здобувачів вищої освіти Каразінського університету у соціальній мережі Facebook.

Навчальний центр соціально-виховної та позаосвітньої діяльності щорічно реалізовує впровадження низки конкурсів на базі Каразінського університету для студентів, зокрема цьогоріч міський конкурс "Молода людина року" (травень-червень 2020 р.) та конкурс стипендій Харківського міського голови "Обдарованість" для дітей та молоді (травень-червень 2020 р.).

Крім того, Навчальним центром соціально-виховної та позаосвітньої діяльності було організовано та скоординовано відбір студентів до конкурсів на здобуття іменних стипендій (стипендії Президента України, Верховної Ради України, імені М.С. Грушевського, Героїв Небесної Сотні), а також міських стипендій («Обдарованість», Обласна стипендія Харківської обласної державної адміністрації, персональна стипендія імені О.С. Масельського та стипендія Харківської обласної державної адміністрації для дітей сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування).

Центр регулярно організовує та бере участь у різноманітних заходах (з урахуванням карантинних обмежень): участь в урочистостях з нагоди Дня Соборності України (січень 2020 р.); організація та участь в урочистостях з нагоди Дня Героїв Небесної Сотні (лютий 2020 р.); участь в урочистостях з нагоди Дня народження Т.Г. Шевченка (8 березня 2020 р.); участь в урочистостях з нагоди Дня пам'яті та примирення і з нагоди річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (8-9 травня 2020 р.); участь в урочистостях з нагоди Дня Конституції України (28 червня 2020 р.); участь в урочистостях з нагоди Дня Незалежності України (24 серпня 2020 р.); участь в урочистостях з нагоди Дня пам'яті захисників України

(29 серпня 2020 р.); організація, координація та участь у вшануванні пам'яті випускника Каразінського Мирослава Мисли у с. Волохів Яр (2 жовтня 2020 р.); організація, координація та участь в урочистостях з нагоди Дня Українського козацтва та Дня захисників України (14 жовтня 2020 р.); участь в урочистостях з нагоди Дня визволення України (28 жовтня 2020 р.); спільно із профкомом студентів та Харківським обласним центром Служби крові організовано та проведено День Донора (28 жовтня 2020 р.); спільно із Центром зв'язків з громадськістю та Центром веб-комунікацій організовано та проведено низку заходів до Дня студента та Дня народження Каразінського університету (17 листопада 2020 року), зокрема проведення онлайн вікторин та конкурсів у соціальних мережах, конкурс на найкреативніше привітання, святковий квест та інше; організація, координація та участь в урочистостях з нагоди Дня Гідності і Свободи (20 листопада 2020 р.); організація, координація та участь в урочистостях з нагоди Дня пам'яті жертв Голодоморів (28 листопада 2020 р.), а також організація і проведення онлайн акції «Запали свічку» серед студентів та співробітників Каразінського; організація та координація онлайн-заходів у межах Міжнародної акції «16 днів проти насильства».

Силами співробітників Центру соціально-виховної та позаосвітньої діяльності розроблено «Пам'ятку для студентів» - посібник, де систематизовані та викладені у доступній формі права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, та «Пам'ятку для іноземних студентів» англійською мовою, де висвітлено аспекти життєдіяльності університету. Цьогоріч перед початком нового навчального року пам'ятки традиційно було оновлено, видано та розміщено на офіційному сайті університету.

У своїй діяльності Центр постійно взаємодіє з органами студентського самоврядування, профспілковими організаціями, іншими громадськими, молодіжними, студентськими та волонтерськими організаціями.

6.2. Фізичне виховання та розвиток спорту

У 2020 році в університеті продовжувалась робота з реалізації «Програми розвитку фізичної культури та спорту», розрахованої на 2018-2020 рр. та «Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019-2025 рр.».

Кафедра фізичного виховання та спорту і в умовах карантинних обмежень проводила спортивно-орієнтоване фізичне виховання шляхом організації груп з видів спорту з урахуванням інтересів студентів та можливостей спортивних споруд університету. Реформування вищої освіти, наслідком якого було вилучення дисципліни «Фізичне виховання», як обов'язкової, з навчальних планів на перших курсах, значно зменшило кількість студентів, які займаються фізкультурно-оздоровчою діяльністю на університетських спортивних спорудах. Система організації навчального процесу з фізичного виховання дає змогу кожному студенту університету реалізувати свої потреби у сфері фізичної культури та спорту впродовж усього терміну навчання. Порівняно з 2019 роком кількість здобувачів вищої освіти, які займались фізичним вихованням та спортом значно зменшилась і у 2020 році склала близько 1400 осіб. Таке зменшення пов'язане насамперед з карантином та особливостями організації навчального процесу зі студентами, які вступили на 1 курс у поточному році.

Проблема фізичного виховання студентів університету потребує вирішення, особливо це стосується занять студентів на першому курсі. Фактичне скасування обов'язкових занять не сприяє формуванню фізичної культури першокурсника,

ускладнює проведення традиційних студентських змагань. Наразі кафедри фізичного виховання та спорту у тісній співпраці з органами студентського самоврядування необхідно впроваджувати нові форми роботи.

Минулого року зусиллями ректорату, студентської профспілкової організації, студентської ради студмістечка і кафедри фізичного виховання та спорту продовжено роботу з обладнання та забезпечення інвентарем спортивних кімнат у студентських гуртожитках, де студенти за місцем проживання мали змогу покращити своє здоров'я засобами фізичної культури. Але якщо на початку року працювали спортивні зали у гуртожитках №6,10 та 11, то наразі працює спортивна зала лише у гуртожитку №10. Це пов'язано зі значним скороченням штату кафедри фізичного виховання та спорту.

Основою спортивно-масової роботи в університеті стала якісно спланована робота спортивних секцій і фізкультурно-оздоровчих груп, а також система спортивних змагань серед факультетів. Але вона була практично паралізована у середині березня карантинними обмеженнями. 70-а студентська Спартакіада університету була проведена в неповному обсязі, не були завершені змагання з баскетболу (чоловіки), а змагання з тенісу не були проведені взагалі. Не зважаючи на це, кількість учасників Спартакіади минулого навчального року збільшилась: у змаганнях взяли участь 640 студентів (у 69-й Спартакіаді – 624 студенти). У першій групі факультетів у комплексному заліку Спартакіади перемогла команда економічного факультету, друге місце посіла команда медичного факультету, третє – факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу. У другій групі перемогли студенти фізичного факультету, друге місце посіли студенти ННІ «Фізико-технічний факультет», третє – команда ННІ комп'ютерної фізики і енергетики.

На жаль, з вересня 2020 р. проведення спортивно-масових заходів в університеті було практично паралізоване внаслідок особливостей вступної кампанії та карантинних обмежень. Жодних змагань серед студентів організувати не вдалось. Спільно з Харківським обласним відділенням Національного Олімпійського комітету України було проведено спортивно-масові заходи з нагоди завершення Європейського тижня спорту: презентація університетських видів спорту перед головним корпусом університету, зустріч з учасниками Олімпійських ігор, екскурсія «Каразінський університет на Олімпійських іграх» для іноземних студентів до музею університету, Олімпійський модуль «ECO-LAB», у якому взяли участь студенти-першокурсники ННІ екології.

Внаслідок карантину, пов'язаного з пандемією, не було проведено спортивні змагання першокурсників; кубки студентського профкому з настільного тенісу, волейболу та бадмінтону, XXI Кубок ректора з міні-футболу. 71 студентська Спартакіада університету наразі також не розпочата. А от змагання зі стрільби з лука «Кубок Каразінського університету» було проведено в форматі онлайн, що дозволило залучити до участі 172 спортсмени з 10 країн Європи, Азії та Африки.

І все таки провідні спортсмени університету у 2020 році досягли успіхів у спортивних змаганнях найвищого Всеукраїнського рівня.

Студентки нашого університету у листопаді стали чемпіонками України з чирлідінгу, який також проводився в онлайн форматі. Віра Охотська (соціологічний факультет) стала чемпіонкою України зі стрільби з лука (блочний лук, змішаний парний розряд). Студент ННІ комп'ютерної фізики та енергетики Микита Кравчук став дворазовим бронзовим призером чемпіонату України у командних змаганнях та срібним призером престижного міжнародного турніру «Золота осінь» у Львові. Наразі

Микита входить до основного складу національної збірної команди України, є 5 номером у рейтингу найсильніших лучників нашої країни.

Команда Каразінського університету здобула путівку до плей-офф на чемпіонаті України з футзалу серед закладів вищої освіти, який так і не було завершено з приводу карантину. З тієї ж причини в липні наші футзалісти не змогли взяти участь у V Європейських студентських іграх, які перенесені на 2021 рік.

Кількість студентів, що займалися у групах спортивного виховання минулого навчального року практично не змінилась і склала 354 особи. У 2019/2020 навчальному році переможцями щорічних обласних студентських змагань «Спорт протягом життя» стали команди Каразінського університету з настільного тенісу, серед призерів цих змагань – команди з футзалу, бадмінтону, настільного тенісу та шахів. Ці змагання також не було завершено внаслідок карантину.

У 2020 році розпочато масштабну реконструкцію та ремонт університетської спортивної інфраструктури. Але терміни проведення цих дуже важливих для університету робіт не витримуються, а темпи виконання дуже повільні.

Так не було завершено у встановлені строки (жовтень-листопад 2020 р.) капітальний ремонт спортивної зали настільного тенісу та бадмінтону у Північному навчальному корпусі, який було призупинено у жовтні. Сподіваємося, що до початку нового навчального року студенти університету отримають змогу займатися спортом у відремонтованій спортивній залі. Ремонт спортивної зали головного корпусу не було розпочато, оскільки проектна документація не пройшла експертизу.

На навчально-спортивному комплексі «Каразінський» у лютому 2020 року було завершено ремонт зали боксу. На території спорткомплексу встановлено огороження, а реконструкцію цього спортивного об'єкту було розпочато з запізненням на рік, лише у листопаді.

Не виконані у повному обсязі ремонтні роботи на тенісному комплексі «Унікорт» і фехтувальному клубі «Уніфехт».

Необхідно визнати, що назріла потреба кардинальної зміни підходів до розвитку фізичної культури і спорту в університеті, експлуатації наших спортивних споруд як для потреб студентів та працівників, так і для надання комерційних фізкультурно-оздоровчих послуг, які мають покривати витрати на утримання спортивних об'єктів у значно більшій мірі, аніж це було у минулому році. Ці питання винесені на розгляд Вченої ради університету 28 грудня 2020 року.

VII. ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Діяльність бібліотеки здійснювалася відповідно до Стратегії її в контексті Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025. Головне завдання – забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та рекреаційних потреб спільноти університету. Введення карантину у березні 2020 року спонукало бібліотеку активізувати роботу в онлайн режимі. У період карантину більшість послуг було активізовано в автоматизованому режимі: послуги он-лайн, електронні архіви та бази даних світової періодики стали найважливішим ресурсом для наукової та навчальної роботи університетської спільноти.

7.1. Комплектування фондів

Незважаючи на складну ситуацію, що викликана пандемією, бібліотечний фонд поповнився на 3 197 примірників, серед яких: 2091 наукових, 1026 навчальних і 80 літературно-художніх видань. Фонд поповнювався виданнями Каразінського університету (721 примірник) і подарунками, які здійснювали особи і організації. Було отримано у подарунок 1127 видань на суму 159 086 грн., за книгообміном отримано 250 примірників, на заміну втрачених – 166 примірників і 933 неопублікованих документів (автореферати і дисертації).

Серед організацій, що передавали подарунки до бібліотеки: Асоціація випускників та друзів Каразінського університету, Український культурний фонд, Інститут обдарованої дитини НАПН, Національний музей Голодомору-геноциду (до серпня 2019 р. Національний музей «Меморіал жертв Голодомору»), Фонд пам'яті Блаженнішого Митрополита Володимира, Фонд Анастасіуса Левентіса (Нікосія, Кіпр) та ін.

У 2020 році на передплату періодичних видань було виділено 367 483 грн. 53 коп.

7.2. Обслуговування користувачів. Упровадження автоматизованих технологій

2020 рік став для бібліотеки роком пошуків нових форм роботи з користувачами. До ЦНБ записалися 3 153 нових читачів, з них 2 986 студентів, 2 936 першокурсників. За єдиним реєстраційним обліком було зареєстровано 16 472 користувачів.

Були організовані пункти прийому літератури з подальшою обсервацією документів. Завдяки карантинним обмеженням зменшилося фізичне відвідування бібліотеки користувачами та видача друкованих видань. Протягом 2020 року всіма структурними підрозділами бібліотеки обслуговано 52 тис. користувачів, видано 230 тис. примірників на різних носіях інформації, кількість відвідувань склала 180 тис.

Були запроваджені консультативні курси з користування міжнародними реферативними та повнотекстовими базами даних, використання міжнародних стилів і цитування. Значна кількість тем була пов'язана із питаннями культури інформаційної грамотності – міжнародні бібліографічні стандарти, вміння працювати з базами, до яких мають доступ користувачі ЦНБ, користування спеціальними інструментами (Publons та ResearcherID, Mendeley, EndNote Online) та ін. Користувачам пропонуються дистанційні курси для ознайомлення з вимогами державного стандарту та міжнародних стилів з оформлення посилань та бібліографічних описів та списків на платформі Moodle на сайті Консультативної служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів та на сайті ЦНБ, а саме: особливості використання міжнародних

стандартів з цитування та бібліографічних описів The Chicago Style, The Harvard Style (3 варіанти), The Vancouver Citation Style, The MLA (Modern Language Association) Style, міжнародний стиль цитувань OSKOLA.

За програмою «Технології дистанційного навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти» навчання пройшли фахівці науково-бібліографічного відділу. Створені дистанційні курси: «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для магістрів, аспірантів, науково-педагогічних працівників»; «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для педагогічних працівників»; «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для студентів-бакалаврів».

Активізувалася робота міжбібліотечного абонементу. Крім користувачів із України, до ЦНБ зверталися бібліотеки із Греції, Великої Британії, Польщі, Німеччини, Японії. Бібліотекари здійснюють інформаційно-пошукову роботу в електронному середовищі за предметними та тематичними рубриками, встановлюють зв'язок з наявними в мережі відповідними базами, доопрацьовують бібліографічні замовлення.

Сучасна автоматизована інформаційно-бібліотечна система «Absotheque Unicode» охопила всі бібліотечні процеси, автоматизувала майже всі пункти обслуговування користувачів. Після відкриття нових бібліотечних приміщень у Північному корпусі планується впровадження автоматизованого обслуговування на абонементі та у читальних залах, таким чином буде остаточно автоматизовано обслуговування користувачів у всіх відділах ЦНБ.

У 2020 р. саме електронні архіви та бази даних світової періодики, стали найважливішим ресурсом для наукової та навчальної роботи університетської спільноти. Електронна бібліотека Каразінського університету є універсальним за змістом науковим зібранням, що відповідає вимогам класичного університету. Тематичний склад Електронної бібліотеки визначається відповідно до наукового та навчального процесів університету.

Обсяг електронного каталогу на 1.12.2020 р. складає 1 041 405 назв документів (1 548 974 примірників). У електронному каталозі відображаються документи з репозитарію eKhNUIR та з архіву рідкісних видань та рукописів eScriptorium з посиланням на повні тексти у цих базах.

Протягом 2020 року електронний каталог ЦНБ відвідали майже 150 тис. користувачів з 112 країн світу, зафіксовано 180 тис. відвідувань.

У локальній Інтранет-мережі та у глобальній Інтернет-мережі бібліотекою представлені 35 384 повнотекстові документи. З них у Інтернет мережі – 14 703 документів у репозитарії eKhNUIR, 9 116 документів у архіві eScriptorium, 8 377 документів у архіві Karazin.Back2News; а також 2 794 документи ЦНБ в архіві LIBRARIA та 394 документи в електронному каталозі, що доступні лише у Інтранет мережі університету.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541 Про створення Національного репозитарію академічних текстів (National Repository of Academic Texts) прийняте рішення про обов'язкове розміщення у Електронному архіві eKhNUIR дисертаційних матеріалів. Виконання цих рішень сприяє наповненню архіву, підвищенню рейтингу університету, академічній доброчесності. На цей час у ньому розміщено 498 дисертацій.

№ з/п	Назва	Зміст
Бази даних, доступ до яких наданий за підтримки МОН		
1	Web of Science	БД від Clarivate - найвідоміша наукометрична бібліографічна база даних наукових статей з престижних періодичних видань, книг та матеріалів наукових конференцій із зазначенням реальної цитованості цих матеріалів.
2	SCOPUS	Найбільша в світі наукометрична бібліографічна та реферативна база даних та інструмент для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях.
3.	SciVal	Онлайн-платформа для моніторингу та аналізу міжнародних наукових досліджень, забезпечує подання та оцінку результатів досліджень по всіх галузях науки, дозволяє організаціям та їхнім керівникам оптимізувати стратегічне вкладення коштів, а також ефективно визначати подальші напрями дослідницької роботи.
4.	ScienceDirect (з січня 2021 р.)	Одна з найбільших онлайн-колекцій опублікованих наукових досліджень, яка містить понад 16 млн. статей із 3,5 тис. журналів та 39 тис. книг
Бази даних, отримані за сприяння спонсора		
3	Журнали Oxford University Press	Понад 300 журналів мають високий рейтинг у світовій науці та охоплюють природничі науки, математику, гуманітарні та соціальні науки, економіку та фінанси, юриспруденцію, особливо цінні в колекції видання з біології та медицини.
Бази даних, придбані за кошти університету		
4	Institute of Physics Publishing (до 1.06.2020)	Наукові періодичні видання бази даних IOPScience - архів понад 70 назв видань, 700000 статей з різних розділів фізики.
5	EBSCO (до 1.06. 2020)	Мультидисциплінарна англійська повнотекстова база, яка містить понад 10000 назв періодичних видань з усього світу.
	USMLE	Програма - інструмент оцінки знань студентів вищих медичних навчальних закладів для підготовки до державних іспитів КРОК.
Бази даних, що надавали частковий доступ		
1	Журнали SpringerNature	Мультидисциплінарна колекція з 2211 наукових журналів міжнародного видавництва Springer.
2	Cambridge University Press	384 журнали - прикладні науки, бізнес менеджмент, геонауки, гуманітарні науки, медицина, фізичні науки, математика, соціальні науки.
3	Royal Society Publishing	Журнали та архіви Лондонського Королівського Товариства з біології, еволюції, екології, фізики, нанотехнологій, хімії, медицини, математики, інженерії та ін.
4	Журнали Королівського хімічного товариства (Royal Society of Chemistry)	Понад 40 назв журналів одного з найвідоміших видавців літератури з хімії.
5	CUL Online	Бібліотека навчальної літератури - понад 1000 україномовних навчальних посібників та підручників, рекомендованих МОН України, з економічних, гуманітарних і природничих наук.
Віртуальні бази даних бібліотеки Міжнародної інформаційної служби Держдепартаменту США «eLibrary USA» - 9 баз (у Центрі «Вікно в Америку»)		
1	PressReader	Понад 400 американських та міжнародних газет і журналів.
2	Academic OneFile	Доступ до повнотекстових статей з майже 8 000 наукових журналів.
3	Flipster	17 цифрових журналів про поточні події, культуру США та зовнішню політику.

№ з/п	Назва	Зміст
4	Gale Academic OneFile	Доступ до повнотекстових статей з майже 8 000 наукових журналів.
5	JSTOR	Повнотекстові статті з соціальних наук, економіки та історії з 850 академічних журналів.
6	ProQuest Dissertations & Theses Global	База даних вміщує понад 1,5 млн. дисертацій та рефератів з понад 700 університетів.
7	Gale in Context: Opposing Viewpoints	Думки експертів щодо суперечливих та дискусійних тем, статті з цих тем у тисячах газет та журналів.
8	BookFlix	Поєднує класичні художні книжки з відеороликами від Weston Woods із науково-популярними електронними книгами від Scholastic. База корисна для викладачів англійської мови та школярів
9	Kanopy	Стрім з підбірки понад 100 документальних фільмів, які досліджують найцікавіші сучасні теми у Сполучених Штатах.

За рік у електронному архіві зареєстровано 79954 користувачів, 101000 відвідувань 477117 переглядів сторінок. Кількість країн з яких були відвідування склала - 134.

Електронний каталог та електронні архіви ЦНБ працюють у режимі 24/7.

Відповідно до Наказу МОН України від 29 травня 2020 р. №721 було продовжено доступ до наукометричних баз SCOPUS і WEB OF SCIENCE для наукової університетської спільноти. Каразінський університет за рекомендацією експертної Комісії МОН отримав також доступ до онлайн-платформи SciVal для моніторингу та аналізу міжнародних наукових досліджень, яка забезпечує подання та оцінку результатів досліджень за всіма галузями науки, дозволяє організаціям та керівникам оптимізувати стратегічне вкладення коштів, а також ефективно визначати подальші напрями дослідницької роботи.

З січня 2020 р. надається доступ до колекції Springer Link від відомого видавця Springer (видання з медицини, фізики, хімії, інших природничих та гуманітарних наук).

У листопаді 2020 р. Міністерством освіти і науки України ухвалено рішення щодо забезпечення українських вчених за рахунок бюджетних коштів доступом до повнотекстових ресурсів (електронних книг) бази даних ScienceDirect від видавництва Elsevier. Протягом наступного року вчені Каразінського університету отримують доступ до повнотекстових ресурсів ScienceDirect – однієї з найбільших онлайн-колекцій опублікованих наукових досліджень, яка містить понад 16 млн. статей із 3,5 тис. журналів та 39 тис. книг.

Протягом 2019-2020 років учені університету мали можливість користуватися базою видань видавництва Oxford University Press – однієї з найповажніших зібрань академічних журналів з різних галузей знань. Доступ до бази було надано за підтримки почесного доктора університету, члена Наглядової ради О.В. Ярославського. За сприяння О.В. Ярославського доступ до бази даних Oxford University Press продовжено на 2021 рік.

Учені університету також отримували доступ до мультидисциплінарної бази EBSCO (понад 10 тисяч назв періодичних видань зі всього світу), яку придбає університет.

Під час карантину багато організацій відкривали безкоштовний доступ до своїх електронних бібліотек. Серед них: Міжнародна організація в галузі комп'ютерних наук "Association for Computing Machinery». Видавництво Oxford University Press представив збірку з інтернет-ресурсів та провідних журналів у вільному доступі, щоб допомогти тим, хто працює над вирішенням ситуації з коронавірусом. Wiley надало колекцію журнальних статей та розділів книг про дослідження коронавірусу, вільно доступних світовій науковій спільноті. Springer Nature запустив глобальну програму підтримки навчання та викладання у закладах вищої освіти по всьому світу. Університет отримав доступ до понад 500 ключових підручників у колекціях тематичних книг Springer Nature. Віддалений доступ до ресурсів під час карантину надали компанії Clarivate, Elsevier, EBSCO, eLibraryUSA (JSTOR, ProQuest Dissertations & Theses Database та ін).

Було продовжено передплату до навчальної платформи USMLE, за допомогою якої студенти медичного факультету готуються до кваліфікаційного іспиту КРОК-1 та КРОК-2.

Таким чином, до послуг учених університету, аспірантів, докторантів, студентів надано доступ до великої кількості найкращих наукових видань, що представлені у світових базах даних.

У 2020 році для забезпечення роботи бібліотеки та для надання інформаційних послуг користувачам працює 165 комп'ютерів, з них - 5 серверів.

Розпочаті роботи зі створення сучасних читальних зал у Північному корпусі університету.

VIII. МУЗЕЙНО-ВИСТАВКОВИЙ КОМПЛЕКС УНІВЕРСИТЕТУ

8.1. Музей історії університету

Співробітники музею проводили велику екскурсійну, фондову, виставкову, методичну, науково-дослідну, навчальну, профорієнтаційну та просвітницьку роботу.

У звітний період було організовано та проведено 3 тимчасові виставки у приміщенні музею: «Університетські скарби: колекції Каразінського XIX – XXI ст.»; «Університетські весілля в XIX – XX ст.» та виставка до Дня Гідності та Свободи. Музей взяв участь в акції до Дня вшанування пам'яті жертв голодоморів та у Дні відкритих дверей.

Співробітники музею активно ведуть офіційні групи музею в соціальних мережах Фейсбук та Інстаграм, де було розміщено серію віртуальних виставок, зокрема: «М. І. Костомаров: життя, творчість, пам'ять»; виставку до 175-річчя від Дня народження І. І. Мечникова, «Карантин-2020». Крім того, співробітники музею провели серію віртуальних флешмобів (#університетпосміхається, #університетськілюдивмузеяхсвіту, #сумую_за_університетом) та записали 6 відеосюжетів з історії університету.

У 2020 році проводилося звірвання фондів музею, зокрема фонду, присвяченого історії спорту. Поповнювалась та упорядковувалась музейна бібліотека, продовжується каталогізація фотоархіву та створення електронного каталогу фондів. Триває робота з оновлення та доповнення існуючого контенту інтерактивних панелей. У музеї щороку складається «Календар пам'ятних дат університету», ведуться електронні книги «Почесні доктори» та «Заслужені професори» Харківського університету, «Хроніка подій університетського життя». Створюються бази даних університетських «місць пам'яті», іменних аудиторій університету, пам'ятних дошок, присвячених професорам і видатним особам, пов'язаних з діяльністю університету. Частина цієї роботи виконувалася дистанційно.

На базі музею спільно з історичним факультетом триває реалізація усної історичної проекту «Образи науки: Харківський університет в 1940 – 1980-х рр.». Наразі зібрано близько 360 інтерв'ю вихованців, викладачів та співробітників університету.

8.2 Музей природи

Діяльність Музею природи у 2020 році була спрямована на проведення наукової, науково-експозиційної, фондової, навчальної та освітньої роботи. Пріоритетним напрямком роботи музею є реалізація програми «Стратегія розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки», а саме – проект 4.6. «Модернізація музейного комплексу». У цьому напрямку виконувалися роботи з реконструкції існуючих наукових експозицій, які впродовж існування частково або повністю втратили наукову та інформаційну цінність і дизайнерську оригінальність. Виготовлено макет діорами «Великі змії» та завершено роботу з її монтажу, освітленню та художньому оформленню. Після завершення ремонту зали «Походження людини» площею 116 м², для частини залу створено фотоескіз та розроблено план-схему розміщення експонатів. Завершено ескіз по реекспозиції діорами «Рибалочка». Завершено реставрацію діорами «Репетекський біосферний заповідник». Завершено роботу з впровадження унікальної яскравої експозиції «Флуоресцентні мінерали». На жаль, запланований монтаж деяких нових експозицій було не реалізовано у зв'язку з відсутністю закупівель необхідних матеріалів та обладнання.

Науковими співробітниками розроблено 7 нових експозицій. Ці наукові розробки в подальшому також будуть впроваджені для широкого використання у проведенні навчальних занять та просвітницької діяльності.

Наукові співробітники проводили роботи з визначення біологічного матеріалу та наповнення бази даних Національної мережі інформації з біорізноманіття UkrBIn. Дигіталізовано та подано до Global Biodiversity Information Facility більше 500 записів з каталогів амфібій та рептилій музею, створено описи колекцій мікромамалій (2000 записів).

За результатами наукових досліджень науковими співробітниками музею було опубліковано 12 наукових статей у фахових міжнародних та вітчизняних видавництвах та виданнях, які реферуються сервісом Web of Science, Scopus.

Згідно з науковими договорами Музей природи співпрацює з Національними природничими парками: Карпатським біосферним заповідником Закарпатської області, «Кармелюкове Поділля» Вінницької області, «Ужанським» м. Великий Березний Закарпатської області. Підписано угоду про співробітництво з проведенням спільних наукових досліджень з Інститутом біології ссавців Польської Академії Наук.

Важливим напрямком роботи наукових співробітників Музею природи є фондова робота з поповнення музейних біологічних та геологічних колекцій, збереження експонатів, інвентаризації, визначення, консервації та їх реставрації. Співробітники музею тільки за поточний рік опрацювали з нових надходжень 1594 одиниці збереження (1725 екземплярів Триває робота з пошуку та внесення в електронний каталог музею українських назв тварин. Продовжується фотоінвентаризація фондового матеріалу. Ведеться робота зі створення електронної бази даних фондового та експозиційного матеріалу, а також фотокаталогу експозиційного матеріалу музею.

Завдяки якісній роботі таксидермістів у 2020 році колекції музею поповнились 12 опудалами, у тому числі опудалом леопардової мурени, яка зараз експонується у залі «Риби».

Музей є консультативним науково-методичним центром для краєзнавчих музеїв України, для викладачів вищих та середніх навчальних закладів, фахівців науково-дослідних установ. Експозиції та наукові колекції використовуються для підготовки курсових та дипломних проєктів студентами ХНУ імені В.Н. Каразіна та інших ВНЗ міста. Колекції музею широко використовуються в дослідженнях, які проводяться фахівцями музею, вітчизняними вченими та спеціалістами з-за кордону.

Колектив Музею природи є повноправним членом міжнародного об'єднання музеїв та професійних музейних працівників ICOM і бере активну участь у його роботі, де має свого представника у Раді.

Для розширення інформаційного простору музею має свій сайт, на сторінках якого освітлюються всі новини життєдіяльності музею. Відвідувачі сайту мають можливість віртуально оглянути експозицію за допомогою 3D- панорамної екскурсії. За звітний час сайт Музею природи відвідало 7295 чоловік.

Продовжується робота із розвитку туристичного проєкту **Izi.Travel**. На експонатах в експозиціях з'являються QR- коди, завдяки чому відвідувач за допомогою мобільного пристрою може отримати поширену інформацію про них.

З метою поширення науково-природничих знань серед населення Музей природи веде екскурсійно-лекційну роботу за 16 темами. Екскурсії проводяться українською,

англійською та російською мовами. За звітний період музей відвідало близько 4315 екскурсантів.

8.3. Музей археології

У 2020 році Музей археології продовжував працювати як навчальний, науковий та музейно-методичний центр. Музей працював за декількома основними напрямками: екскурсійна діяльність, наукові дослідження, фондово-архівна робота, профорієнтаційні заходи й навчальна робота зі студентами та школярами.

У 2020 році до фондів Музею археології надійшло 7035 знахідок. Архів музею поповнили 5 наукових звітів про розкопки та розвідки в Харківській та Полтавській областях. Проведені роботи з упорядкування фондів. Складено 1364 музейних уніфікованих паспорти. Постійну експозицію за рік оглянуло 2520 відвідувачів. Усього за рік було проведено понад 95 екскурсій. Серед відвідувачів Музею були поважні іноземні гості: делегація Університету Кампанії «Луїджи Ванвітеллі» (Італія); делегація професорів-істориків університету імені Адама Міцкевича в Познані, професори Оксфордського університету Гоча Цецхладзе та Джеймс Гаргрейв (Велика Британія), посол Латвії в Україні Юріс Пойнанс, посол Ісламської Республіки Афганістан в Україні пан Валі Мон авар, директор «Альянс Франсез» Харків, Фабріс Дідьє та інші.

В умовах дистанційної роботи Музею археології для тимчасової виставки «У пошуках археологічних пазлів. До 120-річчя відкриття салтівської культури» було знято презентаційний фільм, створено аудіо та відео гід виставки. Ці матеріали поширювались на офіційних сторінках музею в соціальних мережах. Крім того, для популяризації музею регулярно створювались науково-популярні пости в мережі Інтернет, які висвітлювали найбільш цікаві артефакти з колекцій музею, розповідали про найважливіші відкриття археологів університету. Створено проєкт сайту Музею археології.

Завдяки активній роботі трьох археологічних експедицій університету щорічно поповнюються фонди музею. Зокрема, за 2020 рік надійшли цікаві артефакти доби раннього заліза, пізнього римського періоду та епохи раннього середньовіччя. Окрім цього, співробітниками здійснюється упорядкування фондів. В ході цієї праці було відреставровано 44 металічних одиниць наукових фондів та 10 одиниць кераміки з наукового фонду.

Важливим напрямом діяльності музею є виставкова робота. Щорічно за участю його співробітників проводяться виставки досягнень польових сезонів. У січні-лютому 2020 року продовжувала роботу виставка: «Підсумки польових археологічних досліджень». У жовтні 2020 року у Виставковій залі Музею археології було відкрито виставку «У пошуках археологічних пазлів. До 120-річчя відкриття салтівської культури». В експозиції було репрезентовано понад 250 унікальних знахідок з фондів Музею археології університету та Музею історії ХНПУ імені Г.С. Сковороди.

На базі Музею працюють археологічні гуртки для школярів та студентів, проводяться засідання, практичні заняття та лекції.

8.4. Навчальний центр «ЛандауЦентр»

За 2020 навчальний рік «ЛандауЦентр» зусиллями Каразінського університету, а також різноманітних організацій та інституцій проводив активну просвітницьку,

популяризаторську і профорієнтаційну роботу. У 2020 році «ЛандауЦентр» відзначив свої перші 6 років роботи.

Минулого навчального року було проведено низку науково-просвітницьких заходів, серед яких: «Science Time – час науки!» - за участі фізичного, хімічного та біологічного факультетів, «Солодка математика», «Чарівний світ оптичних ілюзій» – за участі вихованців Малоого Каразінського університету, Центру довузівської освіти, Харківського спеціального НВК імені В. Г. Короленка для сліпих дітей та гуртка «2x2» та різноманітні майстер-класи для школярів.

За звітний період «ЛандауЦентр» відвідало більш ніж 20 тис. осіб – переважно це екскурсійні групи школярів та родини. Завдяки роботі просвітницького проекту «Пересувна виставка цікавої науки» від «ЛандауЦентру» до нас приїжджають групи з усієї України. Центр плідно співпрацював з туристичними фірмами, а саме: «Аби не вдома», «Краєвид» (м. Полтава), «Ново-Тур» (м. Новомосковськ), «Веселий глобус» (м. Енергодар), «Веста-Тревел» (м. Запоріжжя) та іншими.

У «ЛандауЦентрі» суттєво поповнився парк наукових експонатів – насамперед науковими зразками з фізики, оптики, механіки, біології та інших наук. Було розширено курси для дітей з програмування, робототехніки та 3D-моделювання. «ЛандауЦентр» активно співпрацював з факультетами та ННІ, в першу чергу - біологічним, фізичним, хімічним, психологічним факультетами та Навчально-науковим інститутом комп'ютерної фізики та енергетики.

8.5. Культурно-просвітницький центр сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр»

У 2020 році в ЄрміловЦентрі було проведено 4 виставкових проекти, і організовано масштабний проект презентації українського сучасного мистецтва в Польщі.

У січні – лютому 2020 року з успіхом пройшла виставка відомого харківського художника Гамлета Зіньківського «365».

Презентація сучасного українського поп – арту відбулася у березні – квітні 2020 року під час проведення виставки Сергія Якименка «Paradise day».

У червні-липні 2020 року – виставка молодих харківських фотографів «RE візії».

У вересні 2020 року ЄрміловЦентр та *Stedley Art Foundation* презентували в просторі центру виставку київського митця Олександра Животкова «Тримайся коріння/ Keep the roots». До реалізації проекту долучився також Музей археології університету. У межах проекту відбулися кураторські екскурсії та творчі зустрічі.

Незважаючи на досить складні умови, зумовлені пандемією та введенням карантинних обмежень, ЦСМ «ЄрміловЦентр» у 2020 році організував виставку в Польщі. В місті Торуні в центрі сучасного мистецтва «Знаки часу» відбулася виставка українського сучасного мистецтва «Штучний біль» (куратори: Іванова Наталія, директорка ЄрміловЦентру і Кшиштоф Бялович, артдиректор ЦСМ «Знаки часу»). У проекті взяли участь 23 художники з різних міст України. Це стало результатом багаторічної українсько-польської співпраці і кроком у розвитку міжнародної діяльності ЄрміловЦентру.

Окрім виставкових проектів, в центрі сучасного мистецтва «ЄрміловЦентр» проходило багато різноманітних культурно – просвітницьких заходів, зустрічі з фотографами та митцями, перформанси, відео презентації.

8.6. Художня галерея імені Генріха Семирадського

У 2020 році в Художній галереї імені Генріха Семирадського відбулося 5 виставкових проектів.

До 215-ої річниці Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна в художній галереї відкрилася виставка Народного художника України Віктора Ковтуна «З університетом в серці».

У лютому – березні 2020 року в галереї з успіхом пройшов проєкт «Вінегрет» (куратор – Заслужений діяч мистецтв України, скульптор Олександр Рідний), в якому взяли участь 43 харківських скульптори. У межах виставки було проведено конкурс «Скульптура року» та кураторські екскурсії. У червні 2020 року в галереї було відкрито виставку «МЦІРІ» відомого харківського нонконформіста, члена знакової для Харкова мистецької групи «Літера А», Олексія Єсюніна. У межах виставки відбулася зустріч з художником. У вересні 2020 року художня галерея презентувала глядачам виставку «Кенгуру Блюз», яку було організовано спільно з фондом Тетяни та Бориса Гриньових.

Діяльність галереї протягом року включала також кінопокази, творчі вечори концерти, зустрічі з митцями та майстер-класи з малюнку.

8.7. Центр краєзнавства імені академіка П.Т. Тронька

Протягом 2020 року Центр краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька продовжував діяти в напрямку вивчення та популяризації історико-культурної спадщини Слобожанщини, Харківщини, Харкова та Каразінського університету, підтримуючи та продовжуючи традиції наукового краєзнавства у стінах одного з найстаріших університетів Східної Європи.

На початку 2020 року колектив підрозділу взяв активну участь у серії заходів з нагоди 215-річчя відкриття Каразінського університету. Серед них – участь у підготовці колективної монографії «Класика, що випереджає час: до 215-річчя Каразінського університету» та науково-довідкового видання «Вкарбовані в літопис науки», участь у засіданні круглого столу «В. Н. Каразін – вчений-енциклопедист», виступ на обласному телебаченні з розповіддю про університетську історію (зокрема, про традиції вступних кампаній у Харківському університеті на початку XIX – в середині XX ст.) тощо.

З розгортанням пандемії COVID-19 та запровадженням карантинних обмежень особливої значущості набули інтерактивні проєкти, які були підготовані та презентовані на офіційному сайті ТронькоЦентру. Серед них – онлайн виставки «215 років на сторожі здоров'я людей. Внесок викладачів і випускників Каразінського університету в боротьбу з інфекційними захворюваннями», «Путівку в життя їм дав університет (до Дня випускника Харківського університету)», «Біль втрат. Радість Перемоги. Харків у 1941–1943 рр.», «Слобожанщина: край, оспіваний в піснях і оповитий легендами (до Всеукраїнського дня краєзнавства)», «Кам'яний літопис світу: внесок Каразінського», «Любив і знав Харківський край, любив і знав Україну: до 105-річчя з дня народження П. Т. Тронька» тощо.

Співробітники ТронькоЦентру спільно з колегами з історичного факультету та інших підрозділів Каразінського університету брали участь у виконанні наукових проєктів «Практики саморепрезентації багатонаціональних міст в індустріальну і постіндустріальну добу» (грант Канадського інституту українських студій) та «Харків як мультикультурне місто Східної України: переваги, протиріччя, виклики та перспективи розвитку (1991–2020)» (у межах конкурсу малих наукових робіт Konrad Adenauer Stiftung). Заступник директора О. І. Вовк здобула стипендію Кабінету Міністрів України для молодих вчених.

За участі Центру краєзнавства імені академіка П. Т. Тронька в університеті було проведено декілька конференцій, що відбулися в онлайн-форматі. Серед них – 5-а Всеукраїнська наукова конференція «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 165-річчя від дня народження Д. І. Яворницького» (понад 40 учасників з Харкова, Києва, Дніпра, Сум та інших міст Україн) та 38-а Міжнародна краєзнавча конференція молодих учених «Краєзнавство та краєзнавці: досвід минулого та сьогоденні завдання (до 120-річчя від дня народження професора А. Г. Слюсарського)» (понад 110 учасників з України, Білорусі та Індії).

ІХ. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2020 навчальному році університет продовжував працювати над закріпленням своїх позицій у міжнародному науково-освітньому просторі.

Діяльність університету в галузі міжнародних зв'язків здійснювалася в таких напрямках: оптимізація інфраструктури міжнародної діяльності університету; співробітництво із закладами вищої освіти та установами зарубіжних країн; відрядження викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів за кордон для участі в наукових конференціях, школах, тренінгах та мовних курсах, проведення наукових досліджень, стажування, читання лекцій, навчання тощо; прийом іноземних фахівців і дипломатичних делегацій в університеті; участь структурних підрозділів університету та окремих викладачів, співробітників, докторантів, аспірантів і студентів у конкурсах для отримання стипендій та грантів міжнародних організацій і фондів.

На сьогодні університет має двосторонні договори про співробітництво з 191-м ЗВО/організацією-партнером 48 країн світу, в тому числі 17 країн Європейського Союзу. Протягом року проводилися заходи щодо оптимізації їх кількості та підвищення ефективності у відповідності до чинних положень кожного договору. У 2020 році найбільш успішне співробітництво велося з Альпійсько-Адріатичним університетом Клагенфурта (Австрія); Білоруським державним університетом транспорту (Білорусь); Болгарською академією наук, (Болгарія); Університетом Англія Раскін (Велика Британія); Талліннським університетом (Естонія); Католицьким університетом Святого Серця, Національним інститутом астрофізики, Університетом кампанії «Луїджи Ванвітеллі», Університетом Л'Аква, Університетом м. Парми, Університетом Палермо (Італія); Університетом Кордови (Іспанія Університетом імені Фрідріха-Олександра в Ерлангені-Нюрнберзі (ФРН) та низкою інших закордонних партнерів.

У 2020 році Університет підписав договори та угоди про співробітництво тощо з Зальцбургським університетом імені Паріса Лодрона (Австрія); Азербайджанським технічним університетом (Азербайджан); Державною науковою установою «Інститут біофізики та клітинної інженерії Національної академії наук Білорусі» (Білорусь); Університетом економіки (Болгарія); Консорціумом «Дослідницька інфраструктура Європланета 2024» (Велика Британія); Інститутом передових покриттів матеріалів Університету Тайджоу (КНР); Вроцлавським університетом екології та природничих наук, Колегіум Сівітас (Польща).

Також підписані Договір про академічне співробітництво для отримання подвійного диплому програми «Магістр 2» в галузі «Хімія / передова спектроскопія в хімії» та Договір про академічне співробітництво для отримання подвійного диплому програми «Магістр 2» в галузі «Фізична та аналітична хімія» в межах чинного договору про співробітництво з Лілльським університетом (Франція).

У міжуніверситетському співробітництві активно брали участь усі факультети та ННІ, зокрема, слід зазначити міжнародну активність факультетів іноземних мов, математики і інформатики, геології, географії, рекреації і туризму, соціологічного, економічного, міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, фізичного, хімічного, фізико-технічного ННІ, а також ННІ міжнародної освіти, Каразінської школи бізнесу.

Усього за 2020 рік кількість відряджених за кордон викладачів, співробітників, здобувачів вищої освіти університету за всіма напрямками склала 124 особи (з них

викладачів та співробітників – 60 осіб; здобувачів вищої освіти: аспірантів – 8 осіб, студентів – 56 осіб), які виїздили до 23 країн. Найбільше закордонних відряджень було на факультетах іноземних мов, фізичному, хімічному, економічному, математики і інформатики, ННІ «Каразінська школа бізнесу», біологічному, ННІ «Фізико-технічний факультет».

У зв'язку з встановленням карантину та запровадженням посиленних протиепідемічних заходів на території світових країн із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, виїзди 12 осіб були скасовані.

Університет прийняв із-за кордону, в тому числі в межах міжвузівського співробітництва, 65 особи з 15 країн. У зв'язку з пандемією COVID-19 та карантинними заходами, нею спричиненими, не всі факультети змогли прийняти іноземних гостей. В університеті протягом 2020 року на штатних посадах факультету іноземних мов працювали 4 викладача з Італії, КНР, Польщі, Сирії.

10 фахівців з Великої Британії, Естонії, США, ФРН, читали лекції для студентів і співробітників університету, в тому числі в межах Проекту Жана Моне.

У зв'язку з пандемією COVID-19 та карантинними заходами, нею спричиненими, в університеті було проведено низку заходів у режимі онлайн, зокрема зазначимо наступні:

– 19–22 травня 2020 року відбулися лекції професора Віталіни Бабенко за модулем Жана Моне «Європейська інтеграція України в Промисловості 4.0», присвячені системі інформаційного забезпечення управління інноваційними процесами на підприємствах Індустрії 4.0. (Організатор: факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу);

– 30 вересня 2020 року була проведена відеоконференція з Сичуанським університетом науки і техніки (КНР) та громадською організацією «Український центр управління освітою та науковими технологіями», на якій обговорювалися питання майбутнього співробітництва між Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна та вищезазначеними установами.

– 03–19 жовтня 2020 року Каразінський університет брав участь у проєкті «Віртуально разом» в межах «Тижнів Німеччини в Україні». Перших учасників проєкту, серед яких були співробітники університету, було нагороджено символічними призами;

– 30 жовтня–1 листопада 2020 року Каразінський університет виступив партнером онлайн-заходу “Hack for locals 2.0: безпечні громади” Програми ООН із відновлення та розбудови миру та Міністерства цифрової трансформації України;

– 02-03 грудня 2020 року відбулася Міжнародна конференція «Інформаційні технології та взаємодії». Метою заходу були презентація та обговорення останніх наукових результатів у галузі інформаційних технологій, формулювання дослідницьких проблем та розроблення методологій, технік та інструментів для цифрових перетворень суспільства. (Організатор: факультет комп'ютерних наук).

Протягом звітного періоду в університеті було проведено низку міжнародних заходів, серед яких, зокрема, зазначимо найзнаковіші:

- 5-6 березня 2020 року проведено Франко-ЦЕРН-українську школу з високих енергій та медичної фізики;

- 15-17 жовтня 2020 року факультети та кафедри Каразінського університету взяли активну участь у міжнародному заході «UKRAINIAN ERASMUS+ MARATHON» у межах всесвітньої ініціативи #ErasmusDays2020;

- міжнародні онлайн-конференції за підтримки Вюрцбурзького університету Юліуса Максиміліана (Німеччина) та фінансової підтримки Німецької служби академічних обмінів (DAAD) і Міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини: «Цифрова трансформація» (25-26 листопада 2020 року) та «Менеджмент у вищій освіті» (9-10 грудня 2020 року) (Організатори: Рада стратегічного планування університету, ННІ міжнародної освіти, соціологічний факультет та Управління міжнародних відносин).

- III Українсько-Італійська наукова конференція з нагоди Дня італійських Наукових досліджень у світі «Чи самотні ми у Всесвіті?» у форматі вебінарів.

Університет є базою проведення у Харкові різних заходів Інформаційного центру Німецької служби академічних обмінів (DAAD) у Києві.

Університет плідно співпрацює з офісом Програми академічних обмінів імені Фулбрайта (США) в Україні.

Університет відвідали дипломати низки країн, зокрема, слід згадати:

- візит 28 січня 2020 року Надзвичайного і Повноважного Посла Франції в Україні Етьєна де Понсена для участі у святкуванні 215-річчя університету;

- візит 28 січня 2020 року Надзвичайного і Повноважного Посла Латвійської Республіки в Україні Пойканса Юріса, Третього секретаря Посольства Северса Едвінса для участі у святкуванні 215-річчя університету;

- візит 28 січня 2020 року Генерального консула Генерального консульства Республіки Польща в Україні Яблонського Януша для участі у святкуванні 215-річчя університету;

- візит 29 січня 2020 року Першого секретаря з політичних питань Посольства Республіки Узбекистан в Україні Махмудова Абдурахмана для участі у святкуванні 215-річчя університету;

- візит 10 вересня 2020 року Надзвичайного і Повноважного Посла Ісламської Республіки Афганістан в Україні пана Валі Монавара для обговорення співробітництва у галузі вищої освіти, зокрема можливості навчання афганських студентів в університеті;

- візит 07 грудня 2020 року директора Альянс Франсез у Харкові Фабріса Дідьє для знайомства та обговорення перспектив співпраці.

У 2020 році за проектами програми «Еразмус+» Європейського Союзу до Естонії, Іспанії, Словаччини, Франції, Туреччини виїхали 27 осіб, в тому числі 6 працівників, 2 аспіранта та 19 студентів, які представляли факультет географії, геології, рекреації і туризму, хімічний факультет, факультет іноземних мов, факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, ННІ «Фізико-технічний факультет» й ННІ «Каразінська школа бізнесу».

Сприяння участі університету у міжнародних проектах, зокрема, програми Європейського Союзу "Erasmus+" є одним з пріоритетних напрямів діяльності відділу завдань відділу міжнародних програм та академічної мобільності. Розпочато підготовку до реалізації нового проекту програми "Erasmus+" напряму КА2 «Інтеграція дуальної вищої освіти в Молдові та Україні» / COOPERA. Триває реалізація трьох проектів програми напряму КА2: Проекти співпраці (Розвиток потенціалу вищої освіти/ Capacity Building in higher education, CBHE), а саме:

- Медіація: тренінги та трансформація суспільства / MEDIATS (на базі ННІ «Каразінська школа бізнесу» спільно з юридичним факультетом),

– «Розвиток можливостей для навчання вчителів іноземних мов як шлях до багатомовної освіти та Європейської інтеграції в Україні» / MultiEd (факультет іноземних мов),

– 5 листопада 2020 року розпочато реалізацію проєкту «Інтеграція та адаптація іноземних студентів / INTERADIS (на базі ННІ «Каразінська школа бізнесу»).

У червні 2020 року виграно та розпочато реалізацію проєкту Horizon 2020 «Fostering the Urban Food System Transformation through Innovative Living Labs Implementation» (FUSILLI).

У 2020 році університет став членом Програми університетів Балтики. Продовжено проєкт "High Five" з університетом Умео, українськими та молдовськими ЗВО, у межах якого розпочато роботу над створенням сумісної магістерської програми (факультет радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем)

Каразінський університет став асоційованим партнером у консорціумі Aurora Alliance у проєкті Європейських Університетів (<https://alliance.aurora-network.global/>), що робить його першим українським ЗВО серед партнерів консорціуму.

За напрямом «Жан Моне» триває реалізація проєктів на факультеті міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, юридичному та історичному факультетах, а саме:

- «Зовнішня політика Європейського Союзу»,
- «Кримінальна політика Європейського союзу»,
- «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС»,
- «Європейська інтеграція України у промисловість 4.0»,
- «Інфраструктура, яка об'єднала Європу: погляди на історію, сучасний розвиток та потенціал у майбутньому».

Серед міжнародних заходів, що відбулися в університеті, за активної участі відділу міжнародних програм та академічної мобільності можна, зокрема, відзначити Франко-ЦЕРН-українську школу з високих енергій та медичної фізики (5-6 березня 2020 року) за участі Генерального секретаря з питань європейської та міжнародної політики Національного центру наукових досліджень Франції Франческі Грассія, професора Університету Париж-Сакле, фахівця у галузі наномедицини та адронотерапії Сандрін Леком, а також провідних вчених Європейського центру ядерних досліджень (CERN), університетів Париж-Південь XI (Université Paris-Sud) та Париж-Сакле (Université Paris-Saclay), Національного центру наукових досліджень Франції (CNRS), навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна та Національного наукового центру «Харківський фізико-технічний інститут» у галузі фундаментальних та прикладних аспектів фізики високих енергій, ядерної фізики, астрофізики та медичної фізики.

15–17 жовтня 2020 року Каразінський університет приєднався до всесвітнього марафону "Ukrainian Erasmus+ Marathon" в межах міжнародної ініціативи #ErasmusDays2020, присвяченої програмам Erasmus+. Поточні освітні проєкти та міжнародні програми під час марафону презентували п'ять структурних підрозділів університету: навчально-науковий інститут екології, історичний факультет, юридичний факультет, факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу, навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»;

Відділ міжнародних програм та академічної мобільності приділяє значну увагу популяризації академічних обмінів за допомогою сторінок у соціальних мережах та

регулярних email-розсилок на факультети, інститути та кафедри університету. Активно впроваджується система інформування викладачів та студентів про наявні можливості академічної мобільності та доступні для участі проекти міжнародної співпраці. Здійснюється регулярний моніторинг бази ресурсів щодо наявних грантових можливостей, розширено перелік ресурсів. Реалізується щотижнева email-розсилка дайджестів міжнародних конкурсів, розширено представництво відділу у соціальній мережі Facebook. За підсумками 2020 року було надіслано понад 25 дайджестів анонсів, кількість вподобань Facebook-сторінки зросла до 1500, а кількість підписників – до 1812 осіб, опубліковано понад 220 анонсів.

Оновлено англomовний та україномовний розділи сайту Каразінського університету відповідно до актуальних змін у міжнародній співпраці.

У 2020 році працівники Центру міжнародного академічного партнерства спільно з підпорядкованими йому підрозділами плідно продовжували реалізацію Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки у частині виконання проектів: Проєкт 3.1 «Міжнародне партнерство», Проєкт 3.5 «Міжнародна академічна мобільність» та Проєкт 3.6 «Міжнародні грантові програми».

Працівниками центру здійснювалась поточна координація програм подвійних дипломів. На даний момент функціонує 12 програм за наступними напрямками:

№ з/п	Країна	Місто	Університет-партнер	Структурний підрозділ університету – учасник програми
1.	Польща	Лодзь	Технічний університет Лодзі	Факультет математики і інформатики
2.	Польща	Лодзь	Технічний університет Лодзі	ННІ екології
3.	Польща	Лодзь	Технічний університет Лодзі	Економічний факультет
4.	Франція	Ніцца	Університет Лазурового Берегу	Хімічний факультет
5.	Франція	Ніцца	Університет Лазурового берегу	Факультет математики і інформатики
6.	Франція	Тулуза	Університет Поля Сабатьє – Тулуза III	Хімічний факультет
7.	Франція	Вільньов д'Аск	Університет наук і технологій – Лілль 1	Хімічний факультет
8.	Франція	Вільньов д'Аск	Університет наук і технологій – Лілль 1	ННІ «Каразінська школа бізнесу»
9.	Франція	Палезо	Політехнічна школа	ННІ «Фізико-технічний факультет»
10.	Італія	Л'Аква	Університет Л'Аква	Факультет математики і інформатики
11.	Словаччина	Кошице	Університет Павла Йозефа Шафарика	Фізичний факультет
12.	Німеччина	Вісмар	Університет Вісмара	Юридичний факультет

У 2020 році працівниками центру було продовжено співпрацю на виконання положень Договору між Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна (Україна) та Ханчжоуським педагогічним університетом (Китайська Народна Республіка)

про створення Спільного коледжу за кордоном. Функціонування даного Спільного коледжу відбувається за сприяння Міністерства освіти КНР. На даний момент створено 6 програм, а саме:

- освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр»: Прикладна хімія; Фізика полімерів, матеріалознавство; Геоінформатика.
- освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр»: Органічна хімія; Ботаніка; Прикладна математика.

Одним із важливих завдань центру є координація існуючих програм академічного партнерства та пошук нових партнерів. Так у 2020 році центр спільно з відповідними факультетами здійснював координацію за низкою програм міжнародної академічної мобільності у рамках програми ERASMUS+ KA107.

У жовтні 2020 року було подано до розгляду Єврокомісії проєкт ERASMUS+ KA226 «Розширення прав і можливостей вчителів і батьків про аутизм через використання цифрових навичок 21 століття».

Х. ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Інформаційна діяльність Каразінського університету у 2020 році характеризувалася зосередженням уваги на досягненнях університету, його співробітників, науковців, здобувачів освіти і випускників, інформуванні громадськості про історію, досягнення та перспективи розвитку університету.

Центр зв'язків з громадськістю забезпечував створення та підтримку ефективної системи бренд-комунікацій Каразінського університету, розробку та реалізацію комунікаційних стратегій (рекламні, інформаційні, PR-кампанії), спрямованих на висвітлення його унікальних переваг, запровадження та підтримку корпоративного стилю в діяльності Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, інтенсифікацію наявної системи каналів комунікації з метою привернення уваги абітурієнтів та інформування зовнішньої громадськості про результати діяльності університету, його досягнення і переваги. Робота Центру зв'язків з громадськістю проводиться на підставі бренд-стратегії Каразінського університету, проєктів 2.1 «Абітурієнт Каразінського» та 3.2 «Університет відкривається світу» Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки, Програми розвитку вебзабезпечення навчальної та наукової роботи Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У зв'язку з пандемією COVID-19 були внесені зміни до реалізації проєктів 2.1. «Абітурієнт Каразінського» та 3.2. «Університет відкривається світу» Стратегії, зокрема, щодо реалізації низки проєктів та іміджевих заходів, які були проведені в онлайн-форматі. Зокрема, 1 липня 2020 року було проведено онлайн-випуск бакалаврів, що мало значне медійне охоплення (понад 9,6 тис. переглядів у Facebook та понад 1,1 тис. переглядів у YouTube), онлайн-святкування 175-річчя від дня народження Іллі Мечникова (9 відеороздумів каразінських вчених про особистість вихованця університету та його науковий внесок із понад 1 000 переглядів у YouTube), онлайн-церемонію посвячення першокурсників у студенти Каразінського університету (з понад 2,5 тис. переглядів у YouTube).

У межах проведення Вступної кампанії – 2020 протягом 27–30 липня 2020 року у співпраці з Університетською медіастудією було проведено масштабний День відкритих дверей онлайн із потужною рекламною кампанією напередодні з метою збільшення рекрутингу абітурієнтів. Зокрема, під час Дня відкритих дверей онлайн було проведено 23 прямі ефіри із загальним охопленням 49 277 користувачів, 52 182 переглядами прямих ефірів у 3-х соціальних медіа (Facebook, YouTube, Instagram), 948 зареєстрованими учасниками, які залишили понад 2 000 питань у формі, та запитаннями від 410 абітурієнтів безпосередньо під час ефірів. Загалом, за результатами 10 хвиль таргетованої реклами під час Вступної кампанії вдалося охопити 580 тис. унікальних користувачів соціальних медіа з Харківської, Донецької, Дніпропетровської, Запорізької, Полтавської, Луганської, Сумської областей та збільшити кількість заяв абітурієнтів. Зокрема, за результатами Вступної кампанії–2020 Каразінський університет увійшов у ТОП-5 українських закладів вищої освіти за кількістю поданих заяв від абітурієнтів (на основі повної загальної середньої освіти), що є основною метою проєкту 2.1. «Абітурієнт Каразінського» Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки.

Моніторинг інформаційних джерел засвідчив зміцнені позиції Каразінського університету у медіапросторі, про що свідчить обсяг публікацій про університет у мас-медіа, який залишився на рівні минулого року, попри більш складну ситуацію у медіапросторі регіону та країни. Зокрема, із січня до листопада 2020 року включно про Каразінський університет було створено 3 353 публікації (табл. 10.1).

Таблиця 10.1

Щомісячна кількість публікацій

Місяць	Загальна кількість публікацій
Січень	367
Лютий	507
Березень	385
Квітень	162
Травень	197
Червень	272
Липень	247
Серпень	292
Вересень	381
Жовтень	270
Листопад	273
РАЗОМ:	3353

Найбільша кількість медіаматеріалів з'явилася у докарантинний період із січня до березня – 367, 507 та 385 публікацій, відповідно, а також у вересні – 381 публікація.

Потужний за результативністю інтерес у медіа викликали такі події з університетського життя, як початок і перебіг Вступної кампанії, святкування ювілею І. Мечникова, міжнародної українсько-італійської конференції «Чи самотні ми у Всесвіті?» Зокрема, конференції були присвячені публікації міжнародного рівня в італійських виданнях «Agenzia Nova», «Blog News», ресурсах Посольства Італії в Україні, МЗС Італії та Italian National Institute for Astrophysics (INAF).

У цілому тональність публікацій про університет та його представників була позитивною або нейтральною. Відповідно до тематик публікацій виведено таблицю тональності матеріалів про Каразінський університет зі щомісячними розрахунками (табл. 10.2).

Таблиця 10.2

Тональність публікацій

Місяць та кількість публікацій		Тональність публікацій					
		Негативна		Позитивна		Нейтральна	
місяць	кількість публікацій	кількість публікацій	%	кількість публікацій	%	кількість публікацій	%
Січень	367	4	1%	264	72%	99	27%
Лютий	507	11	2%	366	72%	130	26%
Березень	385	17	4%	140	36%	228	59%
Квітень	162	6	4%	93	57%	63	39%
Травень	197	6	3%	148	75%	43	22%
Червень	272	15	6%	184	68%	73	27%
Липень	247	11	4%	179	73%	57	23%
Серпень	292	1	~0%	211	72%	80	28%
Вересень	381	5	1%	251	66%	125	33%
Жовтень	270	54	20%	134	50%	82	30%
Листопад	273	29	11%	170	62%	74	27%
Разом	3 353	159	5%	2 140	64%	1 054	31%
Разом (2019)	3 725	624	17%	1 691	45%	1 410	38%

Якісне порівняння результатів тональності публікацій за 2019 та 2020 роки свідчить, що кількість негативних публікацій зменшилася втричі, кількість позитивних – зросла на 20 % порівняно з минулим роком, а кількість нейтральних публікацій також зменшилася на користь позитивних.

Найбільше публікацій про Каразінський університет з'являлося у таких регіональних інтернет- та офлайн-виданнях: «Харьковские известия», «Вечерний Харьков», «Деро.ua», ІА «Status Quo», 057.ua, «KHARKIV Today», «NewsRoom», «Главное», «Город Х», «КП в Украине», «Время». У національному медіапросторі про університет писали: ІА «Укрінформ», ІА УНН, ІА УНІАН, «Гордон», «Корреспондент», ІА «Українська правда», «Дзеркало тижня», «ВВС Україна», «Деловая столица», «РБК-Україна», «Факты». Найбільш активно у медіависвітленні подій університету брали участь такі регіональні телеканали: ТК «Simon» (МГ «Объектив»), НСТУ «UA:Kharkiv» (Суспільне), АТН, Р1; національні телеканали: ТК «Україна», «NewsOne», «ICTV», «5 канал», «Прямий», «1+1», «СТБ», «ВВС Україна», «Новий».

У 2020 році пресслужба акцентувала свою діяльність на трансляції експертної думки вчених університету у простір мас-медіа. Загалом, за участю експертів університету з'явилася така кількість медійних матеріалів: 31 регіональний сюжет, 9 національних сюжетів, 15 регіональних телеетерів, 2 національні телепрограми та 11 регіональних радіоетерів.

У межах проєкту 3.2. «Університет відкривається світу» Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019–2025 роки пресслужба активно брала участь у реалізації таких проєктів:

- червень – організовано пряму трансляцію з університету у програмі «Свобода слова Савіка Шустера». Основні спікери: Д. Чорний (доктор історичних наук, філософський факультет), Д. Журавльов (кандидат історичних наук, доцент, історичний факультет), А. Бабічев (проректор з науково-педагогічної діяльності);

- червень – проведено фільмування телеканалом «Новий» програми «Ле Маршрутка» з Лесею Нікітнюк. Захід відбувся на біостанції університету у с. Нестерівка за участі співробітників біологічного факультету В. Грубника і В. Ронкіна;

- липень – зафільмовано матеріали для міжнародної програми "Discover DestinationUA" про Каразінський університет. У фільмуванні брали участь представники Симуляційного центру медичного факультету, хімічного факультету та «ЛандауЦентру». Організовувала та супроводжувала знімальну групу пресслужба центру зв'язків з громадськістю. Вихід сюжетів програми відбувся у жовтні та листопаді, наразі кількість переглядів становить близько 20,5 тисячі;

- вересень-жовтень – підготовлено 4 матеріали-інтерв'ю під рубрикою «Кейс зі вступу – 2020» про найкращих вступників до університету, які опубліковано на вебсайті університету.

Протягом звітнього періоду активно проводилася низка іміджевих заходів. У межах екскурсійного проєкту «Відкрий для себе Каразінський» в докарантинний період відбулися екскурсії для школярів із різних регіонів України. Загалом, починаючи з травня 2016 року, за час існування проєкту екскурсії охопили вже понад 45 000 учнів 3–11 класів зі шкіл Запоріжжя, Ізюма, Краматорська, Куп'янська, Люботина, Маріуполя, Одеси, Полтави, Северодонецька, Чугуєва та Харкова. У зв'язку з карантинними заходами у 2020 році екскурсії були переведені у онлайн-режим та у формат інтеграції профорієнтаційної і просвітницької роботи, зокрема, в онлайн-школи та конкурси для

школярів, що дозволило зберегти географічне охоплення та кількість залучених до проєктів школярів.

Продовжено проєкт «Майбутнє за власним вибором», який охопив близько 200 школярів, які отримали тематичний скетчбук та консультації з профорієнтації. Цьогоріч були проведені онлайн-вебінари для школярів та їхніх батьків.

У 2020 році проєкт «Медіашкола для школярів», який проводиться з 2017 року, відбувся в онлайн-форматі, зокрема, були організовані модульні заняття для школярів за напрямками «Медіакомунікації. SMM», «Фото», «Дизайн», «Радіо». Викладачами є провідні лектори та фахівці Каразінського університету. Проєкт охопив учнів 3–11 класів зі шкіл Запоріжжя, Ізюма, Краматорська, Куп'янська, Люботина, Маріуполя, Одеси, Полтави, Сєверодонецька, Чугуєва, Харкова та Харківської області. У межах проєкту 345 школярів отримали сертифікати випускників медіашколи.

Відділ реклами та брендингу центру зв'язків з громадськістю є партнером проєкту "Create Kharkiv Business Education". Зокрема, спільно з Управлінням інноваційного розвитку та іміджевих проєктів Департаменту у справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради було проведено два фестивалі креативних індустрій, розроблено спільні інформаційні матеріали, які було популяризовано на регіональному національному рівні.

У 2020 році було створено консорціум спільно з ХОГО Спілка ветеранів АТО, ХОГО «Дружини ветеранів АТО», ХОГО «Непереможні», реалізовано спільні проєкти: «Військова бізнес-ліга», «Буккросинг» – благодійний збір бізнес-літератури та буккросинг для колишніх військових, у межах проєкту «Військова бізнес-ліга».

Відділ реклами та брендингу центру зв'язків з громадськістю започаткував програми у партнерстві з «Центром підтримки підприємців. Дія. Бізнес» у місті Харкові та Міністерством цифрової трансформації України. Наразі ведеться декілька спільних проєктів, проведено понад десять спільних заходів. Було проведено серію панельних дискусій щодо налагодження діалогу та сталої співпраці між інвесторами, представниками бізнесу та наукової спільноти. Проведено 3 заходи із загальним охопленням понад 12 000 активних переглядів («Як залучити інвестиції у сферу інноваційних розробок та технологій?»).

Продовжено діяльність студентського інтернет-радіо ЗІР, у межах роботи якого протягом звітного періоду на платформі Mixcloud записано 174 подкасти, серед яких 91 інтерв'ю та 14 подкастів англійською мовою. На платформі Mixcloud було створено 44 аудіоподкасти та 29 відеоподкастів на платформі Facebook (за період з квітня до грудня 2020 року). На платформі Soundcloud подкасти радіо було відтворено 183 рази. Діяльність радіо ЗІР висвітлюється у соціальних мережах – запущено 110 постів на сторінці у Facebook (604 підписники) та 250 постів на сторінці в Instagram (489 підписників). Постійними рубриками на радіо є авторська рубрика «Говорімо українською правильно» із Софією Бутко, кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри української мови Каразінського університету (останній випуск у новому форматі відеоподкасту переглянули 3 442 користувачі); рубрика «Комунікація на всі 100» з Дмитром Ляховецьким (1 528 охоплених користувачів); рубрика «Покликання» психолога Данієли Пуертас із охопленням понад 1 000 слухачів.

Розвиток сучасних інформаційних технологій посідає провідне місце у діяльності університету. Особливу увагу приділено удосконаленню організації освітньої, наукової та

культурної складових за допомогою інструментів вебкомунікацій. Саме цими питаннями опікується центр вебкомунікацій центру зв'язків з громадськістю університету.

Станом на початок грудня 2020 року університет має понад 160 сайтів, що репрезентують його діяльність та забезпечують інформаційну підтримку залучення основних цільових аудиторій. Серед них – вебсайти університету, Вченої ради, вступної кампанії (для громадян України та іноземних громадян), наукової періодики, Центральної наукової бібліотеки, факультетів та навчально-наукових інститутів, кафедр, науково-дослідних інститутів, інших підрозділів, різноманітних проєктів, зокрема вебсайт «Онлайн-енциклопедія Каразінського університету», що являє собою загальнодоступну платформу зі статтями про персоналії, підрозділи та ключові проєкти університету.

Відповідно до Програми розвитку вебзабезпечення навчальної та наукової роботи університету проводиться моніторинг репрезентованості на вебсайтах підрозділів масиву інформації щодо організації навчання та його змісту, можливостей академічної мобільності, проходження практик та працевлаштування, а також наукової діяльності університету.

Університет співпрацює з Google Inc (пакет Google Apps for Education). Аналітичні дані свідчать, що університетська спільнота активно використовує, зокрема, Google Calendar, онлайн-сервіси для роботи з документами і зберігання файлів Google Docs та Google Drive, які дають змогу підтримувати та розвивати вебкомунікативну складову освітньо-наукового процесу. Студенти та викладачі широко використовують Google Classroom. Наразі сервісом користуються понад 4 000 студентів денної та заочної форм навчання, 44 % викладачів використовують Google Classroom для викладання навчальних дисциплін (за результатами опитування «Дистанційна підтримка освітнього процесу на кафедрах у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна»; вибіркова сукупність опитуваних складала 1 323 викладачі).

Стабільно розвивається корпоративна поштова служба (@karazin.ua), що налічує 10 920 облікових записів (корпоративні електронні адреси викладачів та студентів).

В умовах карантину забезпечено доступ студентів та викладачів університету до освітньої платформи Coursera, зокрема за напрямками гуманітарні науки та мистецтво, бізнес, комп'ютерні науки, наука про дані, інформаційні технології, здоров'я, математика та логіка, особистісний розвиток, природничі й технічні науки, соціальні науки та вивчення мов. Разом доступно 4 262 курси. Загалом на платформі зареєстровано майже 1 000 студентів та працівників університету.

Репрезентація результатів наукової роботи університету у вебсередовищі забезпечується за допомогою вебсайту «Наукова періодика Каразінського університету», що функціонує на базі видавничої вебплатформи Open Journal System. Зокрема платформа дозволяє проводити комплексну роботу з підготовки та оприлюднення періодичних видань, надає технічну інфраструктуру не лише для презентації у вебсередовищі журнальних статей, але й для забезпечення всеосяжного процесу редакційного керування, в тому числі подання статей, рецензування й індексації наукометричними базами. На поточний момент на вебсайті репрезентовано 46 періодичних видань, що містять 767 випусків та понад 15 000 статей.

Науковці та наукові колективи університету з метою вебрепрезентації власної діяльності, оцінки стану і динаміки показників затребуваності, активності та індексу впливу, беруть участь у таких проєктах: Google Scholar, ResearchGate, ResearcherID та Academia.edu. На поточний момент зареєстровано понад 2 000 профілів.

Центр вебкомунікацій забезпечує змістовний супровід вебсайтів університету, Вченої ради й «Абітурієнт Каразінського», що полягає у створенні, підготовці до публікації та оприлюдненні контенту. Інформаційне наповнення вебресурсів університету здійснюється відповідно до положень нового закону «Про вищу освіту». Репрезентовано матеріали, присвячені освітній та науковій роботам, фінансовій (кошторис, звіт про використання та надходження коштів, інформація щодо проведення тендерних процедур), адміністративно-господарчій діяльності та кадровим питанням (штатний розпис, вакантні посади) тощо. Окрім цього, систематичним є проведення моніторингу виконання встановлених вимог у контексті відкритості діяльності університету.

За 2020 рік на вебсайті університету оприлюднено 2 429 анонсів і новин українською, російською та англійською мовами, підготовлено та розміщено 145 фоторепортажів та 92 відеорепортажі щодо ключових подій у житті університету. Розроблено та розміщено іміджевий контент (135 матеріалів), що висвітлює досягнення, історію та життя університету. Окрім цього, розроблено графічні банери та тематичні репортажі щодо 135 заходів (державні, професійні та університетські свята, пам'ятні дати).

Для оперативного інформування громадськості щодо діяльності університету, зокрема наукових, освітніх та культурних заходів, програм підготовки, перебігу вступної кампанії університет репрезентовано офіційними сторінками в таких соціальних мережах, як Facebook, Google+, Twitter, Instagram. Зокрема, у Facebook – 18 747 користувачів (+2 769 порівняно з минулим роком), в Instagram – 16 900 (+3 600 порівняно з минулим роком), Telegram-канал для абітурієнтів StartKarazin – 1 805 (+1 206 порівняно з минулим роком) та основний канал університету KarazinUniver – 3 750 (+1 946 порівняно з минулим роком).

Канал університету на YouTube має понад 3,8 тисячі унікальних глядачів, які за останній рік здійснили понад 12 тисяч переглядів відеороликів. Загальний обсяг охоплення аудиторії – 44,5 тисячі. У межах каналу розміщено понад 330 авторських матеріалів.

В умовах карантину було інтенсифіковано діяльність центру вебкомунікацій. Зокрема, забезпечено інформаційну кампанію у вебсередовищі щодо святкування 216-річчя університету. Організовано та проведено інтерактивні акції для студентів і працівників університету, що дало змогу каразінській спільноті об'єднатися для святкування у дистанційному форматі.

Центр вебкомунікацій проводить моніторингову діяльність. Зокрема, здійснено аналіз 123 вебсайтів кафедр для підготовки загальноуніверситетського рейтингу вебрепрезентованості кафедр, проведено моніторинг належного функціонування вебсайтів факультетів та навчально-наукових інститутів у частині інформування абітурієнтів про вступ до університету. Також моніторинг здійснювався за такими індикаторами, як наявність на сайті інформації про викладачів, актуальної інформації щодо вступу, актуальних назв підрозділів та інформації про керівництво, актуальних новин, дизайну (сучасного інтерфейсу).

Згідно з даними вебаналітичних систем, у 2020 році вебсайт університету відвідали майже 450 тис. користувачів, здійснивши майже 2 млн переглядів. Аналіз свідчить про чисельність аудиторії вебсайту університету, який виконує функцію одного з найдієвіших інструментів комунікацій.

Спеціалізований вебсайт «Абітурієнт Каразінського» (start.karazin.ua) за 2020 рік відвідали майже 100 000 користувачів, здійснивши понад 1,8 млн переглядів. З них

80,1 % є новими користувачами. Актуалізовано версію сайту 2020 року відповідно до вимог та положень умов і правил прийому.

У рейтингу присутності в інтернет-мережі Webometrics за січень 2020 року вебсайт університету посідає 2 259 місце у світі та четверте – в Україні.

Створення навчального та науково-популярного контенту, університетських іміджевих медіапроектів, розроблення відеоконтенту з популяризації університету, посилення його іміджу, підтримку та розвиток бренду університету, створення медіаконтенту під час реалізації рекламних кампаній університету також забезпечує навчально-виробничу університетську медіастудію.

Важливою складовою функціонування навчально-виробничої університетської медіастудії є те, що на її базі відбувається практика для студентів, а також проходять практичні заняття за курсами «Мобільний медіаконтент», «Цифрова фотографія» та «Технології виробництва аудіоконтенту» за освітньою програмою «Соціальні комунікації, реклама і зв'язки з громадськістю». При медіастудії функціонує творча майстерня для студентів 1 курсу.

Протягом 2020 року за сприяння навчально-виробничої університетської медіастудії було підготовлено понад 200 відео, серед яких тематичні репортажні відео, присвячені подіям, що відбувалися в університеті: заходи з нагоди 215-річчя університету (записи виступів хору, візитів почесних гостей, ювілейних заходів тощо), відео до випуску магістрів 2020, онлайн-випуск бакалаврів – 2020, посвячення першокурсників, заходи до 216-річчя університету тощо.

Важливим напрямом роботи університетської медіастудії було проведення прямого ефіру Асамблеї вчених рад Каразінського університету та прямих ефірів Днів відкритих дверей (27–30 липня 2020 року). Було забезпечено проведення прямого ефіру харківського форуму «Наука: діалог поколінь» та прямого ефіру зустрічі письменників зі студентами (проект «Наближення. Харків» за участі Сергія Жадана та делегації Українського ПЕН), записано 6 повних відео конференцій (з'їзди істориків медицини та ін.), понад 30 лекцій та консультацій для студентів під час карантину, а також відео та прямі ефіри лекцій проекту Intellect Networking, повні відео виступів Каразінського театру. Крім цього, було записано 12 анонсів для міжфакультетських дисциплін осіннього семестру, 17 повних відео для проекту «Присутствие» тощо.

Під час карантину для студентів було записано серію мотивувальних відео, зокрема, 20 відео спортивного спрямування – вправи та завдання для виконання вдома від тренерів Каразінського університету (спортивний челендж), відеозвернення ректора та представників адміністрації університету тощо.

У 2020 році, який був роком карантину, дистанційного навчання студентів та в той же час ювілейним роком для університету, редакція газети «Харківський університет» працювала за планом, напружено і дуже нелегко. Номери газети виходили майже регулярно, працював сайт.

Видання тримає першість серед вузівських газет Харкова у номінаціях: «Високий імідж видання» та «Наука і науковець в Каразінському університеті», «За залучення студентів». Колектив редакції «Харківський університет» постійно стає лауреатом і нагороджений Дипломом за перемогу у конкурсі «ЛІТОПИС» Харківського відділення НСЖУ.

За планом випуску світ побачили 17 номерів газети «Харківський університет». Із 17 випущених номерів газети, кольорових – 4. Рубрика «Назустріч 215-й річниці

Харківському національному університету імені В. Н. Каразіна» була постійною, різноманітною і цікавою. Найвищою популярністю на сторінках видання користуються рубрики: «Люди. Події. Століття», «Випускник – наша гордість», «Університетська особистість», рубрика, присвячена 250-річчю В.Н.Каразіна, рубрики, присвячені випускникам університету, до ювілеїв Ю.В. Кнорозова, філософа Г. Сковороди, Б. А. Шрамка. «Університет від «А» до «Я», «У руслі Стратегії розвитку університету на 2019-2025 рр.» Постійно діють традиційні рубрики: «Підрозділи університету», «Зупинена мить», «Інтерв'ю в номер», «За Кодексом Каразінських цінностей», «Група моя студентська», «Гуртожиток – наш дім», «Перемоги», «Захисти», «Університетська наука», «Університетський викладач», «Рейтинги кафедр» та ін.

ХІ. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Діяльність університетського видавництва була спрямована на популяризацію результатів науково-дослідних робіт співробітників і здобувачів вищої освіти, забезпечення освітнього процесу всіма видами навчальних і наукових видань, випуск інформаційної, рекламної, бланкової та інших видів продукції.

Видавництво працювало відповідно перспективного плану видання літератури та іншої поліграфічної продукції, проводило методичну та консультативну роботу з кафедрами та іншими підрозділами університету з питань випуску літератури, організовувало необхідні експертизи всіх видаваних університетом матеріалів на відповідність вимогам чинних законодавчих і нормативних документів з видавничої діяльності, здійснювало редакційну та виробничо-видавничу підготовку рукописів до випуску, забезпечувало контроль якості видаваної літератури, в тому числі якості поліграфічного виконання, проводило роботу з підвищення кваліфікації редакційно-операторського персоналу тощо.

Протягом навчального року здійснювався комплекс організаційно-технічних заходів шляхом організації процесу грифування створених в університеті наукових робіт. Всі роботи в обов'язковому порядку проходили перевірку щодо наявності запозичень з інших документів за допомогою антиплагіатних онлайн-систем.

Для надання грифа «Затверджено до друку рішенням Вченої ради» всі рукописи навчальних і наукових видань, що надійшли до видавництва пройшли Експертну раду університету (голова ради – М. О. Мchedlov-Петросян), для отримання грифа «Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради» методичні видання пройшли експертизу в Науково-методичній раді університету.

На етапах редакційно-видавничої діяльності здійснено редагування 1256,35 авторських аркушів, їх додрукарську підготовку (редагування текстових і фотоматеріалів, розроблено і остаточно відкориговано оригінал-макети, оформлено дизайн-макети) відповідно до вимог ДСТУ, підготовлено до видання 193 найменувань літератури.

Сумарний обсяг виданої літератури у 2020 році склав 1716,95 ум. друк. арк.

У 2020 році опубліковано 20 навчальних посібників, 27 монографій, надруковано 30 збірок матеріалів і тез наукових конференцій (табл.11.1).

Таблиця 11.1

Випуск друкованих видань

Вид	Кількість видань за 2020 р.
Навчальні посібники та підручники	20
Монографії	27
Методична література	146
Збірники матеріалів, тез наукових конференцій	30

Однак слід зазначити, що ще залишаються матеріали (тези) конференцій, збірки, навчальні, методичні та наукові видання, які не пройшли належної експертизи та не отримали відповідні грифи «Затверджено до друку рішенням Вченої ради / Науково-методичної ради» і згідно з «Положенням про видавничу діяльність у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна» не враховуються при звітуванні науково-педагогічних і наукових працівників.

Електронні аналоги видань автори розміщують в ЦНБ університету (у форматі PDF).

Вагоме місце займає процес із наповнення, підтримки, просування сайту Видавництва (<https://karazinbook.com/>). На сьогодні доступна інформація про книжкові видання 2014–2020 років, які надруковані у Видавництві.

Кількість найменувань продукції, що випускається Видавництвом, зростає, але зберігається тенденція щодо скорочення середньої тиражності замовлень. Серед основних напрямів виробництва друкованої продукції 59 % складає випуск книжково-журнальної продукції, 26 % – випуск бланкової продукції для забезпечення функціонування університету та навчального процесу (залікові книжки, бланки, різні види журналів, медичні картки тощо). Щорічно здійснюється друк і персоналізація дипломів про вищу освіту та додатків до них у кількості близько 5000 шт.

З метою формування позитивного іміджу та поширення інформації про університет, своєчасно та оперативно здійснювалася робота працівниками Видавництва з редагування й оформлення, друку продукції до різних заходів університету (афіш, програм, персональних запрошень, листівок, дипломів, грамот, подяк, вітальних адрес і т.д.). Випуск рекламних та інформаційних матеріалів для підвищення престижу університету та залучення абітурієнтів – це майже 15% загального випуску продукції.

З нагоди 215-річчя від часу заснування Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у Видавництві вийшли друком ряд цінних видань, присвячених історії становлення та розвитку, його викладачам і випускникам, тим людям, завдяки яким він став Каразінським університетом, а саме:

– «Класика, що випереджає час: до 215-річчя Каразінського університету» (В.С. Бакіров (гол. ред.) та ін.; кол. авт: В. С. Бакіров, О. І. Вовк, В. Ю. Іващенко, С. М. Куделко, П. В. Єремєєв, С. С. Кушнар'єв, Р. Г. Любавський, О. І. Красько, Г. А. Бондаренко, С. Д. Литовченко, С. В. Нижнікова, Ю. А. Кісельова, О. Г. Павлова, Є. С. Рачков);

– «Вкарбовані в літопис науки» (уклад. О. І. Вовк, А. В. Григор'єв, С. М. Куделко; вст. ст. В. С. Бакіров; гол. ред. В. С. Бакіров).

Авторами та укладачами проведена значна організаторська та науково-пошукова робота з підготовки й видання нових праць, у яких вагомо представлене минуле та сьогодення університету. Книги виходили в єдиному стилі оформлення внутрішнього блоку й обкладинки, як і попередні видання серії.

Для популяризації науки і поширення знань проходить робота над всеукраїнським науково-популярним журналом «UNIVERSITATES. Наука та просвіта», засновниками якого є ХНУ імені В. Н. Каразіна та Громадська організація «Асоціація випускників, викладачів і друзів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна».

Випуск 2019 року було підготовлено у форматі «Університет у моєму житті» (тут опубліковано спогади про університет найвідоміших випускників повоєнних років) та присвячено 215-річчю Каразінського університету. Презентація зазначеного видання відбулася під час урочистого святкування ювілею у січні 2020 року.

У червні поточного року було підготовлено до друку перший номер 2020 року, який має позначити нові підходи до змістовного наповнення журналу. Провідним матеріалом номера стала добірка роздумів поважних науковців Каразінського університету про університетського вихованця, всесвітньо відомого вченого, лауреата Нобелівської премії Іллю Мечникова, чиє 175-річчя нещодавно відзначила світова наукова спільнота. Також у цьому номері надруковано низку статей про актуальні проблеми науки, роль

університетів у сучасному світі, продовжиться публікація спогадів видатних випускників Харківського університету тощо. Наразі відбувається підготовка другого номера журналу за 2020 рік, присвяченого засновнику Харківського університету Василю Назаровичу Каразіну. Систематизується матеріал для створення сторінки «UNIVERSITATES» у соцмережах та наповнення сторінки на сайті університету з викладенням архіву номерів з 1999 року.

Важливим напрямом діяльності Видавництва є випуск наукової періодики, тематична спрямованість якої відповідає роботі його структурних підрозділів.

Таблиця 11.2

**Список періодичних видань
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
станом на II півріччя 2020 року**

№	Структурний підрозділ	Періодичні видання (кількість назв)		
		Загальна кількість	з них фахові	з них не фахові
1	Біологічний	1	1	
2	Геології, географії, рекреації і туризму	3	3	
3	ННІ екології	3	2	1
4	Економічний	2	2	
5	Іноземних мов	3	2	1
6	Історичний	4	1	3
7	Комп'ютерних наук	2	1	1
8	Медичний	3	3	
9	Математики і інформатики	1	1	
10	Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу	1	1	
11	Психології	3	3	
12	Радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем	3	3	
13	Соціологічний	3	2	1
14	ННІ «Фізико-технічний факультет»	1	1	
15	Фізичний	1	1	
16	Філологічний	3	2	1
17	Філософський	4	4	
18	Хімічний	1	1	
19	Юридичний	1	1	
20	ННІ міжнародної освіти	1	1	
21	Загальноуніверситетські	2		2
	Разом	46	36	10

Відповідно до Наказу № 32 від 15.01.2018 року «Про затвердження Порядку формування Переліку наукових фахових видань України» (далі Наказ) науковим фаховим виданням Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна необхідно було у строк 2 роки, а саме до 12 березня 2020 року, пройти перереєстрацію з метою включення до Переліку.

Активна підготовча фаза щодо перереєстрації періодичних видань проведена у 2019-2020 роках. Були враховані всі вимоги Наказу, внесені необхідні зміни, оптимізовані

процеси. Станом на 24.09.2020 року успішно пройшли перереєстрацію та включені до Переліку наукових фахових видань України 35 періодичних видань Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Документи журналу «Філологічні трактати» були підготовлені та подані співзасновником – Сумським державним університетом.

У вересні 2020 року з метою включення до Переліку наукових фахових видань України, були подані документи електронного періодичного наукового видання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна «Актуальні проблеми сучасної медицини». Наразі, журнал включено до Переліку наукових фахових видань України відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 1471 від 26.11.2020 р. «Про затвердження рішень Атестаційної колегії Міністерства».

Таблиця 11.3

Перелік наукових фахових видань

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019 року
 Наказ Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 року
 Наказ Міністерства освіти і науки України № 627 від 14.05.2020 року
 Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020 року
 Наказ Міністерства освіти і науки України № 1188 від 24.09.2020 року
 Наказ Міністерства освіти і науки України № 1471 від 26.11.2020 року

	Назва	Категорія	Галузь науки	Спеціальності	Дата включення
1	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Геологія. Географія. Екологія» Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University series «Geology. Geography. Ecology»	«А»	географічні геологічні	103 Науки про Землю 106 Географія	28.12.2019
2	Східно-європейський фізичний журнал East European Journal of Physics	«А»	фізико-математичні	104 Фізика та астрономія 105 Прикладна фізика та наноматеріали	28.12.2019
3	Біофізичний вісник	«Б»	біологічні фізико-математичні технічні	091 Біологія 104 Фізика та астрономія 105 Прикладна фізика та наноматеріали 163 Біомедична інженерія	28.12.2019
4	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Біологія» The journal of V. N. Karazin Kharkiv National University series «Biology»	«Б»	біологічні	091 Біологія	28.12.2019

	Назва	Категорія	Галузь науки	Спеціальності	Дата включення
5	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Хімія» Kharkiv University Bulletin Chemical series	«Б»	хімічні	102 Хімія	28.12.2019
6	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Математика, прикладна математика і механіка»	«Б»	фізико-математичні	111 Математика 113 Прикладна математика	28.12.2019
7	Часопис соціально-економічної географії	«Б»	географічні	103 Науки про Землю 106 Географія	28.12.2019
8	Когніція, комунікація, дискурс Cognition, communication, discourse	«Б»	філологічні	035 Філологія	28.12.2019
9	Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки	«Б»	педагогічні	011 Освітні, педагогічні науки 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	17.03.2020
10	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право» Вестник Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина. Серия «Право» The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Law	«Б»	юридичні	081 Право 262 Правоохоронна діяльність 293 Міжнародне право	17.03.2020
11	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»	«Б»	економічні	051 Економіка 073 Менеджмент 292 Міжнародні економічні відносини	17.03.2020
12	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Економічна» Bulletin of V. N. Karazin Kharkiv national University Economic Series	«Б»	економічні	051 Економіка 072 Фінанси, банківська справа та страхування 073 Менеджмент	17.03.2020
13	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов»	«Б»	педагогічні філологічні	011 Освітні, педагогічні науки 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) 035 Філологія	17.03.2020
14	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки»	«Б»	історичні	032 Історія та археологія	17.03.2020
15	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Історія»	«Б»	історичні	032 Історія та археологія	17.03.2020

	Назва	Категорія	Галузь науки	Спеціальності	Дата включення
16	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Екологія» Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University series «Ecology» Вестник Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина «Экология»	«Б»	географічні біологічні	091 Біологія 101 Екологія 103 Науки про Землю	17.03.2020
17	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Фізика»	«Б»	фізико-математичні	104 Фізика та астрономія	17.03.2020
18	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Математичне моделювання. Інформаційні технології. Автоматизовані системи управління»	«Б»	технічні	113 Прикладна математика 122 Комп'ютерні науки 123 Комп'ютерна інженерія 125 Кібербезпека	17.03.2020
19	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Серія «Філософія. Філософські перипетії» Вестник Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина. Серия «Философия. Философские перипетии» The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series: Philosophy. Philosophical Peripetias	«Б»	філософські	033 Філософія	17.03.2020
20	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи» Visnyk of V. N. Karazin Kharkiv National University series «Sociological studies of contemporary society: methodology, theory, methods»	«Б»	соціологічні	054 Соціологія	17.03.2020
21	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Філологія»	«Б»	філологічні	035 Філологія	17.03.2020
22	Людина та довкілля. Проблеми неоекології	«Б»	географічні	101 Екологія 103 Науки про Землю 201 Агроніомія 205 Лісове господарство	17.03.2020
23	Проблеми безперервної географічної освіти і картографії	«Б»	географічні	103 Науки про Землю 106 Географія	17.03.2020
24	Психіатрія, неврологія та медична психологія Психиатрия, неврология и медицинская психология Psychiatry, Neurology and Medical Psychology	«Б»	медичні психологічні	222 Медицина 225 Медична психологія 053 Психологія	17.03.2020 14.05.2020

	Назва	Категорія	Галузь науки	Спеціальності	Дата включення
25	Соціальна економіка Социальная экономика Social economics	«Б»	економічні	051 Економіка 072 Фінанси, банківська справа та страхування 073 Менеджмент 075 Маркетинг 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	17.03.2020
26	Філологічні трактати	«Б»	філологічні	035 Філологія	17.03.2020
27	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Питання політології»	«Б»	політичні	052 Політологія	14.05.2020
28	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Теорія культури і філософія науки»	«Б»	філософські	033 Філософія	14.05.2020
29	Психологічне консультування і психотерапія Психологическое консультирование и психотерапия Psychological counseling and psychotherapy	«Б»	психологічні	053 Психологія	14.05.2020
30	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Медицина» Вестник Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина серия «Медицина» The journal of V. N. Karazin Kharkiv National University series «Medicine»	«Б»	медичні	222 Медицина	02.07.2020
31	Фотобіологія та фотомедицина	«Б»	біологічні технічні медичні	091 Біологія 163 Біомедична інженерія 222 Медицина	02.07.2020
32	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Психологія»	«Б»	психологічні	053 Психологія	02.07.2020
33	Наукові записки кафедри педагогіки Научные записки кафедры педагогик Scientific notes of the pedagogical department	«Б»	педагогічні	011 Освітні, педагогічні науки 012 Дошкільна освіта 013 Початкова освіта 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	02.07.2020
34	Український соціологічний журнал Ukrainian sociological journal Украинский социологический журнал	«Б»	соціологічні	054 Соціологія	02.07.2020

	Назва	Категорія	Галузь науки	Спеціальності	Дата включення
35	Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна серія «Радіофізика та електроніка» Visnyk of V.N. Karazin Kharkiv National University series «Radiophysics and Electronics»	«Б»	фізико-математичні	104 Фізика та астрономія 105 Прикладна фізика та наноматеріали	24.09.2020
36	Актуальні проблеми сучасної медицини Actual problems of modern medicine	«Б»	медичні	222 Медицина 224 Технології медичної діагностики та лікування 228 Педіатрія 229 Громадське здоров'я	26.11.2020

Таким чином, у 36 фахових виданнях Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна можуть публікуватися статті та результати дисертаційних робіт у 16 галузях наук з 40 спеціальностей. Слід зазначити, що до Переліку наукових фахових видань України включено всі періодичні видання, що оголосили бажання, підготували та подали комплекти документів.

Це стало можливим завдяки підтримці керівництвом університету та злагодженій роботі редакцій наукових журналів, що у 2019-2020 роках у конструктивному діалозі виявили проблемні місця журналів. Всі роботи, заплановані журналами, обговорювалися, корегувалися та удосконалювалися.

У звітний період було надруковано всі випуски журналів відповідно до заявленої періодичності.

Відповідно до пункту 2 Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, метою об'єктивної оцінки, класифікації та моніторингу наукових фахових видань є підвищення якості опублікованої у них наукової інформації та інтеграція цих видань до світового наукового простору.

Впродовж року проводився моніторинг сайтів періодичних видань та періодичних фахових видань Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за якісними, кількісними та часовими показниками. За результатами аналізу, редакційним колегіям надано рекомендації.

У 2021 році необхідно:

- забезпечити заявлену періодичність видань;
- підвищити якість контенту видань;
- підвищити англomовну складову журналу;
- розширити «географію» авторів та членів редколегій із залученням відомих зарубіжних учених з метою інтеграції видань у міжнародний академічний простір, покращення якісних складових та збільшення наукової ваги журналів;
- приділяти більше уваги підготовці та редагуванню пристатейних бібліографічних списків та наведенням DOI цитованого джерела з метою просування видань до міжнародних наукометричних баз.

Надалі Видавництво планує продовжити здійснення бібліометричного аналізу наукових періодичних видань університету для вивчення динаміки показників

наукових журналів. Здійснити аналіз за усіма кількісними та якісними параметрами електронні періодичні видання Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна з метою привести до стандартів, що дозволить подати документи та бути включеними до Переліку наукових фахових видань України, а саме: електронний збірник наукових праць «Комп'ютерні науки та кібербезпека»; журнал «Accents and Paradoxes of Modern Philology»; збірник наукових праць «СОЦІОПРОСТІР».

Таким чином, збільшуються обсяги завдань, які виконують фахівці Видавництва, розширюється спектр та покращується якість виготовленої ними продукції. Для злагодженої, скоординованої та продуктивної роботи Видавництва на наступний навчальний рік із забезпечення освітнього процесу, наукової та науково-дослідної роботи перспективними є такі напрямки роботи:

- формування системи моніторингу підготовки рукописів для підвищення якості видань;
- коригування спільно з кафедрами плану видань на 2020/2021 навчальний рік щодо випуску літератури та ефективного забезпечення дисциплін навчальною літературою;
- формування списків дисциплін, у повному обсязі забезпечених навчальною та методичною літературою, спільно з ЦНБ та Управлінням якості;
- методична та консультативна робота з факультетами, кафедрами, бібліотекою та іншими підрозділами університету з питань випуску літератури, організація спільно з ними контролю за ефективним використанням видань;
- створення навчальних посібників з використанням міждисциплінарного підходу;
- видання електронних підручників, що дозволить зменшити витрати на матеріали для друку навчальних видань;
- оцінювання кафедрами і факультетами «життєвого циклу» готової друкованої продукції;
- забезпечення сучасного рівня поліграфічних послуг університету;
- сприяння включенню до міжнародних наукометричних баз наукових видань;
- ефективне використання коштів, що призначені для видавничої діяльності університету;
- просування створеної видавничої продукції;
- забезпечення видавничої підготовки, видання презентаційної та подарункової продукції для підвищення іміджу та популяризації досягнень Каразінського університету.

ХІІ. ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ

Таблиця 12.1

Находження коштів протягом 2018 -2020 років (млн. грн.)

	2018	2019	2020 (план)	2020 (станом на 01.12.2020)
Загальний фонд	<u>238,317</u>	<u>271,085</u>	<u>274,462</u>	<u>307,802</u>
Спеціальний фонд, в тому числі	<u>445,164</u>	<u>388,709</u>	<u>580,000</u>	<u>410,751</u>
<i>Залишок коштів на початок року</i>	<i>440,747</i>	<i>426,205</i>		<i>199,448</i>
<i>Находження від плати за навчання</i>	408,912	351,711	541,900	382,262
<i>Находження від додаткової (господарської) діяльності</i>	33,868	34,174	35,000	26,864
<i>Плата за оренду майна</i>	2,382	2,824	3,100	1,625

Значна увага при формуванні бюджету університету У 2020 році приділялась збільшенню надходжень до спеціального фонду, враховуючи той факт, що бюджетні асигнування загального фонду не покривають в повному обсязі видатки університету. Але в 2020 році відбулося певне зростання надходжень до загального фонду бюджету університету згідно зі змінами Міністерства освіти і науки України до розпису бюджетних призначень: по-перше, на виплату заробітної плати у зв'язку зі збільшенням посадових окладів науково-педагогічного та іншого персоналу, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв, по-друге, через отримання додаткових коштів на виконання п. 32 Формули розподілу видатків Державного бюджету на вищу освіту між закладами вищої освіти, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 року № 1146 «Про розподіл видатків державного бюджету між закладами вищої освіти на основі показників їх освітньої, наукової та міжнародної діяльності» і склало 307,8 млн. грн. (у 2019 році - 271,1 млн. грн.). Відповідно до затвердженої Формули розподілу фінансування університет отримав додатково 25 млн. 970 тис. грн. (одну частину було спрямовано на стимулюючі виплати працівникам університету – 5 млн. 970 тис. грн., а іншу – на придбання товарів та оплату послуг – 20 млн. грн.).

Відповідно до фінансового звіту перехідний залишок коштів по спеціальному фонду університету на початок 2020 року складає 199,5 млн. грн. В 2019 році цей показник складав 426,2 млн. грн. Це пов'язане з великим обсягом фінансування у 2019 році ремонтно-будівельних робіт, придбанням обладнання, грошовими виплатами викладачам і співробітникам університету.

Находження коштів за навчання до спеціального фонду університету у 2020 році збільшилось на **29 388 814,01** грн. і складає **375 978 597,44** грн. (за навчання у 2019 році на спеціальний рахунок Університету надійшло **346 589 783,43** грн.).

Зростання надходжень до спеціального фонду університету обумовлене передусім збільшенням кількості здобувачів вищої освіти (громадян України), зарахованих на навчання у 2020/2021 навчальному році, порівняно з 2019/2020 навчальним роком приблизно на 25%.

Незважаючи на зменшення кількості іноземних студентів медичного факультету за три останні роки (з 4363 осіб у 2018/2019 навчальному році до 3306 осіб у 2020/2021 навчальному році), обсяг грошових надходжень на спеціальний рахунок Університету залишився на рівні 2019 року. Це обумовлене зростанням курсу долара до

гривні на 19% (згідно даних Національного банку України станом на 01.12.2018р. курс становив 28,22 грн. за 1 дол. США; на 01.12.2019 р. курс становив 23,97 грн. за 1 дол. США; на 01.12.2020р. – 28,50 грн. за 1 дол. США).

Надходження на спеціальний рахунок Університету від оплати за навчання у 2020 році становлять:

- від громадян України – 97 863 462,40 грн.
- від іноземних громадян – 278 115 135,04 грн.

Відсоткове співвідношення від надходження коштів за навчання на спеціальний рахунок Університету між українськими та іноземними громадянами змінюється за останні три роки у бік збільшення надходжень від студентів громадян України.

2018 р. : іноземні громадяни – 83%

громадяни України – 17%

2019 р. : іноземні громадяни – 78%

громадяни України – 22%

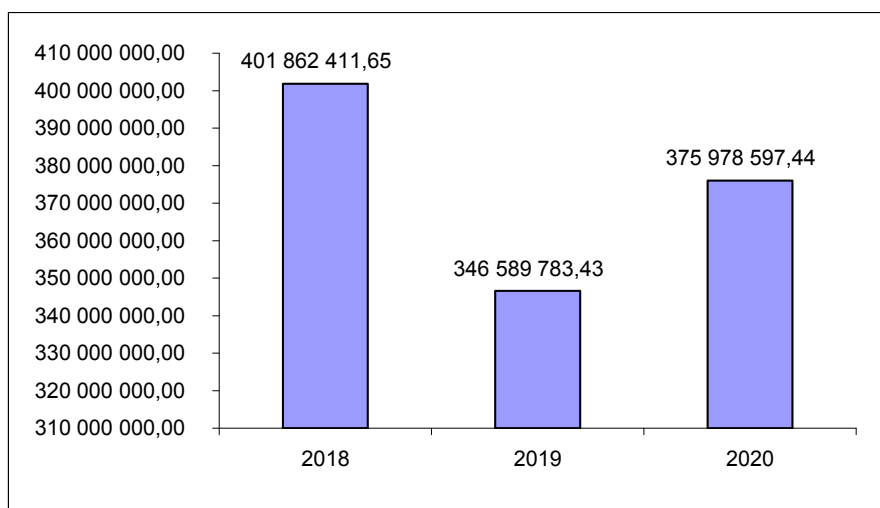
2020 р. : іноземні громадяни – 74%

громадяни України – 26%

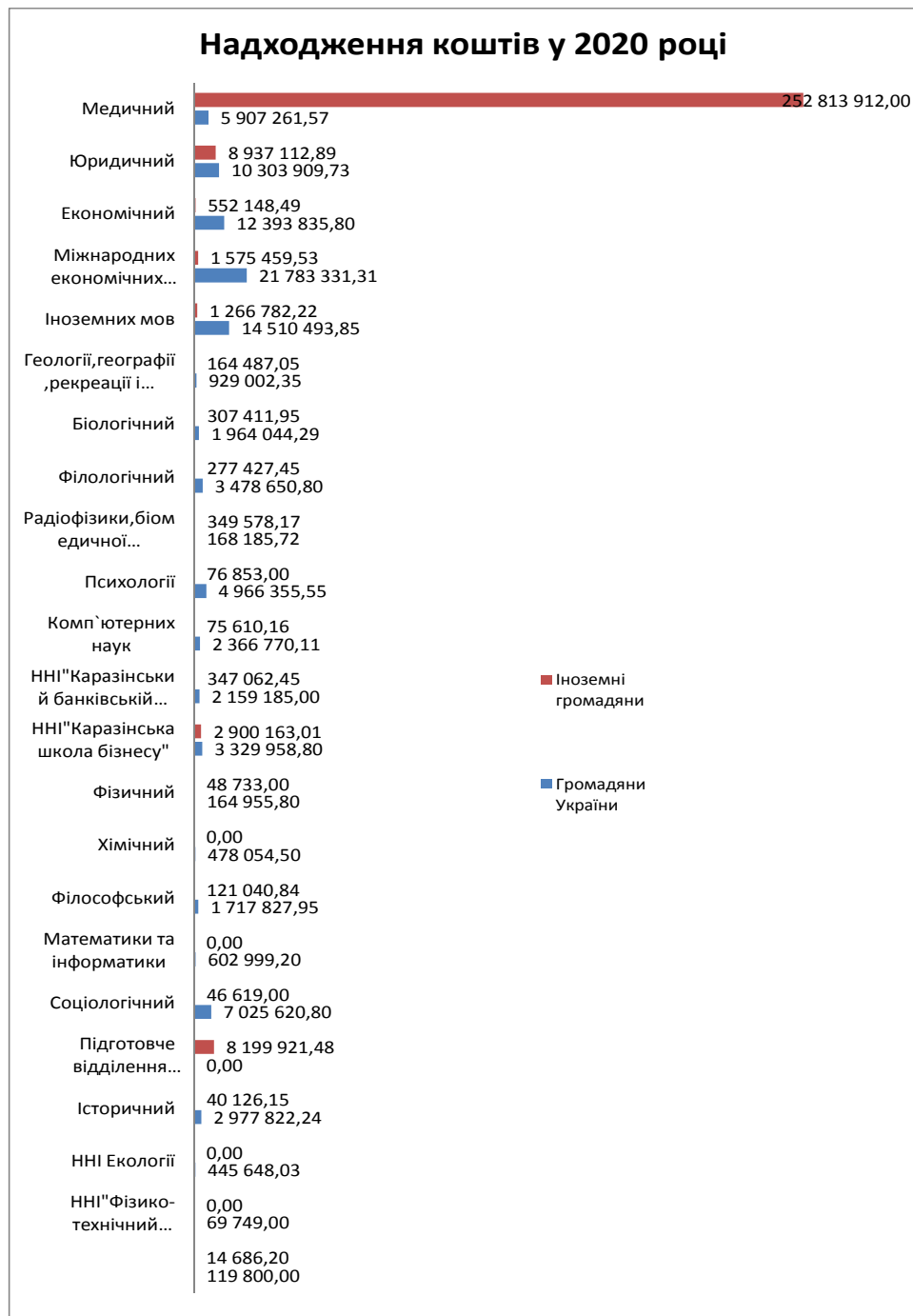
Динаміка підвищення надходжень за навчання громадян України до спеціального фонду університету пояснюється здійсненням індексації вартості платних послуг у сфері освітньої діяльності з урахуванням індексу інфляції за попередній рік (до 9,8% у 2019/2020 навчальному році, до 4,1% у 2020/2021 навчальному році). А також введенням в дію Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання запровадження індикативної собівартості» від 03.03.2020 р., згідно з якою сформована вартість навчання за деякими спеціальностями.

Відомості про кількість студентів-контрактників та надходження коштів за навчання на спеціальний рахунок Університету наведені у рис.12.1 – 12.3.

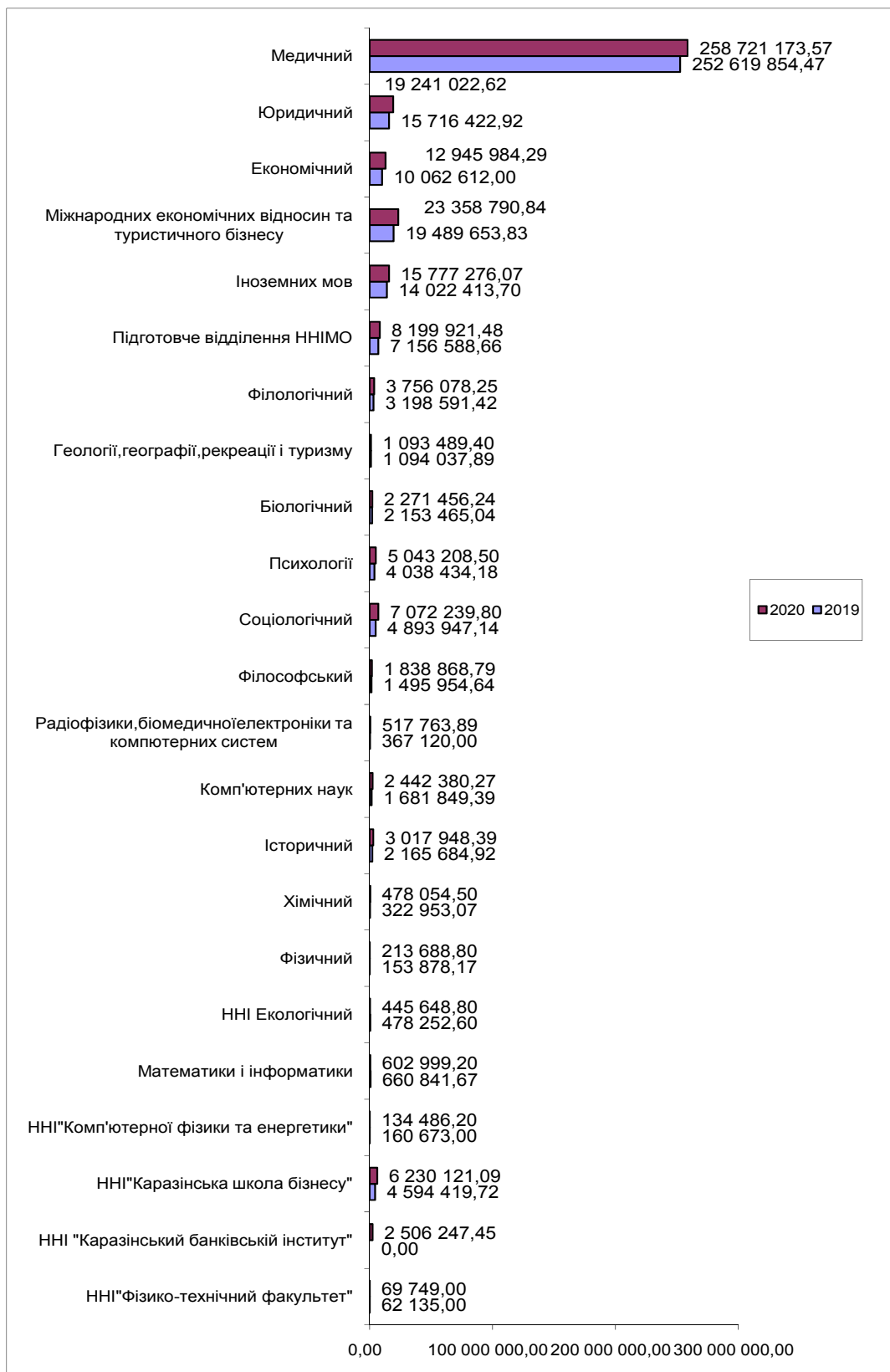
Надходження коштів до спеціального фонду університету у 2019 році становило 388,6 млн. грн. У 2020 році станом на 1 грудня ця сума складає 410,8 млн. грн.

Рис. 12.1 Динаміка надходження коштів за навчання (грн.)

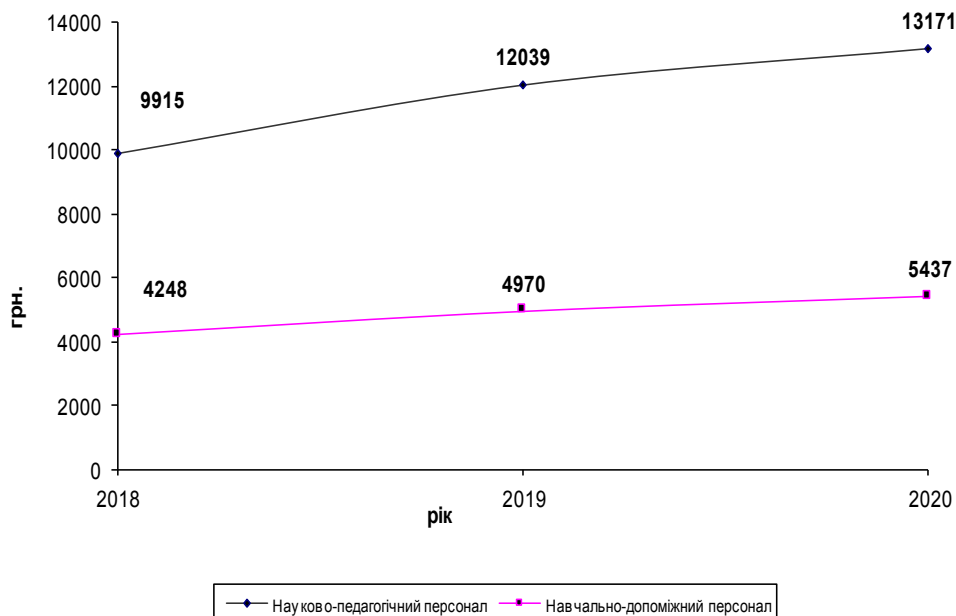
Рис. 12.2. Надходження коштів у 2020 році (грн.)

Рис. 12.3 Надходження коштів за навчання у 2020 році в порівнянні з 2019 роком (грн.)

Таким чином, загальний обсяг бюджету університету в 2020 році складатиме 918 млн. грн., тобто 84,5% від обсягу 2019 року (1 086 млн. грн.). Враховуючи той факт, що з введенням в дію нових в 2020 році значно збільшились витрати університету на комунальні послуги та енергоносії що з 01.01.2020 та 01.09.2020 відбулося підвищення посадових окладів та мінімальної заробітної плати працівників збільшення тарифів на комунальні послуги і енергоносії Це накладає певні обмеження на фінансування проєктів Стратегії розвитку університету до 2025 року і змушує корегувати деякі позиції.

У звітному періоді зросла середньомісячна заробітна плата науково-педагогічних та інших працівників, що зумовлено підвищенням посадових окладів на 9,4 %, підвищенням мінімальної заробітної плати з 4 173 грн. до 5000 грн. та сум щомісячної індексації заробітної плати відповідно до рішень Кабінету Міністрів України, а також встановленням стимулюючих надбавок працівникам університету. Слід зазначити, що протягом звітнього періоду велику увагу було приділено змінам до Колективного договору щодо матеріального заохочення та преміювання працівників університету.

Рис. 12.4 Середньомісячна заробітна плата у 2018-2020 роках

Слід зазначити, що всі фінансові витрати здійснюються відповідно до кошторису, затвердженого Вченою радою, плану закупівель, під контролем бюджетної комісії, з неухильним дотриманням тендерних та інших процедур.

ХІІІ. ВИКОНАННЯ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ, ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ, А ТАКОЖ ОСІБ ЩО НАВЧАЮТЬСЯ

Протягом 2020 року адміністрація університету разом із профспілками дбала про посилення соціального захисту працівників університету. Прийнято нову редакцію Колективного договору на 2020-2024 роки, який відображає економічні реалії сьогодення.

Узгоджено «Комплексні заходи з охорони праці та техніки безпеки у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна на 2020 рік» в обсязі 921,91 тис. грн. Щорічно проводиться атестація робочих місць з важкими та шкідливими умовами праці, за результатами якої працівники отримують надбавки до заробітної плати, додаткові відпустки до 7 календарних днів та інше. На атестацію робочих місць витрачено 31,2 тис. грн.

Співробітники, які працюють у шкідливих умовах, щорічно проходять медогляд: у 2020 році на це витрачено 39,8 тис. грн.

Здійснюється підвищена оплата за роботи у важких та шкідливих умовах. При шкідливих умовах праці працівники мають право на скорочену тривалість робочого тижня. За результатами проведеної атестації робочих місць умови праці можуть бути визнані особливо важкими і особливо шкідливими. Таким співробітникам встановлено доплату до посадового окладу до 24 %, додаткову відпустку, скорочено тривалість робочого тижня. За звітний період такі доплати склали 6,443 млн. грн.

Велика увага приділяється економічному стимулюванню якісної та напруженої праці: за звітний період надбавок та доплат працівникам виплачено 32,463 млн. грн.; премій – 11,558 млн. грн.

Виплати за почесні звання «Заслужений діяч науки», «Заслужений майстер спорту» склали 377 тис. грн.

Великою повагою користуються наші ветерани: до знаменних дат ветеранам другої світової війни та учасникам АТО виплачено премій у сумі 195 тис. грн., а з профбюджету – 16 тис. грн.; заохочення до ювілеїв склали 473 тис. грн.

На матеріальну допомогу співробітникам виділено 1,870 млн. грн., а з профбюджету – 1,168 млн. грн. У тому числі, 53 працівника, що перехворіли на COVID-19, отримали від профспілкового комітету допомогу на суму 99 тис. грн. 17 працівників з важким перебігом хвороби отримали від обласного комітету профспілки допомогу на суму 49,98 тис. грн.

Працівники університету та члени їх сімей отримали 223 путівки до спортивно-оздоровчого табору «Фігуровка». Крім того, профспілковий комітет виділив кошти на придбання спортінвентарю та інших господарчих речей у сумі 40 тис. грн.

Соціально-економічний захист та підтримка осіб, які навчаються в університеті, здійснювався відповідно до Угоди між адміністрацією університету та первинною профспілковою організацією студентів, аспірантів і докторантів.

Традиційно, з метою покращення матеріального стану здобувачів вищої освіти, за рахунок коштів отриманих від розміщення тимчасово вільних бюджетних коштів університету на вкладному (депозитному) рахунку у банку протягом звітного періоду було виплачено заохочення студентам університету за активну участь у громадській діяльності, а саме організацію наукових, просвітницьких, профорієнтаційних заходів та за організацію роботи з реалізації соціально-економічних прав студентів, на загальну суму 308 тис. 700 грн. За рахунок коштів університету здійснювалися виплати студентам-

сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування у віці від 18-23 років, на придбання навчальної літератури на загальну суму 639 тис. 600 грн.

У перші дні карантину за ініціативи ректора університету спільно зі студентською радою, було створено студентський штаб допомоги у боротьбі з Covid-19. Студенти і викладачі об'єдналися для того, щоб допомогти літнім людям, які найбільш схильні захворіти. У волонтерську групу увійшли понад 50 студентів Каразінського і наші колеги з інших закладів вищої освіти.

З метою покращання побутових умов рішенням профкому були виділені кошти на придбання чайників і тепловентиляторів в ізолятори, де перебувають мешканці гуртожитків в очікуванні підтвердження діагнозу або під час лікування від коронавірусної хвороби.

Згідно наказу ректора університету про сплату за проживання в гуртожитках студентами пільгових категорій, всі мешканці гуртожитків, які мають право на пільги отримують знижку на проживання у гуртожитку у розмірі від 50 до 100 відсотків. 837 студентів, які не мають права на пільги, за підтримки адміністрації університету та консультаційної допомоги профкому, оформили необхідні документи для отримання субсидій.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності є організація оздоровлення та відпочинку осіб, які навчаються. Під час зимових та літніх канікул, профкомом було організовано відпочинок членів профспілки у Карпатах та на узбережжі Чорного моря: 79 студентів скористалися можливістю оздоровитися, отримавши виплати від профспілки на загальну суму 123 тис. 784 грн. Також 16 студентів мали змогу отримати дотації на путівки для оздоровлення у спортивно-оздоровчому таборі "Фігуровка" на загальну суму 49 тис. 10 грн. за рахунок первинної профспілкової організації.

Завдяки зусиллям профспілкової організації 3194 студенти перших курсів освітніх рівнів «бакалавр» та «магістр» були забезпечені пільговим проїздом у міському електротранспорті. На сьогодні день триває оформлення пільгових карток E-ticket для всіх бажаючих, загальний відсоток охоплення здобувачів вищої освіти пільговим проїздом у міському електротранспорті – 84%.

Відповідно до Постанови КМУ 1050 та рішення Вченої ради університету створено стипендіальну комісію, більш ніж 50 відсотків якої складають студенти, з числа представників студентського самоврядування і профспілкового комітету студентів. Представники від студентських організацій беруть безпосередню участь у формуванні стипендійних рейтингів, формуючи клопотання про призначення рейтингових балів за досягнення у науковій, науково-технічній та громадській діяльності університету для розгляду на засіданні стипендіальної комісії за результатами спільного засідання профкому первинної профспілкової організації студентів, аспірантів і докторантів та Студентської ради університету.

Восени стартував п'ятий сезон соціального профспілкового проекту "Karazin Student's Card", який надає змогу заощаджувати студентам університету при отриманні послуг та придбанні товарів у 60 закладах м. Харкова. Протягом звітного періоду було замовлено 1 600 карток, отримано 532 картки. Це зумовлено тим, що студенти наразі знаходяться по своїх домівках та не мають змоги забрати свої картки.

У студентському клубі «Karazin Student Hall» з метою організації змістовного дозвілля студентів університету, були проведені різноманітні конкурси, майстер-класи, тренінги та культурно-виховні заходи тощо. Але у зв'язку з настанням карантину частину часу студентський клуб не працював. Сподіваємось, що заплановані згідно з планом заходи вдасться втілити уже у наступному році.

XIV. РОЗВИТОК МАТЕРІАЛЬНОЇ БАЗИ І ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

За 2020 рік, господарчі та інженерні служби університету проводили цілеспрямовану роботу з підготовки матеріальної бази навчальних корпусів, лабораторій, баз практик та житлового фонду з метою удосконалення та покращення умов освітнього процесу та побуту для студентів та професорсько-викладацького складу університету.

Службою головного інженера здійснено виконання плану заходів та спеціальних робіт, пов'язаних з реконструкцією та ремонтом інженерних мереж з підготовки університету до роботи в осіннє – зимовий період 2020-2021 рр.

Всього витрати інженерними службами склали 2 987,4 тис. грн.

В тому числі:

– розроблено розрахунки та коефіцієнти питомих витрат на паливо, інші паливно-енергетичні ресурси, які використовуються в університеті.

– виконано: ремонт із заміною вузла обліку споживання теплової енергії з розробкою проектно-кошторисної документації по навчальному корпусу, розташованого по вул. Мироносицькій, 1; метрологічну повірку теплових лічильників в кількості 10 одиниць; промивку зовнішньої каналізаційної мережі студентської клініки, що розташована за адресою: просп. Академіка Курчатова, 29 (інфекційне відділення); підготовку та здачу теплових рамок на всіх об'єктах університету представниками КП «ХТМ» з отриманням актів;

– укладено договір на технічне обслуговування теплових пунктів по всіх об'єктах університету (теплових лічильників, інших контрольно-вимірювальних приладів та автоматики);

– проведено: заміну магістрального вводу системи водопостачання в гуртожитку НДІ Астрономії с. Гракове; щорічне навчання персоналу.

Витрати ремонтно-механічної майстерні склали 661,0 тис. грн. Протягом 2020 року виконувалися роботи за замовленнями щодо ремонту меблів, виготовлення металевих дверей, решіток, навісів та інше, (за заявками підрозділів університету).

Обсяг виконаних робіт службою головного енергетика склав – 620,7 тис. грн.

За 2020 рік було виконано електромонтажні роботи в аудиторіях, лабораторіях та інших приміщеннях під час проведення поточного та капітального ремонту.

У ході виконання робіт було замінено електропроводку електричних мереж, кабелі живлення, електричні шафи, електроосвітлювальну арматуру, захисну апаратуру. Ведеться робота з заміни ламп розжарювання на енергозберігаючі світлодіодні. Виконані роботи з підготовки до літнього сезону баз практики та відпочинку.

Упродовж 2020 року було виконано вкрай необхідні сантехнічні роботи в аудиторіях, лабораторіях. Закуплено нагрівальні системи, прилади теплопостачання, замінено запірну арматуру на магістралях.

Службою головного механіка в період 2020 року були виконані роботи з ремонту, експертного обстеження та технічного огляду ліфтів.

У сфері охорони навколишнього середовища було проведено роботи з інвентаризації відходів, які утворюються у процесі діяльності та утилізації забруднених використаних засобів захисту від вірусу.

Всього на протипожежну безпеку у 2020 р. витрачено понад 928,7 тис. грн.

У тому числі на:

- пожежні шафи, рукава, стволи та інше обладнання;
- перезарядження вогнегасників -231шт.;

- вогнезахисну обробку дерев'яних конструкцій на об'єктах: м-н Свободи, 4; м-н Свободи, 6 (другий корпус); Музей природи ;
- перевірку пожежних кранів м-н Свободи, 4, 6, проспект академіка Курчатова,31;
- страхування членів ДПД на об'єктах: м-н Свободи, 6; Мироносицька, 1; «Уніфехт»; Музей природи; вул.Університетська, 23; студмістечко, м-н Свободи,4;
- укладення договору на обслуговування сигналізації на 10 об'єктах університету;
- виконання робочого проекту на сигналізацію Симуляційного центру, проекту сигналізації гуртожитку № 9.

№ п/п	Найменування об'єкту	Витрати за 2020 рік, тис. грн.
1.	Капітальний ремонт, реставрація, реконструкція, поточний ремонт	21029,84
2.	в тому числі: капітальний і реставраційний ремонт	18368,76
3.	Поточний ремонт (підрядники)	2661,08
4.	Корпус на майдані Свободи, 6	7559,69
5.	Корпус на майдані Свободи,4 (поточний ремонт)	980,00
6.	Інші об'єкти	4745,39
7.	Гуртожитки	4711,26
	Всього витрат	31466,49

Відділом капітального будівництва, реконструкції та поточного ремонту виконувались роботи з реконструкції, капітального, реставраційного та поточного ремонту, а саме:

- філія ЦНБ (вул. Університетська, 23) – ремонт горіщного простору;
- НДІ Астрономії – приміщення підвалу, цоколь та фасад адміністративної будівлі, благоустрій прилеглої території;
- вул. Маліновського, 5Б – ремонт 2 поверху будівлі лабораторії;
- спорткомплекс «Каразінський» – ремонт огороження, залу боксу та рингу;
- Ботанічний сад (вул. Отакара Яроша, 24) – облаштування еколого-освітньої стежки (субвенція);
- Біостанція «Гайдари» – проект внутрішнього опорядження приміщень їдальні та фарбування фасаду;
- Тенісні корти – експертиза проекту ремонту та утеплення фасаду будівлі;
- Будівля лікарні (пр. Академіка Курчатова, 29) – проект ремонту покрівлі, окремих ділянок 2 поверху та вимощення, індивідуального теплового пункту;
- Будівля поліклініки (пр. Академіка Курчатова, 29) – проект індивідуального теплового пункту;
- Розпочато реконструкцію спортивного комплексу (пров. Отакара Яроша,14) з початку поточного року виконані підготовчі роботи на суму 1 537, 26 тис. грн.

Ремонтно-будівельною службою університету виконано робіт по поточному ремонту на загальну суму понад 7,8 млн. грн. У тому числі:

- навчальний корпус №12 на майдані Свободи,4 (трубопроводи каналізації) ;
- навчальний корпус №3 на майдані Свободи,6 (сцена, санвузли та прилеглі приміщення актового залу);

- будівля лабораторії (вул. Маліновського, 5Б) (система опалення 2 поверху).
- власними силами відремонтовано 138 приміщень майже на всіх факультетах, підрозділах університету та гуртожитках № 2, 4, 6;
- з залученням підрядних організацій виконані роботи, а саме: в навчальних корпусах за адресами: майдан Свободи, 4, 6, вул. Мироносицька, 1, просп. Курчатова, 31, гуртожитки №№ 2, 4, 5, 7, 10, Музей природи, лабораторний корпус по вул. Клочківській, 50, будівля філії ЦНБ, гараж, вежа телескопу НДІ Астрономії, лікарня по просп. Академіка Курчатова, 29, Віварій.

Господарчою службою у продовж 2020 року щоденно проводилася робота з підтримання належного стану приміщень університету та прилеглої до будівель території.

На виконання Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» ст.11, 29; наказу МОН України від 16.03.2020р. № 406 «Про організаційні заходи для запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби, спричиненої короно вірусом 2019-нCoV», наказу від 15.04.2020 р. №2401-1/153 «Про встановлення простою на період карантину» проводилась щоденна робота з профілактики і упередження розповсюдження інфекції у навчальних, лабораторних приміщеннях, коридорах, фое, кабінах ліфтів, поручнів сходових клітин, тощо.

Всього витрати на ці цілі склали понад 870,0 тис. грн. А саме:

Проведено закупівлю господарського інвентарю, миючих та дезінфікуючих засобів, в тому числі на протиепідемічні заходи:

- маски захисні – 10,0 тис. шт.;
- антисептичний розчин – 200 л.;
- медичні рукавички – 530 пар.;
- захисні екрани – 83 шт.;
- безконтактні термометри – 24 шт.;
- лампи бактерицидні – 5 шт.;
- хлорне вапно – 150 кг.

Значна увага приділялась виконанню Програми та плану заходів, направлених на економне споживання паливно-енергетичних ресурсів різними споживачами. Як наслідок, значно скорочено споживання ПЕР за 2020 рік в Університеті:

№ з/п	Види енергоносіїв	Один. вимір.	Використана кількість		+ різниця -
			2019 р.	2020 р.	
1	Дизельне паливо	літр	17930	7800	-10130
2	Бензин	літр	38850	20100	-18750
3	Електроенергія	тис.КВтгодин	7500800	3791246	-3709554
4	Природний газ	тис.куб.м	192,0	82,9	-109,1
5	Вугілля	Тон	75,1	29,9	-45,2
6	Теплоенергія	Гкал	18572	12255	-6017
7	Вода (каналізація)	тис.м ³	268,4	256,0	-12,4

Закупка запчастин та послуги автотранспортного підрозділу склали 640,0 тис. грн.

З 2019 року набула чинності Стратегія розвитку університету на період до 2025 року. За 2020 рік, відповідно розділу 4.Стратегії було заплановано розвиток та покращення умов фізичного виховання та спорту, розвиток сучасної бази університетської бібліотеки, створення комфортних умов навчання, дозвілля та мешкання в гуртожитках, відкриття Університетської клініки, модернізація музейного комплексу.

Окрім того, відповідно п.4.7 Стратегії передбачено придбання 10 квартир (1-2 кімнатні) для використання їх як службового житла для науково-педагогічних та наукових працівників університету. На сьогодні ведеться договірно-правова робота щодо придбання зазначеного службового житла в кількості 7 квартир вартістю понад 11,6 млн. грн.

XV. УЧАСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ У МІЖНАРОДНИХ РЕЙТИНГАХ

У 2020 році за дослідженням QS World University Rankings університет сьомий рік поспіль увійшов до 500 найкращих університетів світу, посівши 477 позицію – найвищу у рейтингу серед українських університетів. Порівняно з минулим 2019 роком Каразінський піднявся на 14 позицій. У регіональному рейтингу QS University Rankings EECA (Emerging Europe and Central Asia Країни Європи, що розвиваються і Центральної Азії) 2020, до якого входять університети з країн Східної Європи та Центральної Азії, університет посів 68 місце. Це третя позиція серед українських ЗВО.

На засіданні Вченої ради університету 23 червня 2020 року було розглянуто питання про можливість покращення низки показників університету – академічної репутації, цитування наукових робіт, кількості іноземних викладачів. За рішенням Вченої ради та наказу ректора створено робочу групу з розробки Програми підвищення рейтингових показників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна у відповідності до вимог міжнародних рейтингів університетів.

Каразінський університет також відзначений в університетському рейтингу Times Higher Education. У загальному дослідженні за 2020 рік університет увійшов до групи 1000+. У дослідженні Times Higher Education з фізичних наук, Каразінський посів 801+ місце.

Також університет взяв участь у рейтингу U-Multirank, запровадженому Європейською Комісією. На відміну від багатьох інших рейтингів, у цьому дослідженні місця ЗВО не визначаються, а подається порівняння з показниками діяльності інших університетів. У дослідженні U-Multirank проаналізовано діяльність 1 600 університетів із 95 країн, порівнювали 2 тис. факультетів та 5 тис. освітніх програм. У галузі освітньої діяльності показники університету оцінено як «дуже хороші» та «хороші», в галузі наукових досліджень та інноваційної діяльності – як нижчі за середні значення, в галузі інтернаціоналізації – як середні. У цілому, показники університету є порівняними з показниками провідних університетів Східної Європи.

Аналіз результатів участі університету у різних рейтингових дослідженнях свідчить, що сильними сторонами університету є оптимальне співвідношення кількості викладачів до кількості здобувачів вищої освіти, порівняно високий відсоток публікацій за участю міжнародних партнерів та велика частка серед студентів іноземців. Найслабкішими порівняно з іншими університетами світового класу є такі аспекти, як ознайомлення роботодавців та академічних експертів із роботою університету; низька результативність наукових досліджень та інноваційної діяльності; мала кількість захистів дисертацій.

XVI. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РЕКТОРА

Протягом звітного періоду працював у складі: Адміністративного комітету Національної Ради з питань розвитку науки і технологій; Колегії Міністерства освіти України; Атестаційної колегії МОН України; Комітету з державних премій в галузі науки і техніки України; Колегії Харківської обласної державної адміністрації; Колегії департаменту освіти і науки Харківської облдержадміністрації; Правління Співки ректорів України.

Очолював: Соціологічну Асоціацію України; соціально-економічну секцію Комітету з державних премій в галузі науки і техніки України; Раду ректорів ЗВО Харківської області; Харківське регіональне відділення Малої Академії наук; спеціалізовану раду по захисту дисертацій із соціологічних наук.

Працював як головний редактор і член редколегій низки наукових видань.

ПІДСУМКИ

2020-й рік був роком святкування 215 річниці університету. Було виконано велику програму ювілейних урочистостей. Святкування відбулося на державному рівні, колектив отримав привітання від керівників держави, вітчизняних і закордонних партнерів, велика кількість викладачів і співробітників були удостоєні державних нагород, відзнак МОН України, Національної Академії наук України, Національної Академії педагогічних наук України, органів місцевого самоврядування, Каразінського університету.

215 ювілейний рік своєї історії університет відзначив вагомими здобутками свого подальшого розвитку, значним посиленням дослідницького потенціалу, забезпеченням високої якості освітнього процесу, збереженням творчої демократичної атмосфери. Слід зазначити, що виконання цих завдань було серйозно ускладнено пандемією Covid-19, необхідністю термінової перебудови традиційних форматів навчання, переходу на дистанційні та змішані технології навчального процесу, наукової діяльності, виховної роботи.

Тим не менше, 2020 рік у цілому був роком підвищення результативності фундаментальних і прикладних наукових досліджень, інноваційної діяльності, впровадженням сучасних технологій вищої освіти, подальшої інтеграції в європейський та світовий науково-освітній простір.

Високий статус університету на світовому рівні засвідчений високими позиціями в авторитетних міжнародних університетських рейтингах.